

**ГО «Науково-технічна спілка
енергетиків та електротехніків України»**

«ЕНЕРГОІНФОРМ-ИНФОРМЭНЕРГО» № 573

**інформаційно-аналітичне дослідження стану
паливно-енергетичного комплексу України**

**ПРО ОСНОВНІ ПОКАЗНИКИ РОБОТИ ПАЛИВНО-ЕНЕРГЕТИЧНОГО
КОМПЛЕКСУ УКРАЇНИ ЗА СІЧЕНЬ-ЖОВТЕНЬ 2019 РОКУ**

**Окремі публікації ЗМІ з проблем ПЕК
(01-18 ЛИСТОПАДА 2019)**

ПЕРЕЛІК НОВИН ОГЛЯДУ ЗМІ

- ♦ *Nord Stream 2: уроки датської*
- ♦ *Загальна енергетика*
- ♦ *Інтеграція до ENTSO-E*
- ♦ *Приватизація*
- ♦ *Ринок електроенергії. «Зеленые» тарифы*
- ♦ *Атомна енергетика*
- ♦ *Кадрова політика*
- ♦ *Різне. Цікаве*

КИЇВ – 2019

**Ученим, інженерам, фахівцям-енергетикам!
Власникам, менеджерам і керівникам
енергетичних компаній, підприємств і
організацій, міжнародних і вітчизняних
(інвестиційних, добродійних) фондів**

Шановні колеги!

Попередні покоління енергетиків звели 140 років тому Храм єднання науки та інженерної техніки, заклали в його основу дух відповідального, професійного відношення до вирішення проблем розвитку енергетики, дух енергетичного братерства.

Ім'я, цього творчого об'єднання з роками мінялося. І зараз правонапріємником його в Україні є Громадська організація «Науково-технічна спілка енергетиків та електротехніків України», визнаної як в нашій країні, так і за кордоном.

Закликаємо Вас у міру своїх можливостей зберегти під час нинішніх історичних змін згаданий Храм творчого єднання енергетиків - вчених, інженерів, економістів, взяти безпосередню участь в діяльності нашої Спілки на благо енергетики і держави, увійти до складу нашого громадського об'єднання енергетиків та підтримати організаційно і фінансово діяльність нашого Товариства.

**Виконком ГО «Науково-технічна спілка
енергетиків та електротехніків України»**

**З.Буцьо, О.Дупак, О.Кириленко,
Ю.Куцан, В.Лучніков, Є.Письменний,
С.Поташник, В.Семенюк, О.Шеберстов**

ПРО ОСНОВНІ ПОКАЗНИКИ РОБОТИ ПАЛИВНО-ЕНЕРГЕТИЧНОГО КОМПЛЕКСУ УКРАЇНИ ЗА СІЧЕНЬ-ЖОВТЕНЬ 2019 РОКУ

*ГО «Науково-технічна спілка
енергетиків та електротехніків України»*

За січень-жовтень 2019 року, за оперативними даними, обсяг виробництва електричної енергії електростанціями України, які входять до Об'єднаної енергетичної системи (ОЕС) України, у цілому склав 126681,5 млн кВт·г, що на 2253,5 млн кВт·г, або на 1,7 менше, ніж за 10 місяців 2018 року. При цьому, тепловими електростанціями генеруючих компаній вироблено 38732,3 млн кВт·г, що на 396,3 млн кВт·г, або на 1,0% більше, ніж за 10 місяців 2018 р. Теплоелектроцентралями та когенераційними установками вироблено 8191,0 млн кВт·г, що на 91,5 млн кВт·г, або на 1,1% більше, ніж за відповідний період 2018 року. Атомними електростанціями вироблено 67085,9 млн кВт·г, що у порівнянні з відповідним періодом минулого року менше на 1297,1 млн кВт·г, або на 1,9%. Гідроелектростанціями та гідроакумуючими електростанціями за 10 місяців 2019 року вироблено 6637,4 млн кВт·г, що на 3982,0 млн кВт·г, або на 37,5% менше, ніж за 10 місяців 2018 р.

Виробіток ТЕС та ТЕЦ за 10 місяців 2019 року від загального по ОЕС склав 37,0%, виробіток електроенергії АЕС склав 53,0%, а виробіток ГЕС та ГАЕС – 5,2%. За 10 місяців 2018 р. частка виробітку ТЕС та ТЕЦ, АЕС, ГЕС та ГАЕС складала відповідно 36,0%, 53,6% і 8,2%.

Виробництво електроенергії блок-станціями та іншими джерелами за 10 місяців 2019 року склало 1461,8 млн кВт·г, що на 217,3 млн кВт·г, або на 17,5% більше, ніж за відповідний період минулого року.

Виробництво електроенергії альтернативними джерелами (ВЕС, СЕС, біомаса) за 10 місяців 2019 року склало 4573,1кВт·г, що на 2320,5 млн кВт·г, або на 103,0% більше, ніж за відповідний період 2018 року.

За 10 місяців 2019 року тепловими та атомними електростанціями і районними котельнями Міненерговугілля відпущено 15182,9 тис. Гкал тепла, що на 514,9 тис. Гкал або на 3,3% менше минулорічного показника за 10 місяців.

Динаміка і структура виробництва електроенергії по Україні

	10 місяців 2018 р.		10 місяців 2019 р.		+/- до 2018 р.	
	млн кВт·г	у % до заг. виробн.	млн кВт·г	у % до заг. виробн.	млн кВт·г	%
Виробіток електроенергії – всього	128935,0	100,0	126681,5	100,0	-2253,5	-1,7
у тому числі:						
ТЕС та ТЕЦ, з них:	46435,5	36,0	46923,3	37,0	487,8	1,1
ТЕС ГК - всього	38336,0	29,7	38732,3	30,6	396,3	1,0
ТЕЦ та когенераційні установки	8099,5	6,3	8191,0	6,5	91,5	1,1
ГЕС та ГАЕС, з них:	10619,4	8,2	6637,4	5,2	-3982,0	-37,5
ГЕС	9322,3	7,2	5544,1	4,4	-3778,2	-40,5
ГАЕС	1297,1	1,0	1093,3	0,9	-203,8	-15,7
АЕС. всього	68383,0	53,0	67085,9	53,0	-1297,1	-1,9
Альтернативні джерела (ВЕС, СЕС, біомаса)						103,0
Блок-станціями та інш.джерелами	2252,6	1,7	4573,1	3,6	2320,5	0
Блок-станціями та інш.джерелами	1244,5	1,0	1461,8	1,2	217,3	17,5

На початок 2019 року запаси палива на електростанціях склали: вугілля – 1474,7 тис. тонн, мазуту – 40,9 тис. тонн (на початок 2018 року відповідно 2061,5 тис. тонн та 133,9 тис. тонн).

Загальний обсяг вуглепостачання на теплоелектростанції протягом січня-жовтня 2019 року склав **21230,9 тис. тонн**, що на 2528,6 тис. тонн більше, ніж за 10 місяців 2018 року. Від підприємств вугільної галузі України – **16585,4 тонн**, що на 1624,0 тис. тонн більше, ніж за 10 місяців 2018 року. Витрати вугілля склали **20882,6 тис. тонн**. Запас вугілля станом на 01.11.2019 р. – **1823,1 тис. тонн**.

Запаси вугілля на **01.11.2019 р.** на складах підвідомчих Міненерговугілля підприємств становили **1823,1 тис.тонн**, що на 106,9тонн менше, ніж у 2018 році (1930,0 тис. тонн) при номінальній місткості вугільних складів **5080 тис.тонн**.

Топкового мазуту за 10 місяців 2019 р. спожито **32,3 тис. тонн**, що на 95,3тис. тонн менше, ніж за відповідний період 2018 р. Запас мазуту на 01.11.2019 р. на підвідомчих Міненерговугілля підприємствах склав **31,7 тис. тонн**.

Використання природного газу на теплових електростанціях України за 10 місяців 2019 р. становило **3059,0 млн куб.м**, що на 374,4 куб. м більше, ніж за цей період 2018 р. При цьому ТЕС енергогенеруючих компаній спожили **226,9 млн куб.м**, що на 93,7 куб. м більше, ніж за 10 місяців 2018 р.

Станом на 01.11.2019 в українських підземних сховищах газу знаходилось **21,7млрд куб. м** природного газу, що на на 4,6 млрд куб. м або на 27,7 % більше запасу газу порівняно з 05.11.2018 р. Відбір газу за 2019 рік склав **5,18 млрд куб. м**.

За 10 місяців 2019 року спостерігається зменшення електроспоживання (брутто), яке склало **123122,9 млн кВт·г**, що на 787,9 млн кВт·г, або на 0,6% менше, ніж за 10 місяців 2018 року. Споживання електроенергії (нетто) галузями національної економіки та населенням склало **99203,4 млн кВт·г**, що на 281,2 млн кВт·г менше аналогічного показника 2018 року.

Динаміка і структура споживання електроенергії за 10 місяців 2019 р.
(без урахування АР Крим та м. Севастополя)

Групи споживачів	Ел.споживання 2019 р. млн кВт·г	+ / - до 2018 р. млн кВт·г	+ / - до 2018 р. %	Питома вага, % 2018 р.	Питома вага, % 2019 р.
Споживання ел.ен. (брутто)	123122,9	-787,9	-0,6		
Споживання ел.ен. (нетто)	99203,4	-281,2	-0,3	100,0	100,0
у тому числі:					
1.Промисловість	42747,2	-232,8	-0,5	43,2	43,1
у тому числі:					
Паливна	2817,4	-101,9	-3,5	2,9	2,8
Металургійна	24327,5	-240,2	-1,0	24,7	24,5
Хімічна та нафтохімічна	3029,2	399,3	15,2	2,6	3,1
Машинобудівна	3017,5	-269,9	-8,2	3,3	3,0
Будів.матеріалів	1871,4	-27,0	-1,4	1,9	1,9
Харчова та переробна	3718,0	43,6	1,2	3,7	3,7
Інша	3966,2	-36,6	-0,9	4,0	4,0
2.Сільгоспспоживачі	3113,2	-66,6	-2,1	3,2	3,1
3.Транспорт	5416,3	-235,2	-4,2	5,7	5,5
4.Будівництво	777,3	15,9	2,1	0,8	0,8
5.Ком.-побутові споживачі	12355,3	-140,1	-1,1	12,6	12,5
6.Інші непромисл. споживачі	6017,1	537,2	9,8	5,5	6,1
7.Населення	28777,1	-159,5	-0,6	29,1	29,0

Зменшення електроспоживання (нетто) відбулося, переважно, за рахунок

зменшення обсягу споживання електричної енергії паливною промисловістю (на 3,5%), транспортом (на 4,2%) та комунально-побутовими споживачами (на 1,1%) та населенням (на 0,6%).

Видобуток вугілля. За 10 місяців 2019 року вугледобувними підприємствами України видобуто **25,58 млн тонн** вугілля, що на 2101,8 тис. тонн (або на 7,8%) менше порівняно із січнем-жовтнем 2018 р. В цілому видобуток енергетичного вугілля склав **20,5 млн тонн**, він зменшився на 2247,0 тис. тонн (або на 9,9%), коксівного – склав **5,05 млн тонн**, що менше на 145,1 тис. тонн (або на 3,0%).

Упродовж січня-жовтня 2019 року вугледобувними підприємствами, що підпорядковані Міненерговугілля України, видобуто **3,04 млн тонн**, що на 419,5 тис. тонн (або на 12,1%) менше, ніж за цей період 2018 року. Видобуток енергетичного вугілля зменшився на 698,9 тис. тонн (або на 23,2%) порівняно з відповідним періодом 2018 року і коксівного збільшився на 279,5 тис. тонн (або на 64,1%), а видобуток відповідно склав **2,34 та 0,71 млн тонн**.

Видобуток нафти та газу. З початку 2019 року в Україні видобуто **1,768 млн тонн** нафти з газовим конденсатом і **1,72 млрд куб. м** газу. У минулому році, відповідно, ці показники становили – 1763,2 млн тонн нафти з газовим конденсатом та 17,38 млрд куб. м газу. Підприємства НАК "Нафтогаз України" видобули за січень-жовтень 2019 року **1,654 млн тонн** нафти з конденсатом (у 2018 році – 1,565 млн тонн) і **13,5 млрд куб. м** газу (у 2018 р. – 13,7 млрд куб. м).

Інші підприємства за 10 місяців 2019 року видобули **0,094 млн тонн** нафти з газовим конденсатом (у 2018 році 0,180 млн тонн) і **3,8 млрд куб. м** газу (у 2018 році – 3,7 млрд куб. м).

Поставка та переробка нафти. У січні-жовтні 2019 р. на Дрогобицький нафтопереробний завод (НПЗ) та Шебелинський газопереробний завод (ГПЗ) поставлено **722,3 тис. тонн нафтової сировини** українських родовищ (нафта з газовим конденсатом). Обсяг переробки газового конденсату з нафтою Шебелинським ГПЗ у січні-жовтні 2019 р. склав **388,0 тис. тонн**, що на 0,2% більше обсягу переробки за 10 місяців 2018 р.

У січні-жовтні 2019 р. не здійснювали роботу з переробки нафтової сировини - Лисичанський, Одеський, Дрогобицький та Надвірнянський нафтопереробні підприємства. Загальні потужності з первинної переробки газового конденсату з нафтою на Шебелинському ГПЗ у січні-жовтні 2019 р. було завантажено на 48,2% (у 2018 році на 46,5%).

Транспортування нафти. У січні-жовтні 2019 р. обсяг транспортування нафти підприємствами магістральних нафтопроводів зменшився порівняно з 2018 р. на 231,0 тис. тонн (або на 1,8%) і склав **12544,0 тис. тонн**. При цьому транзитом до країн Західної Європи (Словаччини, Угорщини, Румунії, Польщі, Молдови) протранспортовано **10637,0 тис. тонн**, що 4,3% (або на 574,0 тис. т) менше порівняно із аналогічним показником 2018 р., а для потреб України – **1907,0 тис. тонн**, що на 14,6% (або на 243,0 тис. т) більше у порівнянні з відповідним періодом 2018 р.

За січень-жовтень 2019 року транзитні обсяги перекачки у загальному обсязі складають **84,4%**, а на нафтопереробні підприємства України – **15,6%**.

АНАЛІЗ СПЛАТИ ЗА СПОЖИТУ ЕЛЕКТРОЕНЕРГІЮ

ЗА СІЧЕНЬ-ЖОВТЕНЬ 2019 РОКУ
(оперативні дані)

ФОРМА РОЗПОДІЛ (про надходження коштів з оплати послуг за розподіл електроенергії)	Обсяги розподілу електричної енергії тис. кВт·год	Нараховано за послуги розподілу електроенергії тис. грн	Надходження коштів з оплати послуг за розподіл електроенергії	
			Всього тис. грн	%
Разом	1 442 953	42 787 608,6	45 802 329,5	107,0
АТ «Вінницяобленерго»	603 264	1 627 632,5	1 573 317,8	96,7
ПрАТ «Волиньобленерго»	2 365 460	920 156,2	913 491,7	99,3
АТ «ДТЕК Дніпровські електромережі»	788 210	3 666 651,6	4 609 932,0	125,7
АТ «ДТЕК Донецькі електромережі»	750 224	1 821 647,9	2 127 447,6	116,8
АТ «Житомиробленерго»	898 994	1 458 561,5	1 539 211,1	105,5
ПрАТ «Закарпаттяобленерго»	470 830	1 340 224,3	1 333 161,6	99,5
ПАТ «Запоріжжяобленерго»	748 530	2 003 335,9	1 962 955,5	98,0
АТ «Прикарпаттяобленерго»	70 026	1 337 167,4	1 373 638,0	102,7
ПрАТ «ДТЕК Київські електромережі»	1 442 953	1 904 075,8	2 757 931,3	144,8
ПрАТ «Київобленерго»	603 264	2 731 951,4	2 968 982,0	108,7
ПрАТ «Кіровоградобленерго»	2 365 460	1 211 802,0	1 287 884,0	106,3
ТОВ «Луганське енергетичне об'єднання»	788 210	999 854,0	1 005 649,6	100,6
ПрАТ «Львівобленерго»	750 224	2 213 257,3	2 351 571,4	106,2
АТ «Миколаївобленерго»	898 994	1 205 753,8	1 251 889,2	103,8
АТ «Одесаобленерго»	470 830	3 056 539,1	3 050 353,7	99,8
ПАТ «Полтаваобленерго»	748 530	1 610 714,9	1 989 924,8	123,5
ПрАТ «Рівнеобленерго»	70 026	1 003 453,0	1 026 477,0	102,3
ПАТ «Сумиобленерго»	1 442 953	1 203 559,9	1 210 500,8	100,6
ВАТ «Тернопільобленерго»	603 264	939 750,1	983 371,3	104,6
АТ «Харківобленерго»	2 365 460	2 702 048,9	2 661 754,5	98,5
АТ «Херсонобленерго»	788 210	1 274 052,1	1 336 216,3	104,9
АТ «Хмельницькобленерго»	750 224	1 364 710,5	1 361 993,8	99,8
ПАТ «Черкасиобленерго»	898 994	1 225 993,4	1 205 918,1	98,4
АТ «Чернівціобленерго»	470 830	797 103,0	818 712,0	102,7
ПАТ «Чернігівобленерго»	748 530	1 139 599,0	1 122 419,0	98,5
ПрАТ «ДТЕК ПЕМ-Енерговугілля»	70 026	73 003,3	64 110,3	87,8
ДП «Регіональні електричні мережі»	1 442 953	278 545,1	177 396,7	63,7
ТОВ «ДТЕК Високовольтні мережі»	603 264	232 448,7	261 250,3	112,4
ПрАТ «ПЕЕМ «Центральна енергетична компанія»	2 365 460	300 432,4	336 084,1	111,9
ДПЕМ ПрАТ «Атомсервіс»	788 210	36 256,1	36 884,0	101,7
ПП «Гарант Енерго М»*	750 224	1 090 458,0	1 085 256,4	99,5
АТ «Укрзалізниця»	898 994	16 869,6	16 643,6	98,7
КП «Міські електричні мережі»	470 830		45 802 329,5	107,0

* Відповідно до Постанови НКРЕКП від 17.09.2019 №1978 ПП «Гарант Енерго М» анульовано ліцензію на право провадження господарської діяльності з розподілу електричної енергії

Електропостачальники (Універсальна послуга)	Відпущено енергії за звітний період тис. грн	Оплачено за спожиту енергію за звітний період	
		Всього тис. грн	% від вартості відпущеної енергії
Разом	65 990 182	62 806 614	95,2
ТОВ «Енера Вінниця»	2 138 718	2 075 689	97,1
ТОВ «Волиньелектрозбут»	1 469 468	1 366 735	93,0
ТОВ «Дніпровські енергетичні послуги»	5 885 037	5 776 639	98,2
ТОВ «Донецькі енергетичні послуги»	2 709 995	2 504 590	92,4

ТОВ «Житомирська обласна енергопостачальна компанія»	1 802 410	1 726 039	95,8
ТОВ «Закарпаттяенергозбут»	2 130 525	2 095 128	98,3
ТОВ «Запоріжжяелектропостачання»	3 215 654	3 031 016	94,3
ТОВ «Прикарпатенерготрейд»	1 799 777	1 678 184	93,2
ТОВ «Київські енергетичні послуги»	6 067 005	6 095 975	100,5
ТОВ «Київська обласна енергопостачальна компанія»	4 949 638	4 512 586	91,2
ТОВ «Кіровоградська обласна енергопостачальна компанія»	1 491 300	1 404 646	94,2
ТОВ «Енера Схід»	974 061	964 985	99,1
ТОВ «Львівенергозбут»	3 708 049	3 441 337	92,8
ТОВ «Миколаївська електропостачальна компанія»	1 806 407	1 697 317	94,0
ТОВ «Одеська обласна енергопостачальна компанія»	5 401 045	5 034 225	93,2
ТОВ «Полтаваенергозбут»	2 221 770	2 323 521	104,6
ТОВ «Рівненська обласна енергопостачальна компанія»	1 624 040	1 501 333	92,4
ТОВ «Енера Суми»	1 511 542	1 426 328	94,4
ТОВ «Тернопільелектропостач»	1 366 568	1 261 928	92,3
ПрАТ «Харківенергозбут»	4 370 027	4 055 012	92,8
ТОВ «Херсонська обласна енергопостачальна компанія»	2 835 051	2 666 995	94,1
ТОВ «Хмельницькенергозбут»	1 850 724	1 746 855	94,4
ТОВ «Черкасиенергозбут»	1 772 625	1 692 379	95,5
ТОВ «Чернівецька обласна енергопостачальна компанія»	1 404 493	1 371 468	97,6
ТОВ «Енера Чернігів»	1 484 253	1 355 704	91,3

Постачальник «останньої надії»	Відпущено енергії за звітний період	Оплачено за спожиту енергію за звітний період	
		Всього	
	тис. грн	тис. грн	% від вартості відпущеної енергії
ДПЗД «Укрінтеренерго»	3 004 756	1 582 865	52,7

Електропостачальники (Вільні ціни)	Відпущено енергії за звітний період	Оплачено за спожиту енергію за звітний період	
		Всього	
	тис. грн	тис. грн	% від вартості відпущеної енергії
Разом	33 678 051	35 089 397	104,2
ТОВ «Енера Вінниця»	969 572	954 495	98,4
ТОВ «Волиньелектрозбут»	388 270	376 864	97,1
ТОВ «Дніпровські енергетичні послуги»	5 290 897	5 819 550	110,0
ТОВ «Донецькі енергетичні послуги»	2 313 093	2 305 340	99,7
ТОВ «Житомирська обласна енергопостачальна компанія»	849 330	848 217	99,9
ТОВ «Закарпаттяенергозбут»	399 374	418 758	104,9
ТОВ «Запоріжжяелектропостачання»	832 330	819 500	98,5
ТОВ «Прикарпатенерготрейд»	956 198	924 470	96,7
ТОВ «Київські енергетичні послуги»	6 997 576	7 810 189	111,6
ТОВ «Київська обласна енергопостачальна компанія»	Інформація не була надана		

ТОВ «Кіровоградська обласна енергопостачальна компанія»	Інформація не була надана		
ТОВ «Енера Схід»	825 877	849 542	102,9
ТОВ «Львівенергозбут»	2 682 081	2 584 987	96,4
ТОВ «Миколаївська електропостачальна компанія»	979 476	957 126	97,7
ТОВ «Одеська обласна енергопостачальна компанія»	Інформація не була надана		
ТОВ «Полтаваенергозбут»	2 055 486	2 244 400	109,2
ТОВ «Рівненська обласна енергопостачальна компанія»	Інформація не була надана		
ТОВ «Енера Суми»	1 442 953	1 407 580	97,5
ТОВ «Тернопільелектропостач»	603 264	594 248	98,5
ПрАТ «Харківенергозбут»	2 365 460	2 425 645	102,5
ТОВ «Херсонська обласна енергопостачальна компанія»	788 210	767 743	97,4
ТОВ «Хмельницькенергозбут»	750 224	735 673	98,1
ТОВ «Черкасиенергозбут»	898 994	918 580	102,2
ТОВ «Чернівецька обласна енергопостачальна компанія»	470 830	502 614	106,8
ТОВ «Енера Чернігів»	748 530	735 789	98,3
ДПЗД «Укрінтеренерго»	70 026	88 087	125,8

Оператори систем розподілу Про оплату заборгованості споживачів за спожити до 01.01.2019 електроенергію	Борг за спожити енергію станом на 01.01.2019	Оплата за спожити до 01.01.2019 електроенергію	Борг за спожити електроенергію станом на 01.09.2019
	тис. грн	Всього тис. грн	тис. грн
Всього по Україні:	33 107 433,3	4 762 762,9	28 131 616,0
ПАТ «Вінницяобленерго»	255 102,0	192 700,0	65 027,0
ПрАТ «Волиньобленерго»	140 419,0	125 597,0	13 639,0
АТ «ДТЕК Дніпровські електромережі»	655 829,1	-550 906,9	1 197 368,9
АТ «ДТЕК Донецькі електромережі»	946 400,0	232 472,0	739 879,0
АТ «Житомиробленерго»	161 395,0	128 417,0	28 697,0
ПрАТ «Закарпаттяобленерго»	148 912,0	121 145,0	23 153,0
ПАТ «Запоріжжяобленерго»	2 080 834,0	411 491,0	1 674 908,0
АТ «Прикарпаттяобленерго»	225 418,0	211 373,0	14 045,0
ПрАТ «ДТЕК Київські електромережі»	271 461,0	-50 699,2	289 743,1
ПрАТ «Київобленерго»	540 854,0	433 792,9	107 061,1
ПрАТ «Кіровоградобленерго»	152 902,0	132 970,0	19 932,0
ПАТ ДТЕК «Крименерго»	506 048,2	0,0	506 048,2
ВАТ «Луганськобленерго»	851 586,6	0,0	851 586,6
ТОВ «Луганське енергетичне об'єднання»	2 051 086,0	56 324,0	1 993 781,0
ПрАТ «Львівобленерго»	356 448,0	333 177,0	19 867,0
АТ «Миколаївобленерго»	212 302,0	134 741,0	86 794,0
АТ «Одесаобленерго»	612 429,0	474 894,0	137 535,0
ПАТ «Полтаваобленерго»	280 223,0	136 296,0	143 927,0
ПрАТ «Рівнеобленерго»	130 327,0	116 757,9	13 224,1
ПАТ ЕК «Севастопольенерго»	65 224,0	0,0	65 224,0
ПАТ «Сумиобленерго»	436 655,0	150 094,0	286 496,0
ВАТ «Тернопільобленерго»	118 844,0	102 297,0	18 741,0
АТ «Харківобленерго»	2 583 486,0	645 030,0	1 585 956,0
АТ «Херсонобленерго»	299 818,0	196 681,0	99 730,0
АТ «Хмельницькобленерго»	148 155,0	130 232,0	17 923,0
ПАТ «Черкасиобленерго»	2 035 222,0	340 039,0	1 696 133,0
АТ «Чернівціобленерго»	275 787,0	232 070,0	154 440,0
ПАТ «Чернігівобленерго»	171 955,0	138 179,0	25 959,0

ПрАТ «ДТЕК ПЕМ-Енерговугілля»	2 313 967,0	58 344,0	2 305 674,0
ДП «Регіональні електричні мережі»	13 698 650,7	11 957,0	13 686 728,5
ТОВ «ДТЕК Високовольтні мережі»	379 693,7	117 298,2	262 395,5

Довідка про перерахування коштів за електричну енергію виробникам та іншим учасникам ОРЕ за січень-червень 2019 р. Всього сплата по виробникам та НЕК склала **100,63 млрд грн** при товарній продукції **104,23 млрд грн**, або **96,5%**.

За 6 місяців 2019 року, за фактичними даними, сплачено НАЕК “Енергоатом” – 102,3% (28477,0 млн грн), “Центренерго” – 91,5% (7894,1 млн грн), “Дніпроенерго” – 94,6% (8315,4 млн грн), “Донбасенерго” – 96,1% (3019,8 млн грн), “Західенерго” – 92,0% (14007,4 млн грн), “Східенерго” – 93,3% (7756,4 млн грн), Харківська ТЕЦ-5 – 119,8% (1236,9 млн грн), Київтеплоенерго КП – 98,6% (2998,7 млн грн), ПрАТ “Укргідроенерго” – 101,6% (3550,0 млн грн), Закарпаттяобленерго ГЕС – 964,4 тис. грн, Нижньодністровська ГЕС – 53,5 тис. грн, **інші електростанції** – 94,4% (19808,0 млн грн), у тому числі: **теплоелектроцентрали** – 102,3% (7447,3 млн грн), **виробники альтернативної е/е** – 90,2% (12269,2 млн грн), Укргазвидобування – 96,0% (52736,6 тис. грн), **НЕК «Укренерго»** - 95,1% (3574,0 млн грн) від товарного відпуску енергії.

Всього виробникам е/е та НЕК плата склала 100,63 млрд грн при товарній продукції 104,2 млрд грн або 96,5%.

Газопостачання, споживання та транзит природного газу. Ресурси природного газу в Україні за січень-жовтень 2019 року склали **109,7 млрд куб. м** (за відповідний період 2018 року – 106,6 млрд куб.м).

За зовнішньоекономічними контрактами до України надійшло **86,6 млрд куб. м** природного газу (за відповідний період 2018 року – 81,2 млрд куб.м).

Споживачі України за цей період 2019 року використали **22,7 млрд куб.м** природного газу (за відповідний період 2018 р. – 24,0 млрд куб.м).

Завпаси газу в ПСГ на 01.11.2019 становлять **21,8 млрд куб.м**, що на 3,61 млрд.куб м більше ніж у відповідний період минулого року.

Відбір природного газу з ПСГ за цей період склав **5,18 млрд куб.м** (за відповідний період 2018 року – 7,3 млрд куб.м).

За січень-жовтень 2019 року, за оперативними даними, протранспортовано через територію України (транзит) природного газу всього **73,3 млрд куб.м**, що на 1,2 млрд куб.м (або на 1,7%) більше ніж за відповідний період 2018 року.

Імпорт газу за січень-жовтень 2019 року склав **13300 млн куб.м.**

Розвиток галузей ПЕК та технічний стан підприємств

Підприємствами галузей ПЕК, що належить до сфери управління Міненерговугілля України, за рахунок усіх джерел фінансування в галузі ПЕК освоєно **19648,2 млн грн** капітальних вкладень за січень-жовтень 2019 року, що в порівнянні з відповідним періодом минулого року більше на 6,8%.

Продовжуються роботи з будівництва Дністровської ГАЕС, реконструкції енергоблоків ТЕС, каскаду Дніпровських ГЕС, будівництва магістральних електромереж для видачі потужності блоків атомних електростанцій.

За січень-вересень 2019 року в електроенергетичній галузі введено в дію основних фондів – **5213,1 млн грн**:

- 242,84 км ліній електропередачі всіх напруг;

- 39,59 мВА трансформаторної потужності;
- 9,58 км волоконно-оптичних мереж зв'язку.

У вугільній галузі за січень-вересень освоєно **45,3 млн грн** капітальних вкладень, у тому числі за джерелами:

- за рахунок коштів державного бюджету - 45,0 млн грн:
у тому числі за структурою :
 - будівельно-монтажні роботи – 43,2 млн грн;
 - інші витрати – 1,8 тис. грн;
- за рахунок власних коштів підприємств – 0,3 млн гривень.

Відповідно до затвердженого помісячного плану бюджетних асигнувань Міненерговугілля спрямувало замовнику будівництва ДП «Дирекція по будівництву об'єктів» кошти у сумі 45,0 млн грн, що дозволило здійснити розрахунки за виконані роботи та сплатити заробітну плату працівникам задіяним на будівництві шахти № 10 «Нововолинська».

Плановими обсягами асигнувань з Державного бюджету на січень-жовтень 2019 року передбачено видатки за бюджетною програмою «Ліквідація вугледобувних та торфодобувних підприємств» у сумі **263,8** млн гривень.

Фактично з початку року підприємствам, що знаходяться на стадії підготовки до ліквідації та ліквідації, а також з утримання водовідливних комплексів спрямовано **121,2** млн гривень, у тому числі:

- шахти, які готуються до ліквідації – 59,9 млн грн;
- ДП "Укршахтгідрозахист" – 11,3 млн грн;
- ДП "ОК "Укрвуглереструктуризація" – 50,0 млн грн.

Підсумки роботи підприємств ядерної енергетики та атомної промисловості за жовтень та з початку 2019 року у порівнянні з аналогічним періодом 2018 року

Атомні електростанції. У жовтні 2019 року ДП «НАЕК «Енергоатом» вироблено **6541,9** млн кВт•г, що на 976,6 млн кВт•г менше порівняно з відповідним періодом 2018 року. Коефіцієнт використання встановленої потужності у жовтні 2019 р. становив **63,3** %, що на 9,5% менше показника минулого року.

Частка АЕС у виробництві електроенергії в Україні у січні-жовтні 2019 р. становила 53,0%. До Енергоринку за 10 місяців 2019 р. відпущено 67085,9 млн кВтг електроенергії, що на 1297,7млн кВтг менше у порівнянні з відповідним періодом минулого року.

У жовтні 2019 року відбулося 1 порушення у роботі АЕС – на ЗАЕС № 1. З початку 2019 року зафіксовано 11 порушень у роботі енергоблоків АЕС (на РАЕС-3 (5), на ЗАЕС №1 (2), №6, №3, №5, ХАЕС №1). **Зазначені порушення не обліковуються за шкалою ІНЕС рівня 1.**

Паливна програма. У 2019 році заплановано здійснити: 15 поставок свіжого ядерного палива на енергоблоки українських АЕС, у тому числі 9 поставок – від АТ «ТВЕЛ» і 6 поставок – від компанії «Вестінгауз»; забезпечити 5 рейсів з вивезення відпрацьованого ядерного палива.

У жовтні 2019 р. відбулася 1 поставка свіжого ядерного палива від компанії «Вестінгауз» і 1 поставка від АТ «ТВЕЛ» і 1 вивезення відпрацьованого ядерного палива.

З початку 2019 р. відбулось 9 поставок свіжого ядерного палива – 4 від

«Вестінгауз» і 5 від АТ «ТВЕЛ» та 3 вивезення відпрацьованого ядерного палива.

Ремонтна кампанія.

Графіком ремонтів енергоблоків АЕС України у 2019 році заплановано виконати:

- закінчити 3 середні ремонти – ЗАЕС №3, 6; ХАЕС №1 та 1 кап. – РАЕС №1;
- виконати 6 середніх ремонтів – РАЕС №3, 4; ЗАЕС №4, 5; ЮУАЕС – №1, 3 та 4 капітальні ремонти – РАЕС №2; ЗАЕС №1, 2; ЮУАЕС №2;
- розпочати 3 середні ремонти – ЗАЕС №6; ХАЕС №2, 6; РАЕС №1; та 1 капітальний ремонт – ЗАЕС №3.

З початку 2019 року, станом на 07.11.2019 виконано:

- 11 планово-попереджувальних ремонтів – СПР: на ЗАЕС № 3, 6, 4, 5, на ЮУАЕС № 2, на РАЕС № 3; КПр: на РАЕС №1, №2,4 на ЗАЕС №2;
- 5 позапланові поточні ремонти – РАЕС №3 (3) та ЗАЕС №1, 3.

Станом на 07.11.2019 виконуються:

- 2 середні ремонти – ХАЕС №1 (з 25.11.18 до 20.12.19), ЮУАЕС №1 (з 29.08.19 до 19.10.19), АЕС №2 (з 27.09.19 до 17.11.19);
- 2 капітальні ремонти – ЗАЕС №1 (з 29.9.19 до 23.12.19), ЮУАЕС №3 (з 16.05.19 до 17.11.19, подана заявка на продовження до 30.11.2019).

Підприємства атомно-промислового комплексу, які перебувають у складі ДК «Ядерне паливо»

ДП «СхідГЗК». У жовтні 2019 р. вироблено **57,1 тонн уранового оксидного концентрату на суму 120,8 млн грн.** У порівнянні з відповідним періодом 2018 р. продукції вироблено на 7,2 тонн більше. З початку 2019р. вироблено 741,9 тонн УОК на суму 1748,0 млн грн, що на 127,0 тонн менше порівняно з показниками 2018 р. Заборгованість із заробітної плати станом на 08.10.2019 на підприємстві відсутня.

ДП «Смоли». У жовтні 2019 р. ДП «Смоли» вироблено 2,3 тонн основної продукції (іонообмінні смоли) на суму 0,9 млн грн. З початку 2019 року вироблено 43,9 тонн іонообмінних смол на суму 11,5 млн грн, що на 27,7 тонн менше показника 2018 року. Станом на 07.11.2019 заборгованість із виплати заробітної плати становить 2,1 млн грн.

Ремонтна кампанія ТЕС, ТЕЦ і ГЕС, ГАЕС у 2019 році

Для забезпечення проходження осінньо-зимового максимуму 2019-2020 рр. станом на 12.11.2019 відповідно до затвердженого графіка передбачено:

На теплових електростанціях енергогенеруючих компаній (ТЕС) відремонтовано всіма видами ремонтів 43 (10239 МВт) енергоблоків, а саме:

- поточним ремонтом 32 (7539 МВт) енергоблоки;
- середнім ремонтом 6 (1515 МВт) енергоблоків;
- капітальним ремонтом 5 (1185 МВт) енергоблоків.

На теплових електроцентралях (ТЕЦ) відремонтовано 8 (1570МВт) енергоблоків, 15 (3217 т/год) парових котлів та 7 (326,8 МВт) турбоагрегатів.

На гідроелектростанціях виконано капітальний ремонт і реконструкцію 16 (722,88МВт) гідроагрегатів.

На атомних електростанціях (АЕС) виконано:

- 12 планово-попереджувальних ремонтів – СПР: на ЗАЕС №3, 6, 4, 5, на ЮУАЕС № 1, № 2; КПр: на РАЕС №1, №2; ЗАЕС № 2

- 5 позапланових поточних ремонтів – РАЕС №3 (3) та ЗАЕС №1, 3.

Станом на 08.11.2019 виконуються:

- 4 середні ремонти – ХАЕС №1 (з 25.11.18 до 08.08.19), ЮУАЕС №1 (з 29.08.19 до 19.10.19), РАЕС №4 (з 09.08.19 до 31.10.19);
- 2 капітальні ремонти – ЗАЕС №1 (з 29.9.19 до 23.12.19), ЮУАЕС №3 (з 16.5.19 до 17.11.19).

Питомі витрати умовного палива на відпуск електроенергії по тепловим електростанціям, які звітують Міненерговугіллю

Питомі витрати умовного палива на відпуск електроенергії по тепловим електростанціям генкомпаній України за 2 місяця 2019 р. складають **401,7 г/кВт·г**, що на **2,2 г/кВт·г** більше ніж за відповідний період 2018 р. (403,2 г/кВт·г).

Питомі витрати умовного палива на відпуск електроенергії по ТЕС України (ТЕС ГК та ТЕЦ) складають за два місяця 2019 р. **373,4 г/кВт·г**, що менше в порівнянні з відповідним період минулого року на **6,8 г/кВт·г**.

Середньомісячна заробітна плата. На січень-вересень 2019 року розмір заробітної плати штатного працівника на підприємствах, що належать до сфери управління Міненерговугілля України, у розрізі галузей становить (01.09.2019):

- електроенергетика – 13954 грн (*збільшення до відповідного показника 2018 р. становить 2991 грн*);
- атомно-промисловий комплекс – 23276 грн (*більше на 6504 грн*);
- нафтогазовий комплекс – 10312 грн (*більше на 861 грн до показників держпідприємств нафтогазового комплексу, що належать до сфери управління Міненерговугілля*);
- вугільна галузь – 11229 грн (*більше на 1566 грн для державних вугледобувних до обліку взято трудові показники вугледобувних підприємств, що розташовані на території, яка контролюється владою України*).

Заборгованість з виплати заробітної плати станом на 01.11.2019 року на підприємствах, що належать до сфери управління Міненерговугілля України і що розташовані на території, яка контролюється українською владою, становила **629,0 млн грн** і збільшилась з початку року на **457,9 млн грн (або на 267,0%)**:

- електроенергетична галузь – зменшилась на 10312,0 тис. грн;
- атомно-промисловий комплекс – збільшилась на 3627,1 тис. грн;
- вугільна галузь – збільшилась на 462938,6 тис. грн;
- нафтогазовий комплекс – збільшилась на 1667,5 тис. грн.

Інформація з підприємств, що розташовані на території, яка не контролюється українською владою, відсутня.

Технологічні втрати електроенергії в електричних мережах

За 9 місяців 2019 року величина загальних технологічних витрат електроенергії на її транспортування електричними мережами міненергвугілля України всіх класів напруги становила 11,4 млрд кВт год, або 10,9% від загального відпуску електроенергії в мережу. Порівняно з аналогічним періодом 2018 року рівень загальних технологічних витрат на транспортування електроенергії зменшився на 0,2 млрд кВт·г, або на 0,2 в.п. (11,6 млрд кВт год або 11,1 % у минулому році).

Нормативна (технічна) складова технологічних витрат електроенергії по

Міненерговугілля за січень-вересень 2019 року склала **12,0 млрд кВт·г** або **12,7%** від загального відпуску електроенергії в мережу, у порівнянні з минулим роком зменшилась на **0,4 млрд кВт·г** або на 3,2 в.п. у порівнянні з минулим роком (12,4 млрд кВт·г або 13,1% у минулому році).

За рахунок виконання організаційно-технічних заходів зі зниження технологічних витрат електроенергії в електричних мережах 0,38-800 кВ Міненерговугілля за **січень-вересень 2019 р.** заощаджено **116,4 млн кВт·г** електроенергії (на 24,8% вище планового показника).

Експорт електроенергії, вугілля, нафтопродуктів

За 10 місяців 2019 року **експорт електроенергії становить 5126,7 млн кВт·г**, що на 77,1млн кВт·г менше ніж за 10 місяців 2018 року, у тому числі в країни СНД (в Молдову) 552,7 млн кВт·г, в країни Східної Європи – 4574,0 млн кВт·г, експорт «Бурштинського острова» - 1027 млн кВт·г.

За січень-жовтень 2019 року територією України протранспортовано (транзитом) **73,3млрд куб.м природного газу** (за цей період 2018 року – 72,1 млрд куб.м).

Станом на 01.11.2019 року в українських підземних сховищах знаходилось **21,8 млрд куб. м** природного газу, що на 4,7 млрд куб. м або на 27,4% більше порівняно з показником на цей час 2018 року.

Протягом січня-жовтня 2019 року обсяг транспортування нафти підприємствами магістральних нафтопроводів склав **12605,0 тис.тонн** і порівняно із аналогічним періодом 2018 р. зменшився на 245,0 тис. т (або на 1,9 %), а транзитом до країн Європи (Словаччини, Угорщини, Румунії, Польщі, Молдови) склав **10637,0 тис. т**, що на 474,0 тис. т (або на 4,3%) менше порівняно із аналогічним показником 2018 р., а для потреб України – більше на 229,0 тис. т (або на 13,2%) і склало **1968,0 тонн**.

За січень-жовтень 2019 року частка транзитного обсягу перекачки нафти в загальному обсязі нафтоперекачування становила 84,4%, а частка нафтоперекачування на нафтопереробні підприємства України відповідно – 15,6%.

*Підготовлено за даними
Міненерговугілля України
і Робочою групою ГО «НТСЕУ»*

♦ *Nord Stream 2: уроки датської*

«Голос України», 01.11.2019

Путін обіцяє скинути ціну, якщо «Нафтогаз» відмовиться від перемог у суді

Президент Росії Володимир Путін закликав обнулити всі взаємні вимоги «Нафтогазу» і «Газпрому» в газовій суперечці. При цьому він заявив, що «Газпром» готовий постачати українській стороні газ за нижчою ціною, ніж вона платить по реверсу.

<http://www.golos.com.ua/article/323473>

«ДЗЕРКАЛО ТИЖНЯ. Україна», 02.11.2019

ГТС сльозами не зарадиш

Алла Єрмоєнко

Четвертий раунд "транзитних" переговорів РФ і "Газпрому", України й "Нафтогазу" за посередництва Єврокомісії, який відбувся 28 жовтня, знову не дав результатів. Пристрасті розпалюються...

Енергокомісар **Марош Шефчович** не приховував розчарування: замість пошуку взаємоприйняттого компромісу українська та російська сторони висунули одна одній чергові вимоги...

Серед ключових положень спільної позиції: укладення нового контракту на тривалий строк (10-15 років) і фіксація обсягів транзиту, які забезпечать надійну роботу української газотранспортної системи (ГТС). Контракт має бути укладений із новим оператором української ГТС, якого із 1 січня 2020 року буде повністю виведено з групи "Нафтогаз". Водночас відносини між оператором ГТС України і "Газпромом" мають будуватися на основі вимог європейського енергетичного законодавства, що їх Україна впроваджує як член Енергетичного співтовариства.

Голова правління НАК "Нафтогаз України" **Андрій Коболев** зазначив, що саме на таких принципах "Газпром" працює з усіма своїми контрагентами в Європейському Союзі. То чому ж не з Україною? І висловив упевненість, що перехід на загальноприйняті європейські правила істотно спростить російській компанії роботу з Україною.

Із вимогами й неузгодженостями знайти взаємоприйнятний компроміс українською важко, якщо сторони взагалі зацікавлені в його пошуку. Звісно, що, як і за будь-якого торгу, сторони заявляють максимум вимог, розраховуючи в результаті на відносно прийнятні умови. Тим більше, що, як стверджують експерти, і далеко не тільки в Україні, "Газпрому" наразі буде проблематично обійтися без транзиту українською газотранспортною системою бодай 30, а краще 50-60 млрд кубометрів газу на рік. Адже "Північний потік-2" не добудований, і невідомо, коли буде готовий до експлуатації. Окрім того, в ЄС обмежили присутність росіян і в "Північному потоці-2", і в газопроводі OPAL, — "Газпром" може резервувати не більш як 50% пропускної здатності цих газомагістралей, залишаючи місце й можливість скористатися частиною решти потужностей іншим постачальникам.

Напередодні чергового раунду тристоронньої зустрічі виконавчий директор НАКу **Юрій Вітренко** в телеінтерв'ю каналу "24" заявив: "Росіяни кажуть, що для початку справжніх переговорів Україна має піти на принизливі та нелогічні

поступки. У чому сенс відмовлятися від цілком реальних 3 млрд дол.? Щоб отримати обіцянку "Газпрому", яка може й не здійснитися?". Ба більше, "Газпром" наполягає, щоб "Нафтогаз" відмовився від виграних у Стокгольмі мільярдів доларів.

Виконавчий директор НАКу є категоричним: якщо РФ усе-таки запустить "Північний потік-2" у 2020 р., "транзиту газу Україною не буде взагалі". Це, зі свого боку, означатиме втрати для української економіки в розмірі 3-4% ВВП. "Але ми сподіваємося, що все це буде компенсовано через Стокгольмський арбітраж, який ми вже розпочали. Там сума позовних вимог становить 12 млрд дол.", — сказав Вітренко.

... "Нафтогаз" іще в 2014-2015 рр. створив можливості для імпорту газу з європейського напрямку, і ці поставки здійснюються гарантованими потужностями. Інакше кажучи, "газ має поставлятися в Україну, навіть якщо не буде" транзиту Україною.

За великим рахунком, "Газпрому" також вигідний контракт із транзиту, який пропонують Брюссель і Україна. Можливі кілька варіантів: так званий нульовий транзит, тобто його відсутність, щорічне транспортування через ГТС України 30 млрд, 50-60 млрд і 90 млрд кубометрів газу (в останньому випадку можна застосувати досить гнучку формулу транзитної ставки). Але росіянам не вигідно, щоб Україна заробляла на транзиті й поповнювала свій бюджет. Тому, вважає виконавчий директор "Нафтогазу", "наївно було б очікувати транзиту газу Україною".

... глашатай Кремля **Дмитро Песков** висловився категорично: мовляв, Україна повинна відмовитися від перемоги над "Газпромом" у Стокгольмі для нового контракту з транзиту. "Якихось судових претензій не має бути на порядку денному, якщо ми говоримо про досягнення домовленостей", — публічно заявив він.

Наприкінці робочого тижня, 31 жовтня, у ВР вирували пристрасті щодо анбандлінгу. Не всі поправки після першого читання комітет ВР із питань енергетики та ЖКП урахував. Утім, навіть **Юлія Тимошенко** була задоволена, що ГТС залишиться в держвласності.

Голова парламентського комітету з питань енергетики та житлово-комунальних послуг **Андрій Герус** під час подання законопроекту до другого читання акцентував увагу на тому, що **комітет напередодні схвалив основну поправку, згідно з якою приватизація, концесія, оренда ГТС, а також управління нею третіми сторонами (які не представляють державу) є забороненими. Окрім того, він наголосив, що згідно з документом компанія, яка керує ГТС, має перебувати у 100-відсотковій власності держави.**

Хай там як, законопроект №2239-1, необхідний для відокремлення від "Нафтогазу" діяльності з транспортування природного газу, сертифікації нового незалежного оператора газотранспортної системи (і створення умов для укладення транзитного контракту з "Газпромом" за європейськими правилами), депутати ухвалили конституційною більшістю (341 голос).

Новим оператором буде ТОВ "Оператор газотранспортної системи України" (ОГТСУ, 100-відсоткова "дочка" АТ "Укртрансгаз"), яке з 1 липня 2019 р. виконує функції з технічної експлуатації ГТС і має відповідний персонал.

ОГТСУ буде передано у власність АТ "Магістральні газопроводи України" (МГУ), 100% акцій якого Кабмін передав в управління Мінфіну. Водночас держава передасть новому оператору в управління ГТС терміном на 15 років.

Новий оператор зможе повноцінно запрацювати з 1 січня 2020-го. Нова модель анбандлінгу НАКу відповідає вимогам Третього енергопакета, що відкриває шлях для підписання нового "транзитного" договору відповідно до європейських правил. Чинний 10-річний транзитний контракт між "Нафтогазом" і "Газпромом" завершується 1 січня 2020-го.

https://dt.ua/energy_market/gts-slozami-ne-zaradish-328182_.html

«ДЗЕРКАЛО ТИЖНЯ. Україна», 02.11.2019

Nord Stream 2: уроки датської

Ганна Люта, Ігор Маскалевич

Змусивши "Газпром" розглянути кілька варіантів і неабияк помотавши йому нерви, енергетичне агентство Данії **30 жовтня 2019-го видало компанії Nord Stream 2 AG дозвіл на будівництво частини газопроводу Nord Stream 2 ("Північний потік-2") на континентальному шельфі країни.** Тобто дозвіл прокласти ділянку газопроводу завдовжки 147 км у принципі без особливої зміни маршруту траси.

Данія й так протрималася напрочуд довго, більш як на рік пригальмувавши будівництво російського газопровідного проєкту.

Спасибі, датчани, за допомогу! Ви зробили набагато більше за інших. До того ж процес ще не закінчився. Можна (і треба) подати апеляцію на рішення вашого енергетичного агентства. І є надія на її вдумливий і доброзичливий розгляд, насамперед у ваших інтересах.

Усе сказане — додатковий час, який нам так потрібен. **Тому необхідно скористатися цією форою максимально для відстоювання інтересів України.**

Різкі рухи Москви на цьому тлі малоймовірні, — по ній же боляче вдарять (фінансово), мало злякавши держави Євросоюзу. Там зробили висновки з "газових" криз 2006, 2009 і 2014 рр. і досить непогано підготувалися до різних варіантів розвитку ситуації на загальноєвропейському ринку газу...

До слова, найближчі союзники "Газпрому" з будівництва "Північного потоку — 2", німці, теж грають із "шановними партнерами" свою гру.

Нині "Північний потік-2" просто не має можливості підключитися до діючих у Європі газових магістралей: трубопровід EUGAL, який має транспортувати російський газ від узбережжя Балтики до газотранспортної системи Чехії, банально не готовий і до літа 2020-го точно не запрацює.

Власне, понад дві тисячі кілометрів трубопроводу "Північний потік-2" уже побудовано. Датська ділянка — це близько 12% газотранспортного маршруту через Балтійське море. Але далі "Північному потоку-2" поки що ходу немає — нікуди, тож це дійство буде відвертим фарсом. Але, нагадаємо, поки що нікуди.

Рано чи пізно сполучні трубопроводи буде побудовано, і газ ними піде. Надії зупинити або блокувати російський проєкт "Північний потік-2" з допомогою запровадження санкцій вельми неясні. Тим більше, що багато країн Євросоюзу в ньому відверто зацікавлені...

Для Берліна проєкт Nord Stream 2— справа принципу й демонстрація того, "хто в європейському домі хазяїн: ми чи Трамп?".

Така реальність, подобається вона нам чи ні.

... Москві доведеться грізно надувати щоки для внутрішнього користування і... грати за чужими правилами, які росіяни докладно вивчили й швидко знаходять у європейських енергодирективах і правилах зручні для себе лазівки.

Якщо європейці непогано підготувалися до нової реальності, то Україна звично йде до 2020-го в напіврозібраному вигляді. Програма збільшення видобутку газу зі тріском провалилася. Анбандлінг доведеться терміново ліпити... попри ухвалений 31 жовтня конституційною (!) більшістю закон про анбандлінг...

Проблеми платіжної дисципліни всередині країни далекі від вирішення...

Ситуація з партнерами щодо експлуатації української ГТС, як і очікувалося, зависла в часі й просторі. Охочих насправді або немає, або їх пропозиції зводяться до такого: "Давайте ми порулимо українською ГТС безплатно".

Світлою плямою на цьому тлі виглядає хіба що Стокгольм (і то умовно), а точніше, рішення арбітрів в основному на користь "Нафтогазу України". Без них нині не на наше прохання шукали б та арештовували б (або намагалися це зробити) зарубіжні активи "Газпрому", а росіяни ганялися б за нашими активами.

Наприклад, один зі сценаріїв переговорів "газпромівців" полягає в тому, що замість підписання "транзитного" договору (на рік або 10–15 років, як пропонує Єврокомісія) росіяни можуть... розпочати поставки газу просто в "щоденному" режимі. Благо, європейське енергетичне законодавство це дозволяє.

Ба більше, таку схему вже відпрацьовано "Газпромом" на практиці. Саме в такому режимі російський газ поставляли минулої зими через Грузію у Вірменію. Цілковито відповідно до європейських директив і найліпших світових практик...

https://dt.ua/energy_market/nord-stream-2-uroki-datskoyi-328185_.html

Додаткова інформація на цю тему – «Голос України», 01.11.2019 «На тлі рішення Данії щодо «Північного потоку-2» розраховуємо на тверду позицію ЄС». «Позиція міністерства залишається незмінною — проєкт становить реальні загрози безпеці регіону Балтійського моря, а також виклики енергетичній безпеці України та інших держав Східної Європи», — заявила речник зовнішньополітичного відомства Катерина Зеленко.

Очільник «Нафтогазу України» **Андрій Коболев** на сторінці у Фейсбуці написав, що новина з Данії «очікувана»...

За словами Коболева, наразі «ще важливішим стає завершення реформи ринку газу і повне впровадження європейського енергетичного законодавства в Україні, яке захищатиме нас так само, як захищає споживачів Євросоюзу. «Зберігається значення арбітражних і судових проваджень між «Нафтогазом» і «Газпромом», а також якісний анбандлінг, який дозволить Україні залучити потужного західного партнера до управління українською ГТС», — додав він.

Екс-очільник МЗС України **Павло Клімкін** у Фейсбуці застеріг: «Друзі, ніхто ж з нас не наївний і розуміє, що означає данське рішення щодо дозволу «Північного потоку». Тим більше за два місяці до завершення наших контрактів з РФ, що ставить нас у задалегідь не вигідну позицію. Це означає, що ЄС допускає будь-який, підкреслюю, будь-який, розвиток подій в Україні і хоче застрахуватися від нього. Варто замислитися над цим, ми на порозі дуже складних і непересічних подій.

І ставка в них не Донбас, а Україна».

<http://www.golos.com.ua/article/323472>

«День», 01-02.11.2019 «Що означає «Так» для Nord Stream від Данії?», Алла Дубровик-Рохова. На думку економіста **Олексія Куща**, зволікання пояснювалися не тільки екологією, а й політикою. «Це був своєрідний елемент тиску на Росію, і не тільки з боку самої Данії, а й інших країн, в тому числі Німеччини, яка нібито обома руками за «Північний потік-2». Усі кивали на європейський енергетичний пакет, на екологію і норми про те, що не допускається газова монополія. Але підсумкова мета — зробити Росію поступливішою, адже не секрет, що для Москви поставки газу і ціни на нього — питання не тільки економічне, а й політичне», — каже Куш.

Ситуація змінилася. По-перше, обсяги видобутку газу в Данії, Норвегії і Великій Британії почали скорочуватися.

По-друге, в Європі зросли потреби в газі (в тому числі й через переведення на газ багатьох вугільних ТЕС і скорочення атомної генерації).

По-третє, колишній газовий маршрут, тобто, з Росії через Україну, все частіше сприймається в Європі як «ненадійний». Особливо на тлі проблем з переговорами щодо транзиту газу, що можуть призвести до нової газової війни і до припинення транзиту вже з 1 січня 2020 року.

«Данія — надто «мала риба», щоб самостійно тримати оборону від «Північного потоку-2», — говорили ще влітку минулого року данські експерти і політики.

«Однак ця «мала риба» дала Україні більше, ніж рік на те, щоб поборотись проти російського проекту», — зауважує президент аналітичного центру DiXi Group **Олена Павленко**.

За словами керівника дослідницьких проектів НТЦ «Психея» **Геннадія Рябцева**, роботи можуть закінчити вже у першому кварталі 2020 року, а з літа почнеться перекачування російського газу в Європу. Тобто повноцінно «Північний потік», проектна потужність якого становить 55 млрд кубів на рік, до наступного опалювального сезону буде вже повноцінно працювати.

Увесь газовий ланцюжок замкнеться вже з 2021 року, і це може залишити Україну осторонь від транзиту, на якому ми заробляємо 3 млрд доларів на рік. І, природно, без грошей. А після розблокування «Північного потоку-2» наші шанси виторгувати вигідніші умови й зовсім стали мінімальними, — кажуть експерти.

<https://day.kyiv.ua/uk/article/ekonomika/shcho-oznachaye-tak-dlya-nord-stream-vid-daniyi>

«Голос України», 06.11.2019 «Північний потік-2»: будівництво добігає кінця. Які шанси в Україні?», Наталія Писанська. Думок, висновків та прогнозів — різноманітний спектр, особливо якщо врахувати, що Німеччина є мало не найактивнішим лобістом цього газопроводу. Прихильники нової, ще однієї лінії транзиту блакитного палива аргументують її необхідність тим, що невдовзі країна відмовиться від атомної енергетики, а замість неї використовуватиме енергію електростанцій, котрі спалюють газ.

Німецькі ЗМІ цитують представника німецького уряду **Штеффена Зайберга**: «Ми завжди говорили, що в «Північного потоку-2» є політичний аспект питання, і ми завжди говорили, що транзит газу через Україну має бути збережений у майбутньому».

У зв'язку з офіційною позицією уряду цілком логічною є заява голови Східного комітету німецької економіки, котрий завжди був лобістом цього будівництва, **Олівера Гермеса** щодо дозволу Данії на спорудження ділянки газогону в її територіальних водах: «Зелене світло данських відомств «Північному потоку-2» — чудова новина для європейських споживачів. Рішення про це забезпечує конкурентоспроможність європейської економіки (ідеться про американський скраплений газ, що його США мають намір постачати до Європи. — Авт.). Ми раді, що данські відомства зрештою вирішили це питання за правом і законом та більше не блокують проект, котрий відповідає усім дозволам.

До того ж рішення на користь «Північного потоку-2» — це не рішення проти України, йдеться також у заяві. Вона й надалі залишатиметься важливою транзитною країною російського газу, щоб задовольняти дедалі зростаючий попит і диверсифікувати джерела постачання енергоносіїв. Тому до кінця року нам потрібна нова угода щодо транзиту газу між Росією і Україною, а також вітаємо інтенсивні кроки Єврокомісії і федерального уряду ФРН у цьому напрямі.

«Північний потік-2» — це не німецько-російський проект, — заявив Олівер Гермес, — а приватно-економічний проект російських і європейських енергоконцернів.

Натомість професор Німецького інституту економічних досліджень **Клаудія Кемферт** в інтерв'ю, яке вона дала кільком великим виданням, вважає, що спорудження «Північного потоку-2» не має жодного сенсу. Адже Європа має намір здійснювати енергетичну перебудову, в результаті якої попит на газ дедалі зменшуватиметься. Тому цей транзит не окуповуватиметься, проект доведеться дотувати, він просто не потрібен, вважає Кемферт.

Тим часом будівництво цієї транзитної лінії добігає кінця. «Чи все втрачено для України?» — запитує оглядач газети Die Welt. Він переконаний, що Україна ще спроможна поборотися на цьому полі, приміром, добитися нових санкцій. Принаймні скористатися цією обставиною на майбутніх переговорах з Росією. Щоправда, за умови, що Євросоюз змусить Москву дотримуватися усіх зобов'язань стосовно поставок і транзиту вуглеводнів через Україну, що гарантуватиме їй бодай якусь безпеку від зазіхань Росії.

<http://www.golos.com.ua/article/323590>

«Слово і діло», 05.11.2019

Нафтогаз ответил на заявление Пескова по газу

Заявление пресс-секретаря президента РФ **Дмитрия Пескова** о невозможности договоренностей России и Украины по газу до прекращения судебных претензий пресс-служба НАК «Нафтогаз Украины» назвала «российским стилем» переговоров. Соответствующий комментарий разместила пресс-служба «Нафтогаза» в Twitter.

«Итак, все сводится к следующему: никаких переговоров о транзитных соглашениях, пока мы не остановим принудительное взыскание 3 миллиардов долларов по завершеному арбитражу и не откинем другие требования в Стокгольме – спикер **Путина Песков**. Добро пожаловать на коммерческие переговоры, российский стиль», – написали в «Нафтогазе».

Напомним, Песков ранее заявил, что договоренности России и Украины по газу невозможны, пока не прекратятся судебные претензии.

«Нафтогаз України» в нових искових требованиях против «Газпрома», которые были направлены в Стокгольмский арбитраж на прошлой неделе, просит пересмотреть тариф на транзит газа, а также выплатить разного рода компенсации на общую сумму \$12,248 млрд.

Киев подал новый иск на фоне переговоров о продлении контракта на транзит российского газа через Украину, который истекает в текущем году.

<https://ru.slovoidilo.ua/2019/11/05/novost/jekonomika/naftogaz-otvetil-zayavlenie-peskova-gazu>

УНН, 06.11.2019

У Газпромі назвали вимоги для нового транзитного контракту з Україною

У російському "Газпромі" назвали вимоги для нового контракту на транзит газу з Росії через Україну - взаємна відмова двох країн від претензій в газовій сфері, включаючи накладений українською стороною антимонопольний штраф. Про це за результатами зустрічі глави "Газпрому" **Олексія Міллера** і уповноваженого федерального уряду ФРН щодо транзиту газу через Україну **Георга Графа Вальдерзее** повідомили в пресслужбі "Газпрому".

Міллер звернув увагу, що до укладення нового транзитного контракту необхідно вирішити комплекс принципово важливих питань. Перший - врегулювання судових спорів між "Газпромом" і українською стороною. Це означає взаємну відмову від претензій і припинення судових розглядів між ПАТ "Газпром" і НАК "Нафтогаз України" за контрактами на поставку і транзит російського газу, відновлення балансу комерційних інтересів сторін. Йдеться також про скасування рішення Антимонопольного комітету України про накладення на "Газпром" штрафу за нібито зловживання монопольним становищем на ринку транзиту газу України і відновлення порушених майнових прав компанії в країні", - вказали в російській компанії.

Друге важливе питання, назване "Газпромом" - "готовність України до прямих закупівель російського газу з 2020 року та схвалення обсягів таких закупівель". "Рішення української сторони безпосередньо впливає на пропускну здатність російської газотранспортної системи, яку повинен підтримувати "Газпром" на кордоні з Україною", - додали в російській компанії.

"Крім того, у межах імплементації положень Третього енергетичного пакета ЄС в національне законодавство України необхідно, зокрема, забезпечити реальну незалежність національного регулятора та створити сертифікованого незалежного газотранспортного оператора. Якщо українська сторона не встигне завершити цю роботу станом на 1 січня 2020 року, "Газпром" готовий до продовження на перехідний період чинного транзитного контракту з урахуванням актуальних ринкових умов", - заявили в "Газпромі".

<https://www.unn.com.ua/ru/news/1834265-u-gazpromi-nazvali-vimogi-dlya-novogo-tranzitnogo-kontraktu-z-ukrayinoyu>

«ДЕНЬ», 06.11.2019

«Нафтогаз» вимагатиме в «Газпрому» заплатити за відмову

від української ГТС

Алла Дубровик-Рохова

НАК «Нафтогаз України» в новому позові до ПАТ «Газпром» вимагатиме перегляду тарифів на транзит газу з березня 2018 року до грудня 2019 року та сплати прискореної амортизації газотранспортної системи (ГТС) у разі припинення транзиту з 1 січня 2020 року. Загалом у позові претензій на суму близько 12 млрд доларів (2 млрд грн за недоотриману плату за транзит та 10 млрд доларів компенсації на випадок відмови від використання української ГТС). Про це виконавчий директор НАК «Нафтогаз України» **Юрій Вітренко** написав у Facebook.

Він зазначив, що право вимагати перегляд тарифу передбачене в самому транзитному контракті між «Нафтогазом» та «Газпром».

За його словами, двосторонні переговори з «Газпром» щодо перегляду тарифів не мали особливого успіху, і тому тепер це питання буде вирішувати Стокгольмський арбітраж, що теж передбачено контрактом між «Нафтогазом» і «Газпром».

«Якщо спрощено, то актив, який міг би слугувати 30 років, ми маємо амортизувати за 2 роки, оскільки потім він не буде використовуватися... Таким чином, включення таких витрат у наш транзитний тариф є як обґрунтованим з точки зору сучасних умов формування тарифів на європейському ринку, так і справедливим щодо «Газпрому», — пояснив виконавчий директор НАК «Нафтогаз України».

<https://day.kyiv.ua/uk/article/ekonomika/naftogaz-vymagatyme-v-gazpromu-zaplatyty-vidmovu-vid-ukrayinskoyi-gts>

Європейська правда, 07.11.2019

Рішення Німеччини щодо винятку для "Північного потоку-2" буде оскаржене – торгпред

У випадку якщо Німеччина зробить у своєму законодавстві виняток для газопроводу "Північний потік-2", цей крок буде оскаржений у Суді ЄС, таку заяву торговий представник України **Тарас Качка** зробив під час конференції "**Торгові війни: мистецтво захисту**".

"Таке рішення суперечить рішенням Єврокомісії та зобов'язанням Німеччини, а тому неодмінно буде оскаржене. Це може бути наша скарга, чи скарга Польщі і іншої країни", - вважає він.

В якості прикладу Тарас Качка нагадав про недавнє рішення Німеччини збільшити частку транспортування російського газу у трубопроводі Opal, яке згодом було скасоване в судовому порядку.

"По суті, увесь конфлікт навколо "Північного потоку-2" – це спроби зберегти застарілу модель газових відносин. Але час не стоїть на місці, Україна модернізується відповідно до нових енергетичних вимог та має переваги перед РФ. Натомість Росія прагне зберегти застарілу модель відносин – і це шлях у нікуди. Це динозавр, який пручається, але його кінець неминучий", - додав він.

<https://www.eurointegration.com.ua/news/2019/11/7/7102749/>

«УРЯДОВИЙ КУР'ЄР», 12.11.2019

Берлін хоче створити особливі умови для «Північного потоку-2»

Вікторія Власенко

... в Німеччині міркують, як створити особливі умови для діяльності газопроводу «Північний потік-2». Цей газогін бере початок на території Росії і жене російський вуглеводень у Європу через виняткові економічні зони й територіальні води Німеччини, Данії, Фінляндії та Швеції, оминаючи територію України.

Одна з головних європейських норм полягає в тому, що видобуток, транспортування й продаж газу не може здійснювати одна й та сама компанія.

Подбати про інтереси своїх російських партнерів вирішила Німеччина, територіальними водами якої проходить 12-мильна ділянка газопроводу. Щоб європейське законодавство запрацювало, країна-член ЄС має імплементувати ці норми в законодавство національне. І уряд **Ангели Меркель** вирішив запровадити загальноєвропейські норми так, щоб зробити виняток для «Північного потоку-2». За ці зміни наприкінці минулого тижня мав проголосувати Бундестаг.

Глава представництва України при ЄС **Микола Точицький** звернувся з листом до євродепутатів, у якому наголосив: вилучення газопроводу із правил лібералізації газопостачання дасть Газпрому невинуватену конкурентну перевагу і зміцнить його ринкове панування.

<https://ukurier.gov.ua/uk/news/berlin-hoche-stvoriti-osoblivi-umovi-dlya-pivnichn/>

Додаткова інформація на цю тему – Бизнес.Цензор, 13.11.2019 "Германия приняла поправки к газовой директиве ЕС, касающиеся "Северного потока-2". Законопроект был принят большинством голосов.

Сама директива вступила в силу в мае, теперь страны-члены ЕС обязаны до 24 февраля 2020 года закрепить ее в национальном законодательстве. Директива направлена на регулирование деятельности газопроводов третьих стран на территории ЕС – теперь газопроводы третьих стран должны соответствовать требованиям, которые применяются к внутренним газопроводам ЕС – и касается, таким образом, в первую очередь российского "Северного потока-2".

Среди главных положений директивы – разделение компаний, поставляющих газ и компаний, его транспортирующих. Это означает, что компания-оператор "Северного потока-2" должна быть независимой от "Газпрома", а 50% его пропускной мощности должны резервироваться для альтернативных поставщиков. Исключения возможны, но только с одобрения Еврокомиссии.

<https://biz.censor.net.ua/news/3159545/germaniya-prinyala-popravki-k-gazovoyi-direktive-e-s-kasayuschiesya-severnogo-potoka2>

«Голос України», 15.11.2019 **«Північний потік-2» уже під «захистом» ФРН». Бундестаг 13 листопада підтримав законопроект про внесення змін до закону про енергетику щодо імплементації Директиви ЄС 2019/692, котру ще називають Газовою директивою. Ідеться про спільні правила внутрішнього ринку природного газу, що ними регулюватиметься діяльність газопроводу «Північний потік-2».**

Підставою, крім іншого, став запит фракції партії «Альтернатива для Німеччини» під назвою «Забезпечити енергозабезпечення Німеччини — захистити «Північний потік-2» від санкційної політики». В ньому депутати закликали уряд ФРН «вжити всіх необхідних заходів для того, щоб захистити задіяні в проекті «Північний потік-2» фірми від санкцій США». Але ухвалити поправки в першому читанні минулої п'ятниці депутатам не вдалося через відсутність кворуму. Тому засідання було припинено, а розгляд поправок перенесено.

Тож парламентарії розглянули їх у другому та третьому читанні, водночас і проголосували. Як пояснила представник парламентської прес-служби **Зілке Діркес**, завжди на один закон плановано три читання. Після першого текст передається у комітети, депутати його оцінюють і повертають для розгляду на пленарному засіданні.

Перше читання законопроекту (поправки до закону про електро- та енергозабезпечення) для прийняття на національному рівні Газової директиви ЄС відбулося раніше. Друге й третє читання законопроекту були внесені у порядок денний засідання Бундестагу в середу поза чергою. Із 631 депутата, які взяли участь у голосуванні, за висловилося 358, проти — 212, утрималося — 61. Засідання транслювалося у прямому ефірі.

Хоч сама директива набула чинності в травні, однак після цього країни — члени ЄС зобов'язані до 24 лютого 2020 року закріпити її в національних законодавствах. Цей документ спрямований на регулювання діяльності газопроводів третіх країн на території ЄС. Вони мають відповідати вимогам, котрі застосовуються до внутрішніх газопроводів Євросоюзу, передусім до російського «Північного потоку-2».

Серед головних положень директиви — розподіл компаній-постачальників газу і тих, які його транспортують. Це означає, що **компанія-оператор «Північного потоку-2» має бути не залежною від «Газпрому», а 50% його пропускних потужностей повинні резервуватися для альтернативних постачальників.** Винятки можливі, але тільки зі схвалення Єврокомісії.

Берлін зумів обійти цю вимогу, що дасть змогу «Газпрому» вважати, що проект був завершений у травні, тому стосовно нього мають діяти попередні правила. Власне, минулого тижня деякі німецькі ЗМІ дійшли висновку, що уряд **Ангели Меркель** вирішив послабити правила спеціально для «Північного потоку-2», змінивши визначення поняття «здача в експлуатацію» проекту. Що дозволить вважати, начебто він був завершений до 23 травня 2019 року. Запропоновані федеральним урядом правила стосуються 12-мильної ділянки газопроводу в територіальних водах Німеччини.

<http://www.golos.com.ua/article/324046>

Інтерфакс Україна, 15.11.2019

Президент підписав закон про анбандлінг "Нафтогазу" - заступник глави ОП

Президент України Володимир Зеленський підписав закон про відокремлення діяльності з транспортування природного газу (анбандлінг), повідомила заступник керівника Офісу президента України Юлія Ковалів.

"Закон забезпечує необхідні умови для виконання зобов'язань України щодо відокремлення діяльності з транспортування газу та забезпечення діяльності оператора газотранспортної системи відповідно до європейського законодавства", - написала вона на своїй сторінці у Facebook у п'ятницю.

Ковалів наголосила, що, незважаючи на спроби блокувати і затягувати ухвалення рішень, Україна впевнено рухається на шляху до європейської інтеграції та демонструє готовність до сертифікації оператора ГТС відповідно до правил ЄС і Третього енергетичного пакета.

<https://ua.interfax.com.ua/news/economic/624975.html>

УНІАН, 17.11.2019

У «Нафтогазі» відповіли на пропозицію Путіна щодо газу

Виконавчий директор НАК «Нафтогаз України» **Юрій Вітренко** вважає, що запропонована Росією ціна російського газу для України на 20-25% нижче не є знижкою, оскільки «Газпром» при прямих поставках не платить за його транспортування.

При цьому Вітренко зазначив: «20-25 відсотків - це не знижка, це нормальна ціна, причому наслідком якої може бути зниження доходів України від транзиту». За його словами, оскільки газ в Європу йде через нашу країну, то при прямих поставках в Україну російський монополіст менше подає газу для транзиту в Європу, відповідно, менше платить за транзит газу Україні. При цьому топ-менеджер НАК наголосив, що знижка в 20-25%, з огляду на майбутні обсяги імпорту газу, не зможе реалістично компенсувати відмову від 3 млрд доларів, які повинен сплатити «Газпром» за рішенням Стокгольмського арбітражу.

<https://www.unian.ua/economics/energetics/10756962-u-naftogazi-vidpovili-na-propoziciyu-putina-shchodo-gazu.html>

«ДЗЕРКАЛО ТИЖНЯ». Україна, 17.11.2019

Напіванбандлінг підземних сховищ газу**Алла Єрмоєнко**

Прем'єр-міністр і голова НАК "Нафтогаз України" запевняють, що накопичених майже 22 млрд кубометрів газу в підземних сховищах (ПСГ) на осінньо-зимовий період Україні буде достатньо.

Але що буде з тими ж "підземками", якщо анбандлінг "Нафтогазу" все-таки відбудеться, ніхто популярно пояснити не може.

Головним досягненням Закон України № 2239-1 "Про внесення змін у деякі законодавчі акти у зв'язку з відділенням діяльності з транспортування природного газу" багато хто вважає те, що ГТС на 100% залишається в держвласності. Але є один нюанс. Газотранспортну систему України будували за колишнього СРСР разом із підземними сховищами газу, які не тільки служили сховищами, а й підтримували тиск...

"Нафтогаз" довго переконував, що транспортування й зберігання газу — дві різні функції і різні бізнеси. І, мабуть, нинішню Верховну Раду переконав.

Однак доля ПСГ поки що невідома. Чи створять, за аналогією з транспортом газу, АТ "Підземні сховища газу України", як це передбачалося від самого початку? Чи буде воно заробляти хоча б на своє утримання? А це залежить і від "транзитного" контракту з "Газпромом", і від планів європейських і американських газових компаній, і від ситуації на ринку газу загалом. Які сховища віддадуть в оренду, концесію чи взагалі продадуть, поки що невідомо. Але така ймовірність є. Адже ГТС залишили повністю в держвласності, а ПСГ — лише на 50%.

Переспорити конституційну більшість у сесійному залі практично неможливо. Але визначатися з долею ПСГ потрібно...

Тож тепер законодавцям знову доведеться вносити "поправки на поправки". А як відомо, зміна навіть однієї коми провокує внесення десятків поправок, у тому числі й у пов'язані законодавчі акти. І триває цей процес довго. А якщо так, то

створення незалежного від "Нафтогазу" оператора ГТС, невіддільною частиною якого є підземні сховища газу, можливо, знову відкладуть?...

https://dt.ua/energy_market/napivanbandling-pidzemnih-shovisch-gazu-329834.html

«Вечірні Вісті», 18.11.2019

Віднесені газом, або Як зміняться тарифи в опалювальному сезоні

Катерина Міцкевич

Не потрібно бути Нострадамусом, щоб прогнозувати зростання цін на газ із настанням холодів. І ось тримайте! «Нафтогаз» повідомив, що в листопаді вартість блакитного палива для населення зросте на 14,7% до майже 7 грн за кубометр. Тобто в грудні українці отримають платіжки з більшими сумами. Судячи з усього, це тільки початок...

Прив'язавши вартість газу українського видобутку до імпортного паритету, українцям дають відчутти себе європейцями. Правда, не за рахунок європейських соціальних стандартів, розвиненої інфраструктури чи гідного ставлення, а за рахунок європейських тарифів за умов українських зарплат.

Дива не сталося: з початком холодів на європейських хабах газ почав дорожчати.

Враховуючи те, що ціна газу для промисловості прив'язана до європейських хабів і перевищує тарифи для населення, очікуємо на стрімке зростання ресурсу взимку. Як свідчить досвід попереднього року, вартість блакитного палива для промисловості досягала 12-14 грн за кубометр.

А ще в «Нафтогазі» планують збільшити в 3,5 раза тарифи (до 320,77 грн за тис. куб. м) на транспортування для внутрішніх точок входу й у 4,7 раза (до 735,36 грн за тис. куб. м) для внутрішніх точок виходу. Крім того, НКРЕКП у жовтні схвалила зростання тарифу на розподіл газу в залежності від регіону та постачальника. В середньому за куб завдяки цьому тарифу доведеться сплачувати від 22 копійок до 1,65 грн без ПДВ на місяць.

<https://gazetavv.com/news/ukraine/1573838324-vidneseni-gazom-abo-yak-zminyatsya-tarifi.html>

♦ Загальна енергетика. Інтеграція до ENTSO-E

Українська Енергетика, Енергореформа, Бизнес.Цензор, 31.10.2019
"Укренерго" хоче за 10 років побудувати понад 3000 км нових ЛЕП

ПрАТ "НЕК "Укренерго" передасть на розгляд і затвердження Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, **План розвитку системи передачі на наступні 10 років, що передбачає інвестиції на суму 62,6 млрд грн.** Про це повідомляє прес-служба "Укренерго".

Відповідно до плану, до 2029 року Укренерго має реконструювати 79 підстанцій та 1547 км діючих ліній електропередачі (ЛЕП). Також у планах є будівництво понад 3 тис км нових ЛЕП та збільшення трансформаторної потужності підстанцій більш ніж на 10%. Сума інвестицій, необхідних для реалізації плану, оцінюється у 62,6 млрд грн. Уже у наступні 3 роки знадобиться 27 млрд грн.

Документ враховує проекти розвитку мереж операторів системи розподілу, проекти з реконструкції та модернізації магістралей, які реалізуються Укренерго за кошти міжнародних фінансових інституцій, а також плани щодо розширення пропускної спроможності та видачі потужності генерації.

Компанія вказує, що частина визначених заходів уже перебуває на стадії реалізації. При цьому для зменшення навантаження на тариф системного оператора для їх фінансування залучаються кредитні кошти міжнародних фінансових організацій. Першочергові проекти, критично важливі для енергосистеми та окремих регіонів, фінансуються за рахунок тарифних коштів НЕК «Укренерго».

Як зазначається, до кінця травня планується завершення будівництва ПС 500 кВ "Кремінська" з заходами ПЛ 500 кВ Донбаська – Донська та ПЛ 220 кВ Кремінська-Ювілейна, будівництва ПЛ 750 кВ Запорізька АЕС — Каховська з підстанцією 750 кВ "Каховська", яка зніме мережеві обмеження видачі потужності Запорізької АЕС і дозволить видавати у мережу додатково 700 МВт при роботі всіма блоками (6000 МВт).

Також у найближчих планах "Укренерго" – будівництво ПЛ 330 кВ Новоодеська – Арциз із заміною двох трансформаторів на ПС 330 кВ "Арциз" та ПЛ 330 кВ Західноукраїнська – Богородчани з реконструкцією ПС 330 кВ "Богородчани" та підстанції 750 кВ "Західноукраїнська". У Південно-західному регіоні у пріоритеті будівництво повітряної лінії 330 кВ Дністровська ГАЕС – ПС 750 кВ "Вінницька", яка дозволить працювати Дністровській ГАЕС чотирма гідроагрегатами у режимах закачування та генерації.

У межах інтеграції до ENTSO-E передбачена також реалізація проектів реконструкції міждержавних ліній електропередачі, які входять до переліку проектів спільного інтересу (Project of mutual interest – PMI). Реалізація таких проектів дозволить Україні підвищити пропускну спроможність міждержавних перетинів з країнами ЄС та підвищити надійність електропостачання на прикордонних територіях.

Зокрема, це проект реконструкції ЛЕП 400 кВ Мукачево — Вельке Капушани (Словаччина) зі збільшенням пропускної спроможності ЛЕП на 30%, а також будівництво ЛЕП 400 кВ Приморська — Ісакча (Румунія) зі спорудженням "крила" 400 кВ на підстанції 750 кВ "Приморська". Наразі вищезазначені проекти перебувають на етапі розробки техніко-економічного обґрунтування.

<https://ua-energy.org/uk/posts/ukrenerho-khoche-za-10-rokiv-pobuduvaty-ponad-3-tys-km-novykh-lep>

Плачков: Як стабілізувати ситуацію в енергетиці до нового року

Иван Плачков

Українська електроенергетика має колосальний потенціал. Окрім того, що вона в змозі гарантувати надійне енергопостачання громадянам та підприємствам України, є всі передумови для реалізації експортного потенціалу галузі.

Енергетики можуть і мають заробляти гроші не лише для бюджету країни, а й задля власного розвитку. Завдяки будівництву нових, реконструкції та модернізації наявних генеруючих потужностей, наша енергетика відповідатиме сучасному рівню технологічного розвитку.

Сьогодні ситуація в галузі вкрай складна...

Всі дискусії зводяться до одного: «Хто винен?»

Я ж хочу запропонувати дорожню карту з 14 пунктів, що дозволить вже до кінця цього року не лише стабілізувати ситуацію в електроенергетиці, а й закласти перші камені фундаменту для розвитку галузі в майбутньому.

Для її реалізації необхідна чітка координація трьох гілок влади. Президентської. Законодавчої. Виконавчої.

Турборежим, при цьому, є недостатньою умовою, але необхідною!

Базові першочергові заходи.

1. Скасувати, як помилкове, рішення про об'єднання Міністерства енергетики та вугільної промисловості України та Міністерства екології та природних ресурсів в Міністерство енергетики та захисту довкілля. Всім, напевне, зрозуміло, що неможливо займатися одночасно режимами зариблення водою та режимами роботи атомних електростанцій. Це цілком різні режими!

2. В найкоротші терміни сформувавши дієздатну державну інспекцію, яка забезпечить всебічний контроль за виконанням технічних та нормативних рішень в системі електро-, тепло-, водо- та газопостачання. Мета – організація безпечної експлуатації основних систем життєдіяльності громадян, аби мінімізувати такі трагічні випадки, як вибухи газу в будинках, загибель людей від ураження електричним струмом, провалені під асфальт машини, обвалені стелі від затоплень, зокрема, і в дитячих установах, і т.ін.

3. Терміново припинити імпорту електроенергії в Україну зі східного напрямку, як такий, що несе загрозу енергетичній та національній безпеці держави. Механізм припинення можна реалізувати через тимчасову заборону/мораторій проведення НЕК Укренерго аукціонів на доступ до перетину. Рішення РНБО.

4. Активізувати роботу з інтеграції об'єднаної енергосистеми України до енергетичної системи континентальної Європи ENTSO-E, як незмінного курсу держави до європейської інтеграції, як в економічному, суспільному так і в енергетичному питаннях. Забезпечити неухильне виконання заходів та забезпечити об'єднання ОЕС з ENTSO-E в режимі експлуатації з 2023/25 року. Цю роботу почали ще на початку 2000-х.

5. Виконати вимоги Закону та ліквідувати перехресне субсидування споживачів на ринку електричної енергії, як обов'язкову умову зростання економіки України...

6. Скасувати штучні цінові обмеження (price caps) для генеруючих компаній при подачі заявок на всіх сегментах ринку електроенергії, одночасно посиливши контроль Антимонопольного комітету. Це вимога закону.

7. Терміново запровадити ринок допоміжних послуг, як обов'язкову умову ефективного функціонування ринку електричної енергії. Це вимога закону.

8. Затвердити до кінця року «Звіт НЕК «Укренерго» про достатність генеруючих потужностей». Вкрай необхідний документ, що визначає структуру потужностей для забезпечення балансу виробництва та споживання електричної енергії.

9. Забезпечити прозору та достатню інформацію для суспільства про результати роботи всіх сегментів ринку електроенергії (щоденну, місячну, квартальну, річну). Це буде підтвердженням задекларованої відкритості, прозорості для громадян України.

10. Забезпечити виконання у повному обсязі всіх взятих державою зобов'язань згідно Закону України "Про альтернативні джерела енергії". Не допустити ретроспективних змін в ціноутворенні для виробників за «зеленими тарифами». Закони потрібно виконувати і ретельно працювати перед прийняттям нових.

11. Запровадити аукціони на будівництво електростанцій на відновлювальних джерелах енергії з 1 січня 2020 року. Це значно впорядкує введення нових потужностей ВДЕ у відповідності до затвердженого «Звіту НЕК «Укренерго» про достатність генеруючих потужностей».

12. Внести зміни в Закон/правила ринку згідно з якими компанії, що виробляють електроенергію з відновлювальних джерел енергії беруть участь у балансуванні з фінансовими зобов'язаннями в разі порушення заявлених графіків виробництва без будь-яких пільг з 1-го січня 2022 року. Це світова практика, що дозволить диспетчеру балансувати енергосистему.

13. Створити повний розгорнутий прогнозний енергетичний баланс держави на 2020 рік. На підставі балансу розробити прогнозну фінансову модель по галузям і в розрізі базових підприємств галузі. Це світова практика.

14. Розробити тактичні завдання/заходи на 2020 рік і стратегічні до 2035 року.

Ще однією обов'язковою умовою є необхідність реорганізації структури уряду, а саме - призначення першого віце-прем'єр-міністра з питань паливно-енергетичного комплексу для забезпечення оперативного управління і координації роботи з усіма органами законодавчої та виконавчої влади.

https://lb.ua/blog/ivan_plachkov/441329_yak_stabilizuvati_situatsiyu.html

«ДЗЕРКАЛО ТИЖНЯ. Україна», 08.11.2019

**Замість Енергетичного омбудсмена —
штрафи за "необґрунтовані" скарги споживачів?**

**Олег Тітамир, президент ГО «Українська організація
захисту споживачів послуг»**

Споживач ЖК-послуг фактично позбавлений ефективного досудового захисту своїх прав з боку держави.

Відмова від інституту Енергетичного омбудсмена і створення натомість Державної житлово-комунальної інспекції сигналізує про те, що споживачам житлово-комунальних послуг годі сподіватися на ефективний державний механізм захисту їхніх прав.

... раніше неабиякі надії в цьому контексті покладали на Енергетичного омбудсмена (ЕО). Але мало хто звернув увагу на те, що законопроект (№7059 від 04.09.2017) про запровадження цього інституту, зареєстрований у ВР іще 2017 року, наприкінці серпня ц. р. був відкликаний.

... стисло нагадаємо, які саме повноваження покладали ініціатори законопроекту №7059 від 04.09.2017 на інститут Енергетичного омбудсмена. Найперше — це **"захист прав споживачів товарів, послуг у сферах енергетики та комунальних послуг щодо отримання цих товарів і послуг належної якості в достатній кількості за економічно обґрунтованими цінами"**.

Тобто передбачалося створити державний інститут, пряма компетенція якого полягала б саме в оперативному розгляді скарг споживачів на постачальників усіх різновидів ЖК-послуг та в досудовому розв'язанні спорів між ними...

За невиконання — штрафні санкції. Тобто із запровадженням інституту ЕО громадяни отримали б спеціалізований орган, який безпосередньо захищав би їхні права в житлово-комунальній сфері.

Натомість на сьогодні споживач ЖК-послуг фактично позбавлений ефективного досудового захисту своїх прав з боку держави. Скарги до постачальників здебільшого закінчуються нічим, бо ті самі себе "контролюють"...

Загалом в Україні випадків, коли ЖК-монополісти брутально порушують права споживачів, — десятки, якщо не сотні тисяч. Люди просто-таки губляться в "сліпих" бюрократичних лабіринтах. А тим часом з комунального глухого кута якраз і міг би вивести інститут Енергетичного омбудсмена, законопроект щодо якого у Верховній Раді знято з розгляду з невідомих причин.

Можливо, інспекція допоможе?

Та у ВР є "свіжий" законопроект — №2100 "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо здійснення державного контролю (нагляду) у сфері житлово-комунального господарства". Ним передбачено створення Державної житлово-комунальної інспекції... Утім, після прочитання тексту зрозуміло: жодного слова про захист прав споживачів у повноваженнях ДЖКІ немає. Насправді цей центральний орган виконавчої влади "реалізує державну політику з питань державного контролю (нагляду) у сфері житлово-комунального господарства" та "розглядає справи про адміністративні правопорушення, пов'язані з порушенням законодавства у сфері житлово-комунального господарства, централізованого питного водопостачання і водовідведення, теплопостачання, поводження з побутовими відходами, благоустрою населених пунктів, поховання, (...) порушення вимог щодо комерційного обліку теплової енергії, гарячої та питної води", а також надає пропозиції щодо профільного законодавствотво. Отже, цей орган здійснюватиме саме "глобальні" функції нагляду за дотриманням стандартів ЖК-законодавства, станом житлово-комунальної та міської інфраструктури. До того ж він має виняткове право штрафувати за порушення профільного закону не лише постачальників, а й отримувачів послуг.

Функцію ж захисту споживачів ДЖКІ в законопроекті виписано вельми завуальовано й "гібридно". Та найгірше те, що документ встановлює вельми цинічну норму, яка стосується всіх напрямів контролю інспекції і прямо суперечить Конституції та низці українських законів. Оцініть красу гри: "Фізичні особи, які надали безпідставне звернення про порушення суб'єктом відносин у сфері теплопостачання (крім об'єктів і суб'єктів господарювання, що здійснюють комбіноване виробництво теплової і електричної енергії) та вимог законодавства, несуть відповідальність, передбачену законом"...

Як подолати комунальне безправ'я?

На мою думку... потрібно реалізувати всього-на-всього кілька позицій.

По-перше — повернути у ВР до розгляду законопроект про Енергетичного омбудсмена, який видається найбільш ефективним органом для захисту споживачів ЖК-послуг. До того ж запровадження такого інституту є зобов'язанням України в рамках Угоди про Асоціацію з ЄС — саме в контексті адаптації національного законодавства у сфері регулювання ринку енергетики до стандартів Євросоюзу, що встановлені, зокрема, Третім енергетичним пакетом. Крім того, у Директиві 2009/72/ЄС про загальні правила на внутрішньому ринку електричної енергії передбачено обов'язкове запровадження інституту "захисника громадянських прав у сфері енергетики" та простих і недорогих процедур для розгляду скарг споживачів. Інститут ЕО успішно діє в багатьох країнах ЄС — у Франції, Німеччині, Болгарії, Латвії та ін.

По-друге, національний ЕО повинен мати чіткий мандат на достатній адміністративний вплив і накладення жорстких санкцій на недобросовісних постачальників ЖК-послуг. Так, штрафи мають вимірюватися десятками (а то й сотнями) тисяч гривень, а не смішними сумами в 1700–2400 грн (за невиконання постачальником припису ЕО), як це передбачалося законопроектом №7059.

По-третє, щоб захист отримувачів ЖК-послуг був ефективним, потрібно розірвати порочні зв'язки між місцевою владою і муніципальними підприємствами-постачальниками, бо саме вони породжують корупцію, "відкати", одвічні проблеми та махінації в оплаті/заліку пільг та субсидій, наслідком чого і є необґрунтовано завищені тарифи. Найоптимальніший сценарій — це приватизація цих підприємств, до якої повинен мати рівний доступ середній і великий бізнес, нині витіснений з житлово-комунальної галузі монополістами.

За найгіршого сценарію — у разі остаточної відмови влади від інституту Енергетичного омбудсмена, — новий закон повинен наділити прямою функцією захисту прав споживачів саме Державну житлово-комунальну інспекцію, де для цього буде створено спеціальний департамент, куди зможуть звертатися громадяни. І, звісно ж, слід вилучити норму про покарання споживача за "безпідставне звернення" до держоргану. Бо це, даруйте, межує з маразмом.

https://dt.ua/business/zamist-energetichnogo-ombudsmena-shtrafi-za-neobgrunтовani-skargi-spozhivachiv-329013_.html

Українська Енергетика, 08.11.2019

Оржель розповів про засади нової енергетичної стратегії

Міненергодовкілля перегляне енергетичну стратегію...

"Що важливо: міністерство є новим, ми закладаємо нову логіку розвитку зважаючи на об'єднання енергетики та екології... З цієї логіки ми маємо переписати

стратегію. У нас є заступник міністра, який відповідатиме за концепцію та написання стратегії. У концепції буде закладено, що у кожній енергетичній одиниці буде закладена вуглецева вартість виробництва енергії. Думаю, ми скоро проголосуємо відповідний законопроект", — повідомив під час Київського економічного форуму міністр енергетики та захисту довкілля **Олексій Оржель**.

"Якщо ми говоримо про енергетичну безпеку та незалежність, то треба казати і про екологічну безпеку. Якщо говорити про енергетичну безпеку, у новій програмі уряду закладені три елементи, які будуть покладені у нову стратегію", — розповів міністр.

"Нова стратегія буде не тільки на папері, вона буде динамічною", — додав О.Оржель.

<https://ua-energy.org/uk/posts/orzhel-rozpoviv-pro-zasady-novoi-enerhetychnoi-stratehii>

Бизнес.Цензор, 13.11.2019

Як Росія веде проти України економічну війну

Сергій Головнюв, Юрій Віннічук

Російська Федерація здійснює економічний тиск на Україну, поставивши її в залежність від імпорту природного газу, вугілля, нафтопродуктів та азотних добрив. Паралельно РФ обмежує ввезення з України товарів з доданою вартістю.

Ще в 2013 році, шість років тому, РФ була найбільшим торговельним партнером України. Але через анексію українського Криму, окупацію частини Донбасу та війну більшість торгових зав'язків було розірвано.

В результаті, торговельний оборот між Україною і Росією з 2013 по 2018 роки впав на 226% або на \$26,6 млрд.

Водночас, не зважаючи на відкриту військову та політичну агресію зі сторони Росії, Україна була і залишається для неї важливим ринком збуту. Як і в довоєнний період, так і зараз, країна-агресор продає нам товарів більше, ніж купує у нас.

... торгівля РФ та України вигідніша північному сусідові.

В Україні російські товари займають значні частки ринків, що дає можливість Кремлю шантажувати Україну, обмежуючи їх поставки.

Найбільшою статтею в імпорті з РФ завжди була поставка вуглеводнів: природного газу, вугілля та нафтопродуктів. Не дивлячись на падіння з 2013 року на 70%, в 2018 обсяг поставок вуглеводнів становив \$4,4 млрд.

Імпорт скоротився, в першу чергу, через відмову України від купівлі російського газу за кабальним газовим контрактом 2009 року, який надавав Уряду РФ право в будь-який момент змінити ціну газу, відмовивши Україні в знижці.

Сьогодні в структурі вуглеводного імпорту з РФ присутні імпорт енергетичного та коксівного вугілля, дизельного пального, зрідженого газу (LPG). Крім того, з жовтня 2019 року почався імпорт електроенергії з РФ у невеликих обсягах.

Імпорт енергоносіїв – вимушений крок, який здійснюється через відсутність власних ресурсів. Кожен окремий вид палива має своє пояснення необхідності імпорту та шляхи виходу з цієї залежності.

Висновки

Україна не може різко відмовитись від енергетичної залежності з боку РФ. Це все одно, що здійснити економічне самогубство.

Але Україна може "розшивати" слабкі місця економічних взаємовідносин двох країн. Для цього потрібно:

Заміщати імпорт власним виробництвом, де це можливо.

Шукати альтернативні джерела поставок в інших країнах.

Запроваджувати інструменти з енергоефективності та нові технології, які дозволять зменшити споживання енергоносіїв.

Важливим інструментом у торговій війні є обмеження ринків збуту для конкурента та розширення можливостей збуту для власних компаній, які виготовляють продукцію з великою доданою вартістю.

Вочевидь Україні треба шукати якомога більше нових торговельних партнерів. Путінська Росія, за допомогою перерахованих вище економічних важелів, буде блокувати будь-яку спробу України суттєво покращити свій економічний стан.

https://biz.censor.net.ua/resonance/3159197/yak_rosya_vede_proti_ukrani_ekonomchnu_vyinu

Українська Енергетика, 14.11.2019

Сфера енергоефективності перейде до Міністерства енергетики — Бабак

Міністр розповіла, що її міністерство вже підготувало новий законопроект про енергоефективність, проте надалі цим напрямом опікуватиметься інше відомство.

Повноваження в політиці у сфері енергоефективності перейде від Міністерства розвитку громад і територій до Міністерства енергетики та захисту довкілля, заявила **Альона Бабак** під час 10 Європейсько-Українського Енергетичного дня.

“Ми зробили крок від передачі повноважень від Міністерства розвитку громад і територій по цілій сфері енергоефективності до Міністерства палива (Міністерство енергетики та захисту довкілля — ред.), яке зараз цим буде займатись”, — розповіла міністр.

Бабак уточнила, що Мінрозгром минулого тижня подав на узгодження всіх міністерств проект закону про енергоефективність. А подальше доопрацювання законопроекту ляже на Міненергодокілля.

<https://ua-energy.org/uk/posts/sfera-enerhoefektyvnosti-pereide-do-ministerstva-enerhetyky-babak>

Gordonua.com, 18.11.2019

Кабмин Украины отменил ограничение тарифов на горячую воду и отопление

На заседании 15 ноября Кабинет Министров Украины отменил принятое прошлым правительством постановление №560, которое устанавливало предельный тариф на тепло и горячую воду в Киеве и городах областного значения. Об этом сообщила пресс-служба Министерства энергетики и защиты окружающей среды.

“Решение обеспечивает устойчивое прохождение отопительного сезона и устраняет угрозу отключения городов от газа из-за экономически необоснованных ставок тарифов”, – заявили в министерстве.

В ведомстве отметили, что с просьбой отменить это постановление к премьер-министру **Алексею Гончаруку** обращалась Ассоциация городов Украины.

Установление предельных тарифов является экономически необоснованным и ставит города перед угрозой отключения отопления и горячего водоснабжения, утверждают в министерстве.

Постановление устанавливало предельный тариф на тепло на уровне 1400 грн/Гкал на отопительный сезон 2019–2020 годов, тогда как средневзвешенный тариф по Украине на тепловую энергию по состоянию на 1 мая 2019 года составлял 1807 грн/Гкал, подчеркнули в Минэкоэнерго.

По оценке правительства, ограничение привело бы к дополнительным расходам местных бюджетов за время отопительного сезона на сумму 7 млрд грн.

<https://gordonua.com/news/money/kabmin-ukrainy-otmenil-ogranichenie-tarifov-na-goryachuyu-vodu-i-otoplenie-1431271.html>

♦ *Приватизація*

NewsOne, "Український формат. Передмова", 31.10.2019

Юлія Тимошенко: Ми залишимося в єдиній країні в світі без будь-яких державних функцій, без держуправління, без держмайна

В ефірі великого політичного ток-шоу "Український формат. Передмова" з **Василем Головановим** обговорили дії нової влади, закон про ринок землі, велику приватизацію стратегічних об'єктів України, протести вчителів, зарплати депутатів, проект бюджету-2020 року, розмір пенсії в 2020 році, закон про столицю, українську ГТС, готовність України до опалювального сезону, переговори з РФ про транзит газу через територію України.

Лідер фракції "Батьківщина" **Юлія Тимошенко** пояснила, що за 28 років в Україні було створено перелік стратегічних об'єктів державного майна, які заборонено було продавати, а зараз Верховна Рада скасувала заборону на продаж стратегічних об'єктів

"10 підприємств з цього переліку за минулий рік принесли 32 мільярди прибутку. І тепер приймається рішення все це продати. Як продати? Під час війни всю військову промисловість? Як продати космічну галузь, як продати "Укрзалізницю", "Укрпошту", "Енергоатом"? З чим ми залишимося? Ми залишимося єдиній країні в світі без будь-яких державних функцій, без держуправління, без держмайна", - висловилася вона.

Тимошенко розповіла, що звернулася до президента України **Володимира Зеленського** з проханням накласти вето на закон який дозволяє продаж стратегічних об'єктів.

"Я звернулася до президента з проханням відкрито накласти вето на цей закон і негайно зібрати всіх експертів, які реально представляють національні інтереси України, не лобісти і не отримувачі іноземних грантів".

Лідер фракції ВО "Батьківщина" повідомила, що президент 17-го жовтня підписав закон що дозволяє продаж стратегічних об'єктів, тому зараз збираються підписи депутатів для звернення до Конституційного суду.

"Я продовжую бути оптимістом щодо цього горя, коли продається все направо і наліво, що ми зупинимо його і перейдемо до правильного управління державним майном", - резюмувала політик.

«ВЕЧІРНІ ВІСТІ», 04-10.11.2019

«ГТС та лінії електромереж не можуть бути приватизовані, продані та передані в управління чи в оренду, і будь-які інші маніпуляції з ними неможливі»

Депутати підтримали поправки «Батьківщини», які дозволять зберегти українську газотранспортну систему в державній власності й захистити її від спроб крадіжки, і ухвалили законопроект « 2239-1 в цілому.

«ГТС та лінії електромереж не можуть бути приватизовані, продані та передані в управління чи в оренду, і будь-які інші маніпуляції з ними неможливі. Ми домовились про те, що повністю з усіх законів України будуть видалені ті

позиції, які, по суті, передбачали речі, які зраджували інтерес України», - заявила Юлія Тимошенко, виступаючи з трибуни Верховної Ради під час розгляду документа.

Дзеркало тижня, РБК-Україна, УНН, 05.11.2019
Уряд не розглядає питання приватизації АЕС

Поки що в Україні не розглядається питання можливості приватизації атомних електростанцій, заявив голова комітету Верховної ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг **Андрій Герус** в ефірі програми "Свобода слова" на ICTV.

"Станом на початок листопада вже працює 11 блоків з 15. Якщо ще 1-2 блоки стануть до роботи, це буде велика конкуренція, і державні компанії будуть брати більше участі в ринку", – зазначив Герус.

Відмова від розгляду можливості приватизації "Енергоатому" підтвердив і глава Міненерго **Олексій Оржель**.

"Справді, приватизація "Енергоатому" не розглядається. Проте, хочу звернути увагу на ефективність. Є ідея, що окремі атомні станції можуть бути окремими гравцями на ринку, щоб вони конкурували між собою, однак у державній власності", – уточнив він.

Додаткова інформація на цю тему – ExPro, 05.11.2019 «Кожна АЕС може бути окремим гравцем на ринку – Оржель». «Насправді, дійсно, приватизація «Енергоатома» не розглядається, проте я хочу звернути увагу на інший фактор, на ефективність. Більше того, є ідея, що окремі АЕС можуть бути окремими гравцями на ринку, щоб вони дійсно конкурували між собою, проте в державній власності. Хочу звернути на ще один фактор, про те, що казав **Андрій Герус**, він казав, що в нас було 9 блоків, 11 блоків, згідно з плановим графіком роботи в нас має бути більше блоків, значить більше дешевої електричної енергії. У нас по «Енергоатому» найнижчий показник як використання встановленої потужності, чим більше ми використовуємо встановлену потужність, тим краще. Він у нас найнижчий у світі, один з найнижчих у світі. Це показник ефективності державної власності», - зазначив Міністр енергетики та захисту довкілля **Олексій Оржель**.

https://dt.ua/ECONOMICS/uryad-ne-rozglyadaye-pitannya-privatizaciyi-aes-328493_.html

Українська правда, 09.11.2019

Прем'єр: Центренерго - у топ-пріоритеті на приватизацію

Прем'єр **Олексій Гончарук**, заявив, що компанія Центренерго - у топ-пріоритеті на приватизацію, а уряд буде робити все можливе, щоб туди зайшов сильний іноземний гравець. Про це він сказав на Київському міжнародному економічному форумі.

На слова про те, що, за даними численних журналістських розслідувань, Центренерго знаходиться під впливом **Коломойського**, Гончарук відповів: "Я ніколи не робив вигляд, що нічого не відбувається. У нас в енергетиці досі повно груп впливу, які контролюють ті чи інші частини системи. Цей уряд фактично запрацював на початку осені. Задача №1 - підготувати країну до опалювального сезону. Не найкращий, м'яко кажучи, час воювати з монополіями. Але там, де ми бачимо, що є безпосередній вплив, який прямо зараз шкодить або заважає держінтересам, ми одразу максимально швидко впливаємо".

"Досить недавно був перезавантажений регулятор на енергетичних ринках - НКРЕКП. І, на мою думку, вплив цих груп впливу у новому регуляторі принципово менший. Чи є взагалі в енергетиці професіонали, які ні з ким не пов'язані і на яких ніхто не впливає - я не знаю. Якщо зараз десь в якійсь частині енергетичної системи, у тому числі в Центренерго, є люди, які працюють не на державу, вони будуть замінені", - додав він.

<https://www.epravda.com.ua/news/2019/11/9/653522/>

♦ *Ринок електроенергії. «Зелені» тарифи*

БізнесЦензор, 04.11.2019

Хто в Україні отримає \$2 млрд від зелених тарифів

Юрій Віннічук

Найближчими роками встановлена потужність вітро-електростанцій в Україні може зрости в шість разів. Уже будуються десятки нових вітропарків загальною встановленою потужністю 6,4 ГВт. Чим це загрожує українцям?

Енергетичний монополіст ДТЕК Ріната Ахметова планує випуск "зелених" єврооблігацій для фінансування існуючих та майбутніх проектів з виробництва електроенергії відновлювальними джерелами.

Окрім фінансування проектів ВДЕ, "зелені єврооблігації" будуть відігравати для Ахметова захисну функцію на випадок втілення в реальність планів зі зниження зелених тарифів.

Тобто, власники "зелених" єврооблігацій ДТЕКа, у випадку зниження зелених тарифів, можуть включити міжнародне лобі, щоб переконати Україну не робити цього.

В Європі на зеленому тарифі заробляють місцеві громади і кооперативи. В Україні – олігархи, політики та іноземні спекулянти.

Їх приваблюють найвищі в Європі "зелені тарифи": за даними агентства Fitch, тарифи на енергію, вироблену вітряними електростанціями, становлять 0,102 євро за 1 кВт-год, на енергію сонячних станцій - 0,15 євро за 1 кВт-год при тарифах на ринку традиційних джерел 0,046-0,048 євро за 1 кВт-год.

Різниця в тарифах призводить до перекосу в балансі розподілу грошей за вироблену електроенергію між виробниками.

Механізм стимуляції розвитку альтернативних джерел енергії через надвисокі тарифи перетворився на банальне витягування з ринку мільярдів гривень і отримання надприбутків.

І з кожним вводом в експлуатацію нових потужностей ринку доводиться платити все більше на компенсацію зелених тарифів.

Аналіз ринку. Найпопулярнішим видом генерації електроенергії з відновлювальних джерел енергії (ВДЕ) є сонячні електростанції (СЕС), оскільки мають найвищий зелений тариф.

Згідно даних Ніціональної комісії, що здійснює регулювання енергетики (НКРЕКП), в 2019 році їх загальна потужність сягнула 3,25 тис. МВт, з них 1,85 тис. МВт – було введено в 2019 році.

Наступна за популярністю зелена генерація – вітрові електростанції. На вересень 2019 року їх загальна потужність склала 860 МВт. Лише в 2019 році введено 326 МВт нової потужності ВЕС.

Вітроелектростанції в січні-вересні 2019 року виробили більше 1 млрд кВт-год електроенергії. Це на 300 млн кВт-год більше обсягу спожитої електроенергії всіма будівельними компаніями України за той же період.

Середній "зелений тариф" для вітро-електростанцій в Україні – на рівні 3 грн/кВт-год. Відповідно цей вид генерації отримав з ринку в січні-вересні близько 3 млрд грн.

Найближчими роками встановлена потужність вітро-електростанцій в Україні може зрости...

Далі в статті наведений перелік підприємств, які будують вітроелектростанції.

https://biz.censor.net.ua/resonance/3157247/hto_otrima_2_mlrd_zelenih_tarifv_vd_spojivachv

Додаткова інформація на цю тему – УкрРудПром, 1К, ЕлектроВести, 08.11.2019 «ДТЭК готов рассматривать возможность изменения pre-PPA для поиска компромисса по ВИЭ». "Мы готовы посмотреть на изменения условий и режима для будущих проектов, проектов, которые не находятся в активной фазе строительства, но мы категорически против каких-либо ретроспективных изменений. Это крайне негативный сигнал не только для инвесторов, которые работают в стране, но и для тех инвесторов, которые хотят прийти в Украину. По pre-PPA мы готовы к диалогу, компромиссу и реструктуризации", – сказал гендиректор компании **Максим Тимченко** в ходе Киевского международного экономического форума.

Как сообщалось, по оценкам Министерства энергетики и защиты окружающей среды, дефицит бюджета ГП "Гарантированный покупатель" (ГарПо) в 2020 году может составлять 13,5 млрд грн при сценарии as it is и 10,4 млрд грн – при сценарии minddle.

"Гарантированный покупатель" выкупает произведенную по "зеленому" тарифу электроэнергию и реализует ее на рынке "на сутки вперед". Предприятие также обеспечивает функционирование механизма PSO для недопущения роста цен для населения. ГарПо покупает э/э у государственных НАЭК "Энергоатом" и ЧАО "Укрэнерго" и реализует ее поставщикам универсальных услуг, которые продают ее населению по фиксированным тарифам, еще часть – продает на рынке "на сутки вперед" для компенсации потерь.

Кроме того, в будущем предприятие будет отвечать за проведение аукционов для "зеленой" генерации, которые должны начаться с 2020 года.

Энергореформа, 04.11.2019

900 млн грн - суммарный долг ответственных за баланс на рынке э/э сторон

Суммарный долг сторон, ответственных за баланс (СОБ), с момента запуска новой модели оптового рынка электрической энергии по состоянию на 1 ноября достиг суммы около 900 млн грн, сообщила пресс-служба НАЭК "Укрэнерго".

"Из-за значительных долгов сторон, ответственных за баланс, отсутствует возможность своевременно и в полном объеме осуществлять оплаты СОБ и ПУБ (поставщики услуг балансирования) с текущего счета со специальным режимом использования", – отмечено в сообщении.

В компании напомнили, что согласно закону о рынке э/э, оплата со стороны СОБ и ПУБ за небалансы и балансирующую энергию осуществляется исключительно на текущий счет (оператора системы передачи) со специальным режимом использования, также как и оплата для СОБ и ПУБ со стороны оператора.

<http://reform.energy/news/summarnyy-dolg-otvetstvennykh-za-balans-na-rynke-ee-storon-sostavlyaet-okolo-900-mln-grn-12858>

Энергореформа, 04.11.2019

**Доступ к 1,1 ГВт сечения для импорта в ноябре э/э из РФ
выкупили 4 компании**

Доступ к 1,1 ГВт пропускной способности межгосударственных сетей для импорта в ноябре 2019 года электроэнергии из Российской Федерации в Украину выкупили четыре компаний, свидетельствует информация на сайте НЭК "Укрэнерго".

Так, ООО "Де Трейдинг" ("Донбассэнерго" Максима Ефимова) приобрело 309 МВт сечения (+2,66% к октябрю), ООО "ТАС Энергия Украины" Сергея Тигипко – 281 МВт (+12,9%). Кроме того, доступ к 10 МВт выкупило ООО "Укрторгэнерджи" (конечным бенефициаром основанной в мае 2019 года компании является **Владимир Литвинчук**, в середине августа основной вид деятельности сменился с производства э/э на торговлю).

В свою очередь, ООО "Юнайтед Энерджи" (имеющее контракты на поставку энергоресурсов предприятиям **Игоря Коломойского** и **братьев Суркисов**) увеличило выкупленный на ноябрь объем в пять раз – до 500 МВт.

Как сообщалось, Украина 1 октября 2019 года возобновила коммерческий импорт электроэнергии из РФ.

Коммерческий импорт э/э в Украину из РФ в последний раз осуществлялся в 2015 году по заключенному между ГПВД "Укринтерэнерго" и ОАО "Интер РАО" договору для дальнейшей ее передачи в оккупированный Крым. Контракт действовал в течение 2015 года и предусматривал равномерный график поставок объемом до 1,5 ГВт. В дальнейшем он не был продлен.

Украина в 2014 году импортировала 178 млн кВт-ч электроэнергии из России, в 2015 году – 2 млрд 295,9 млн кВт-ч.

В последние годы коммерческий импорт э/э из РФ в Украину не осуществлялся, были лишь небольшие технологические перетоки, связанные с параллельной работой ОЭС Украины с энергосистемами сопредельных стран (учитывается по контрактам ГП "Энергорынок").

Додаткова інформація на цю тему – Энергореформа, 04.11.2019 «6 компаний выкупили доступ к 1,350 ГВт сечения для импорта э/э в ноябре». Доступ к 1,350 ГВт пропускной способности межгосударственных сетей для импорта электрической энергии из Венгрии, Беларуси и Молдовы выкупили шесть компаний, свидетельствует информация на сайте НЭК "Укрэнерго".

Так, по данным оператора системы передачи, в ходе месячного аукциона по направлению Венгрия-Украина ООО "Некст Ойл Трейд" выкупило 60 МВт сечения, ООО "Де Трейдинг" – 112 МВт, ООО "Джен АЙ Киев" – 193 МВт, ООО "ЭРУ Трейдинг" 70 МВт, ООО "ТЭК" – 15 МВт.

Доступ к сечению для импорта э/э из Беларуси получил ООО "Де Трейдинг" – 450 МВт, а также ООО "Юнайтед Энерджи" – 50 МВт.

Кроме того, для импорта из Молдовы компанией "Де Трейдинг" было выкуплено 400 МВт сечения.

<http://reform.energy/news/dostup-k-1-1-gvt-secheniya-dlya-importa-v-noyabre-ee-iz-rf-vykupili-4-kompanii-yunayted-enerdzhi-uvelichila-obem-v-5-raz-12867>

ExPro, 04.11.2019

TAS Energy: імпорт з РФ та Білорусі став збитковим на фоні падіння цін на РДН

Імпортні поставки електроенергії з Росії та Білорусі з наступним продажем цієї електроенергії на ринку «на добу наперед» в торговій зоні «Об'єднана енергосистема України» на сьогодні стали збитковими через значне зниження цін на РДН. Такий коментар в соцмережі Facebook опублікував директор компанії-імпортера «ТАС Енергія країни» **Максим Дмитрук**.

«На сьогодні імпорт з РФ та РБ (Республіки Білорусь – ред.) збитковий для тих компаній, хто продає його на РДН. Середня вартість імпорту на рівні 1,45-1,48 (грн/кВт-год – ред.) в залежності від лоту який придбали. Тому або бери, або плати штраф... Якщо компанії ризикнули і прорахувались не зафіксувавши ціну з покупцями - це прямий збиток!», - написав він.

За його словами, зростання обсягів імпорту у перших числах листопада пояснюється тим, що компанії-імпортери, коли підписували контракти з іноземними контрагентами, не очікували на падіння цін на внутрішньому ринку.

За даними ДП «Оператор ринку», починаючи з 30 жовтня 2019р, середня ціна на РДН в Об'єднаній енергосистемі України знизилася на 11,1% - з 1561,94 до 1388 грн/МВт-год.

Таке зниження в ОЕС України відбувається на фоні зростання пропозиції у порівнянні з попитом.

<https://expro.com.ua/novini/mport-elektroenerg-z-rf-ta-blorus-stav-zbitkovim-na-fon-padnnya-cn-na-rdn--tas-energy--->

ExPro, 04.11.2019

Імпорт е/е з Росії збільшився в три рази

Імпорт електроенергії з Росії в Об'єднану енергосистему України на початку листопада 2019р збільшився у порівнянні із середньодобовим показником за жовтень у 3 рази – до 12 млн кВт-год/добу, незважаючи на нещодавню заяву голови парламентського комітету з питань енергетики та комунальних послуг **Андрія Геруса** про те, що імпортні поставки з Росії в кінці жовтня – на початку листопада стали збитковими.

У жовтні поставки електроенергії з Росії загалом становили 128 млн кВт-год. При цьому, за даними джерел, обсяги імпорту електроенергії з Білорусі протягом липня-жовтня зросли в два рази - зі 103 до 215 млн кВт-год.

Згідно раніше опублікованої інформації Геруса, у жовтні імпорт електроенергії з Росії та Білорусі здійснювався лише на ринок «на добу наперед» (без двосторонніх договорів). За даними ДП «Оператор ринку», у жовтні загальний обсяг продажу електроенергії на РДН в ОЕС України становив 3,349 млрд кВт-год. Таким чином, доля імпортованої з РФ та Білорусі електроенергії на ринку «на добу наперед» в ОЕС України у жовтні (379 млн кВт-год) становила 11,3%.

Розширення торгівлі з країною-агресором було розкритиковано рядом депутатів та ЗМІ, після цього 16 жовтня парламентський комітет з питань енергетики та ЖКГ схвалив законопроект №2236-2, яким пропонується виключити можливість імпорту електроенергії з Росії для продажу на ринку двосторонніх договорів, однак таку можливість пропонується залишити для поставок з Білорусі.

<https://expro.com.ua/novini/mport-ee-z-ros-zblshivsya-v-tri-razi-nezvajayuchi-na-zayavu-gerusa-pro-yogo-zbitkovst>

Додаткова інформація на цю тему – LB.ua, Контракти.ua, 01.11.2019 «Володимир Омельченко: Імпорт електрики з РФ збільшує ризик енергокризи». Відновлення імпорту електроенергії з РФ призведе до проблем у вітчизняній енергетиці і може спровокувати кризу цієї зими. Про це заявив директор енергетичних програм Центру Разумкова **Володимир Омельченко** в коментарі журналістам.

«Це сильно вплине на здатність вітчизняних виробників реінвестувати і модернізувати активи і підготуватися до майбутньої інтеграції з європейським ринком електроенергії і переходу на відновні джерела енергії», - сказав Омельченко.

Контракти.ua, Апостроф, Факты, 02.11.2019 **«Плачков: імпорт електрики з РФ перешкоджає євроінтеграції України».** Експерт, Голова Всеукраїнської енергетичної асамблеї, колишній міністр палива та енергетики **Іван Плачков** в ефірі телеканалу «Еспресо», зазначив, що імпорт електроенергії з Росії загрожує нашій євроінтеграції, зокрема в частині підготовки до синхронізації вітчизняної енергетичної системи з європейською у 2023. «Це у нас зупиняє роботу по інтеграцію в ENTSO-E», - сказав Плачков.

«Сьогодні «Укренерго» цей перетин Україна-Білорусь-Росія продається на аукціоні раз на місяць. І ми можемо, якщо вже продали зараз на листопад, треба прийняти рішення, що листопад – це останній місяць, коли ми імпортуємо електроенергію, і просто не продавати ці мережі, по яким транспортується електроенергія. У нас такий абсолютно законний, спокійний варіант», - пояснив Плачков.

Раніше український дипломат **Костянтин Єлісєєв** заявив, що імпорт електроенергії з РФ порушує євроінтеграційні зобов'язання України в частині інтегрування енергосистеми в єдину енергетичну систему ЄС, та назвав укладення контрактів на постачання електроенергії з Росії неприйнятним з юридичного погляду.

Укрінформ, 13.11.2019 **«Задля дешевої «чужої» електрики Україна обмежує власну генерацію»**, Владислав Обух.

ExPro, Энергореформа, 05.11.2019

АМКУ не спостерігає жодних ознак інтенсифікації конкуренції на ринку e/e

Антимонопольний комітет (АМКУ) проаналізував стан роботи нового ринку електроенергії й надав обов'язкові для розгляду рекомендації ключовим гравцям, при цьому зауважив, що на даний момент не спостерігає жодних ознак інтенсифікації конкуренції. Про це під час круглого столу «Запровадження конкуренції на ринку електричної енергії в новій моделі ринку» 4 листопада заявив голова АМКУ **Юрій Терентьєв**.

Тому АМКУ надав рекомендації ключовим гравцям ринку. Зокрема, запровадити повномасштабну біржову торгівлю на ринку двосторонніх договорів (РДД), так як на даний момент відсутня інформація про ціни на РДД (крім даних «Української енергетичної біржі»).

Збільшити об'єми продажу електроенергії на ринку «на добу наперед». За даними АМКУ, зараз продавці виставляють до 10% добової генерації

(обраховується за відповідну добу попереднього року), а решту «притримують» для більш дорожчого балансуючого ринку. АМКУ пропонує встановити нові правила, які змусять виробників заявляти на продаж на ринку «на добу наперед» не менше 10% їхнього погодинного обсягу відпуску електричної енергії.

Відкрити український ринок електроенергії для імпорту. За даними комітету, сьогодні постачання європейської електроенергії, яка справді буває дешевшою за пропоновану українською генерацією, «буксує» через недостатнє використання пропускної спроможності електромереж «на вхід» до України та відсутність річних і місячних аукціонів з розподілення цієї пропускної спроможності.

Крім цього, комітет рекомендує імплементувати європейський регламент про цілісність і прозорість оптового енергетичного ринку (REMIT) – ринкові обставини вимагають цього.

Також, комітет рекомендує Міністерству енергетики та захисту довкілля розробити порядок визначення обсягів е/е, які необхідно «Гарантованому покупцю» придбати в держгенерації та порядок здійснення держконтролю за діяльністю суб'єктів господарювання, на яких покладенні спецобов'язки та здійснити аудит діяльності «Гарантованого покупця».

<https://expro.com.ua/novini/amku-ne-sposterga-jodnih-oznak-ntensifikac-konkurenc-na-rinku-ee>

Українська Енергетика, 05.11.2019

Енергосистема більше не може безболісно балансувати "зелених" виробників — Ковальчук

Обсяг "зелених" джерел енергії у енергосистемі став настільки великим, що з весни, аби збалансувати систему, "Укренерго" буде вимушене примусово обмежувати за диспетчерською командою або атомну генерацію, або "зелених" виробників. Про це в ефірі "Свободи слова" сказав в.о. голови правління ПрАТ "Укренерго" **Всеволод Ковальчук**.

"Ми отримали більшу частку відновлюваних джерел у виробництві електричної енергії цієї осені, ніж наша енергосистема може самостійно відбалансувати. І станом на травень це призведе до зупинок або АЕС, або відновлюваних джерел. У першу чергу — великих вітрових станцій. І той, і той сценарій є негативним, бо призводить до зростання оптової ціни на ринку електричної енергії. Якщо ми зупинимо "зелених", то, за нинішніми умовами підтримки, за невироблену електроенергію все одно треба сплачувати гроші через тариф системного оператора, який ухвалив таке рішення. Якщо ми обмежимо атомні станції, у балансі буде більше частка дорогої "зеленої" енергії і менша частка атомної енергії", — відзначив Ковальчук.

"Наша енергосистема є однією з найменш гнучких у Європі, а може, навіть у світі. Тому є кілька причин — починаючи з того, як будувалася архітектура нашої енергосистеми за радянських часів. Але одна з дуже важливих причин — конструкція ядерних енергоблоків, які у нашій енергосистемі займають дуже велику частку... Реактори ВВЕР, які використовуються в Україні, мають особливість — практично не можуть маневрувати. Коли ми говоримо про "зелених", тут уже часто порівнюють з Німеччиною: мовляв там 40% "зелених" і жодних проблем з гнучкістю немає", — пояснив Ковальчук.

"Проблема полягає у тому, що в Німеччині відбувалася заміна "зеленими" якраз атомної генерації. Це те, чого енергетична стратегія намагається уникнути,

бо в українських реаліях це найдешевша електрична енергія. І велика кількість електростанцій на природному газі в Німеччині дає гнучкість енергосистемі, щоб балансувати велику частку "зелених". А Україна в останні роки намагається уникнути споживання природного газу для виробництва електроенергії", — наголосив Ковальчук.

"Перший раз сумарна величина обмеження склала 300 МВт, а в другий - вже 395 МВт. Аби було зрозуміло, що обмеження цих ВЕС — вимушений крок, треба пояснити, що всі пропозиції учасників балансуючого ринку було вичерпано, а різниця між торговим та фізичним графіками генерації складала близько 1620 МВт. Тобто, постачальники заявили на купівлю більше енергії, ніж фактично поставили споживачам. До речі, занадто м'яка відповідальність за погане прогнозування обсягів поставки — велика проблема, яку теж треба вирішувати", — розповів Ковальчук.

<https://ua-energy.org/uk/posts/enerhosystema-bilshe-ne-mozhe-bezbolisno-balansuvaty-zelenykh-vyrobnikiv-kovalchuk>

ExPro, 05.11.2019

«Укргідроенерго» несе збитки на балансуючому ринку у розмірі 15-40 млн грн в місяць

ПрАТ «Укргідроенерго» несе збитки від роботи на балансуючому ринку у розмірі 15-40 млн грн в місяць. Про це в коментарі повідомив генеральний директор компаній Ігор Сирота під час міжнародної виставки «Енергетика в промисловості»

«На балансуючому ринку ми несемо збитки і це є неправильно для нашої компанії... В першому місяці (липень 2019р – ред.) ми мали збиток на балансуючому ринку 15 млн грн, у другому місяці – 17 млн грн, а у вересні – 40 млн грн», - сказав він.

«Ми часто проводимо завантаження в пікові години, а розвантажуюємося в нічний час. Тобто закупівля електроенергії для заповнення (верхніх водойм ГАЕС ред.) може бути по ціні 1,5 грн за кВт-год, а потім вночі ми продаємо електроенергію по 94 коп за кВт-год», - прокоментував Сирота дефіцит коштів для компанії. І додав, що компанію не влаштовує такий режим роботи і вона адресувала листи з пропозиціями покращення в Мінекоенерго та НКРЕКП.

Додаткова інформація на цю тему – ExPro, 08.11.2019 «Укргідроенерго» пропонує знизити мінімальну граничну ціну на балансуючу електроенергію. ПрАТ «Укргідроенерго» пропонує встановити нижню межу цінових обмежень на балансуючому ринку незалежно від цінових обмежень на ринку «на добу наперед», та знизити цей показник нижче сьогоденного значення 1741 грн/МВт-год, що дозволить компанії знизити вартість закупівлі електроенергії, яка використовується для роботи ГАЕС у насосному режимі відповідно до команд диспетчера НЕК «Укренерго», особливо у денний період доби.

<https://expro.com.ua/novini/ukrgidroenergo-nese-zbitki-na-balansuyuchomu-rinku-u-rozmr-15-40-mln-grn-v-msyac>

Бизнес.Цензор, Барометр, 05.11.2019

«Энергоатом» увеличил прибыль в 2 раза

В январе-сентябре 2019 года по сравнению с аналогичным периодом 2018 года национальная атомная энергогенерирующая компания «Энергоатом»,

согласно международным стандартам финотчетности, увеличила чистую прибыль в 2,1 раза, или на 2,18 млрд грн, до 4,25 млрд грн.

Чистый доход «Энергоатома» увеличился на 10,4%, или на 3,29 млрд грн, до 34,77 млрд грн. При этом в третьем квартале (июль-сентябрь) компания получила 3,14 млрд грн прибыли и 11,48 млрд грн дохода.

За девять месяцев административные расходы компании составили 916 млн грн, расходы на сбыт — 20,92 млн грн. Как сообщалось, НАЭК «Энергоатом» в январе-июне 2019 года сократила чистую прибыль в 2,9 раза (на 2,07 млрд грн) по сравнению с аналогичным периодом 2018 года — до 1,11 млрд грн. НАЭК в 2018 году увеличила чистую прибыль на 21,2% по сравнению с 2017 годом — до 4,63 млрд грн, чистый доход — на 14,5%, до 44,06 млрд грн.

https://biz.censor.net.ua/news/3156869/energoatom_uvelichil_pribyl_v_2_raza

ExPro, 06.11.2019

Держава має знизити обсяг ПСО для «Енергоатому» дозволивши продавати 20% на РДН – депутат

Верховна Рада має внести зміни до закону України «Про ринок електричної енергії» та знизити обсяг спецобов'язків, які покладені на ДП «НАЕК «Енергоатом» та дозволити 20% виробленної компанією електроенергії продавати на ринку «на добу наперед».

«Нам потрібно знизити ПСО. Мені здається, для того, щоб збалансувати ринок, нам потрібно 20% додатково випустити на РДН, а не залишати на ПСО», - сказала під час конференції «Атомна енергетика в період трансформації» народний депутат, представник комітету з питань енергетики та ЖКП **Анна Скороход**.

Також, Скороход додала, що для нормального розвитку «Енергоатома» компанія має вийти на ринок двосторонніх договорів. Також держава має створити можливість для добудови двох блоків ХАЕС та бризкальних басейнів ЮУАЕС.

<https://expro.com.ua/novini/derjava-ma-zniziti-obsyag-pso-dlya-energoatomu-dozvolivshi-prodavati-20-na-rdn--deputat>

Українська Енергетика, 08.11.2019 Т

Обмеження імпорту триватимуть у листопаді залежно від погоди — Ковальчук

Оператор системи передач продовжуватиме обмеження імпортних поставок у листопаді залежно від погодних умов, а також об'ємів української генерації. Про це розповів в.о. керівника НЕК «Укренерго» **Всеволод Ковальчук**.

"Ми запровадили обмеження. Сказати, скільки вони будуть тривати, яка буде погода, важко зробити прогноз для листопада", — сказав Ковальчук.

За його словами, на обмеження вплине ймовірне похолодання, а також вивід з ремонту атомного енергоблока потужністю 1000 МВт. Він відзначив, що якщо графіки поставок узгоджені з Білорусією за одну добу, а з Росією — за дві доби, то оператор системи передач не несе за це фінансової відповідальності.

"Якщо дотримані правила, ніяких компенсацій не може бути... Ми дотримуємося ідеально наскільки це може бути. І ми не несемо за це фінансової відповідальності. Чи страждає від цього імпортер, це залежить від його контрактів з постачальником. Ми цього не знаємо. Ці рішення ухвалюються в інтересах

енергосистеми, не думаючи, хто на цьому заробить, а хто втратить", — відзначив Ковальчук.

Керівник Укренерго також розповів, що імпорт електроенергії може максимум покрити 15% споживання в Україні.

"Якщо ми завантажимо 100% перетину з Росією, Білорусією, Словаччиною і навіть Молдовою, максимум, який ми можемо отримати, становить 15%... Зараз перетин з Росією використовується на 1/4, з Білорусією — на 75%, зі Словаччиною — на 75%", — додав Ковальчук.

Керівник "Укренерго" пояснив, чому спочатку довелося обмежувати видачу електроенергії на українських станціях, і лише наступного дня — імпорт: українське законодавство не дозволяє зупинити імпорт іншим шляхом, ніж аварія в системі або узгодження графіку поставок за два дні.

<https://ua-energy.org/uk/posts/obmezhennia-importu-tryvatymut-u-lystopadi-zalezho-vid-pohody-kovalchuk>

ExPro, Энергореформа, 08.11.2019

Імпорт е/е з РФ – це питання до політиків, а не до трейдерів – «Укренерго»

«Якщо подивитися на загальний енергобаланс, імпорт електроенергії з точки зору потенційної злочинності цього процесу нічим не відрізняється від імпорту інших енергетичних ресурсів. Якщо були б прийняті санкційні обмеження, то тоді не було б імпорту жодного енергоресурсу з РФ, але закон це дозволяє робити. І тому це питання не до імпортерів, не до енергетиків, не до компаній-трейдерів, це питання до політиків - яке рішення вони приймають, чи можна чи не можна імпортувати з РФ», - сказав керівник системного оператора НЕК «Укренерго» **Всеволод Ковальчук**, додавши, що імпорт електроенергії з Росії за сьогоднішнім законодавством не є злочином.

«Якщо закони дозволяють імпортувати з Російської Федерації, нема злочину у цьому факті, навіть, якщо ми, як свідомі громадяни, вважаємо, що держава-агресор отримує дохід», - зазначив Ковальчук.

Разом з тим, він наголосив, що будь-які оперативні рішення уряду (за виключенням введення цілеспрямованого санкційного режиму) щодо заборони або надання дозволу на імпортні/експортні поставки електроенергії не повинні допускатися, адже такий підхід порушує норми європейського законодавства про рівність учасників ринку.

«Або санкції – і ми не імпортуємо нічого, або рівний доступ всім», - резюмував голова «Укренерго».

<https://expro.com.ua/novini/mport-ee-z-rf--ce-pitannya-do-poltikv-a-ne-do-treyderv--ukrenergo>

ExPro, Українська Енергетика, 08.11.2019 **«Укренерго» в травні 2020р буде вимушене застосувати обмеження для ВЕС і СЕС**

Системний оператор НЕК «Укренерго» з огляду на швидкозростаючу кількість нових потужностей малопрогнозованої вітрової та сонячної генерації та недостатність маневрових потужностей в енергосистемі в кінці квітня - початку

травня наступного року буде змушений застосовувати системні обмеження для ВЕС і СЕС в результаті чого, від 8% до 10% прогнозованого річного відпуску електроенергії цих станцій не буде прийнято в енергосистему.

Про це 7 листопада під час прес-конференції повідомив голова «Укренерго» **Всеволод Ковальчук**.

«Біда буде набагато більшою починаючи з кінця квітня-початку травня... На травень наступного року встановлена потужність вітрових та сонячних електростанцій може наблизитися до 5,5-6 ГВт. Легко! У травні у сонячні дні, з нормальними вітровими характеристиками можна одночасно в окремі години отримати до 80% від цієї встановленої потужності. Тобто 4,5-5 ГВт одночасно може бути в енергосистемі з коливаннями потужності протягом однієї години в розмірі 30%, таким чином, ми можемо отримати короткострокові небаланси в ту чи іншу сторону до 1,5 ГВт. Це буде мати дуже серйозний негативний вплив і нам в будь-якому разі доведеться вводити засоби обмеження видачі потужності», - сказав він.

Також голова «Укренерго» додав, що альтернативною обмежень ВДЕ може бути обмеження видачі потужностей атомних електростанцій, але останній захід має досить тривалий період застосування. «Їх (АЕС – ред.) не можна вивести на кілька годин, мова йде про тижні. Нам на тижні доведеться серйозно обмежувати видачу потужності «Енергоатому», як альтернативу обмеження на кілька годин сонячних і вітрових електростанцій», - пояснив керівник системного оператора.

<https://expro.com.ua/novini/ukrenergo-v-travn-2020r-bude-vimushene-zastosuvati-obmejennya-dlya-ves--ses->

Енергореформа, Бизнес.Цензор, 08.11.2019

Украина должна отказаться от механизма спецобязательств на рынке электроэнергии – Логацкий

"Необходимо поэтапно и по установленному графику отменить механизм возложения специальных обязательств, обеспечив увеличивающееся предложение электроэнергии на всех сегментах рынка, в том числе на рынке двухсторонних договоров, что увеличит конкуренцию между производителями и поставщиками", - сказал ведущий эксперт энергетических программ Центра Разумкова **Виктор Логацкий** в рамках проходящего в Киеве международного форума "Топливо-энергетический комплекс Украины: настоящее и будущее".

По мнению эксперта, параллельно необходимо ликвидировать перекрестное субсидирование для разных категорий потребителей, введя систему адресных дотаций для социально незащищенных слоев населения.

Логацкий отметил, что более высокая цена на электроэнергию для бизнеса и промышленности все равно закладывается в конечную цену их продукции и услуг, которые покупает население.

По его словам, закон "О рынке электроэнергии" соответствует нормам европейского законодательства, но его имплементация усилиями прошлого состава правительства и госрегулятора привела к искривленной модели нового рынка и его зарегулированности.

<http://reform.energy/news/ukraina-dolzha-otkazatsya-ot-mekhanizma-spetsobyazatelstv-na-rynke-elektroenergii-ekspert-12918>

**«Укрзалізниця» хоче купувати
електроенергію напряму у «Енергоатома»**

"Я вважаю цілесообразним дати нам статус базового споживача. Ми споживаємо великі обсяги електроенергії. Ми хотіли б купувати цей обсяг безпосередньо у НАЕК "Енергоатом", але не можемо, тому що вони продають енергію на енергоринку. Вони – стабільний виробник, ми – стабільний покупець, треба це поєднати", – сказав голова правління "Укрзалізниці" **Євгеній Кравцов**.

"Міністерство інфраструктури допомагає нам в переговорах з Міністерством енергетики та захисту навколишнього середовища. Чекаю позитивного результату", – додав він.

Говорячи про роботу ринку електроенергії, голова компанії зазначив, що в цілому його запуск є позитивним нововведенням, хоча і з його впровадженням ціна електроенергії зросла.

"Але на ринку можуть бути точкові маніпуляції, і є сенс вивести нас із зони цих ризиків", – сказав голова "Укрзалізниці".

...раніше голова правління "Укрзалізниці" Євгеній Кравцов в інтерв'ю заявив, що підвищення цін на електроенергію, яке відбулося після запуску оптового ринку електроенергії з 1 липня 2019 року, призведе до підвищення тарифів "Укрзалізниці" на перевезення вантажів та пасажирів у 2020 році.

Укрінформ, Главком, УНН, Сьогодні, 10.11.2019

Імпорт електроенергії з 15 листопада знизиться до нуля — Герус

"Диспетчери вже декілька днів обмежують імпорт електроенергії до мінімального рівня, в окремі години він складає менше 50 МВт (при загальному споживанні 15 000-20 000 МВт). Думаю, з 15 листопада такий імпорт знизиться до нуля, бо імпортери вже наїлися збитків", – зазначив голова парламентського комітету з енергетики та ЖКП **Андрій Герус**.

Він додав, що у ніч на понеділок запускається ще один блок на 1000 МВт Хмельницької АЕС і у роботі буде 12 блоків із 15 (станом на початок вересня було 9 із 15).

За даними голови парламентського комітету з енергетики та ЖКП Андрія Геруса, через здешевшення вітчизняної електроенергії в останній тиждень жовтня імпорт її з Російської Федерації був збитковим, тому деякі компанії припинили його у листопаді.

https://www.ukrudprom.com/news/Ukrzaliznitsya_hochet_pokupat_elektroenergiyu_napryamuyu_u_Energ.html

ReplyUA, 10.11.2019

«Ніхто зниження не помітив»:

Експерт отреагував на оптимістичне заявлення Геруса

Бувший міністр ЖКХ **Алексей Кучеренко** розповів, що заявлення **Андрея Геруса**, голови комітету Верховної Ради з енергетики та ЖКХ, не відповідає дійсності. Раніше він заявляв, що після початку роботи ринку електроенергії тариф на електрику для побутових споживачів знизився на 15%. Однак Кучеренко зазначає, що зниження цін відбулося через інші фактори.

факторів. В частности, ціни снизились из-за теплої погоди, а також из-за возобновлення роботи отремонтірованного блоку Енергоатома. Також в Україні прекратили працювати декілька великих підприємств, в частности, металургічний завод в Кам'янському.

Все ці фактори спровоцировали появленіе переизбытка електроенергії, из-за чого начали снижаться ціни. «А ми це почувствовали на себе? Може, ціна на воду или на проїзд в електротранспорті уменьшилась? Я не видел такого. Если все это делается ради пяти-шести металургіческих підприємств, тогда о ринку и речи быть не может», - сказав Кучеренко.

Додаткова інформація на цю тему – Вечерніе Вести, 12.11.2019 «**Тарифи на електроенергію приречені на подорожчання?**», Олекса Гонський. Ухвалена парламентом попереднього скликання модель ринку електроенергії нібито за європейськими стандартами, але без урахування особливостей роботи вітчизняної енергосистеми, працює в Україні вже четвертий місяць.

... новообраний голова НКРЕКП **Валерій Тарасюк** в ефірі «Свободи слова» заявив, що іншого шляху, ніж вирівнювання тарифів для населення і промисловості, не існує навіть у середньостроковій перспективі. Адже, за його словами, існування різних тарифів на електроенергію для населення і для бізнесу є «раковою пухлиною для української економіки».

«У нас зарплати не будуть європейськими, якщо ми не побудуємо ринок, якщо не переможемо перехресне субсидіювання, і це можна довести на простому прикладі. Це самообман, що ми платимо низький тариф за електроенергію. Ми його платимо в ціні товару: ми платимо низький тариф, за нас його платить хлібзавод, закладає ціну в хліб, ми купуємо хліб за завищеною ціною, а хлібзавод ще й втрачає конкурентоспроможність - і це ланцюгова реакція», - сказав Тарасюк.

Андрій Герус також повідомив про наміри компанії - постачальника електроенергії, що належить **Ахметову**, підвищити тарифи для населення із 1 січня 2020 року. Ті, хто споживає до 100 кВт-год на місяць, мають готуватися до того, що за 1 кіловат доведеться платити замість 90 коп. вже 1,68 грн. Тим, хто споживає понад 100 кВт-год, але менше 500, доведеться сплачувати 2,04 грн за кіловат. Ціна для тих, в кого нагорає понад 500 кВт-год, виросте із 1,68 грн до 2,88 грн.

Враховуючи те, що зміни в тарифах постачальники узгоджують із НКРЕКП, а не з парламентом чи урядом, скоріш за все, ми скоро побачимо нові платіжки монополістам на радість.

Експерт у сфері енергетики **Геннадій Рябцев** стверджує, що ринок електричної енергії в Україні, безперечно, потрібно запроваджувати.

«Але не з підняття ціл, а після вирішення великої кількості проблемних питань», - зазначив він.

Експерт пояснив, що зараз ціна на електричну енергію, яка генерується «Енергоатомом» та «Укргідроенерго», регулюється відповідною постановою Кабміну із запровадження спеціальних зобов'язань для цих компаній.

«Тобто 90% електрики, що йде на ринок, відпускається за фіксованою ціною. Якщо ці спецзобов'язання зняти, на нас чекає суттєве підвищення ціл на електроенергію для промисловості і удвічі - для побутових споживачів. Бо той самий «Енергоатом» неодноразово заявляв, що діюча ціна близька до рівня собівартості й не відповідає ринковим умовам», - додав Геннадій Рябцев.

Екс-міністр ЖКГ, перший заступник голови комітету ВР із питань енергетики та житлово-комунальних послуг (фракція «Батьківщина») **Олексій Кучеренко** впевнений, що розбіжність у цінах для промислових та побутових споживачів існує і в європейських країнах. І проблема головним чином не в різних цінах, а в корупції, відсутності обліку послуг та прозорості гравців.

«Ринку як такого немає, сукупна платоспроможність споживачів обмежена. І на цьому тлі розгортається боротьба як між суб'єктами ринку, так і між суміжними споживачами. Бо дійсно коштів не вистачає, наші ядерники їдуть в Польщу працювати таксистами, бо так вигідніше. І про це й сказав призначений президентом голова НКРЕКП Валерій Тарасюк», - зауважив парламентар.

«Ситуація значно погіршилася поправками пана Геруса, які просто відкрили Росії можливість експортувати електроенергію, яка поступає до України в неринковий спосіб за прямими договорами. Ці правки були протиснуті із зухвалим порушенням Регламенту. Більшість депутатів навіть не розуміли, за що голосують.

Нехтуючи питаннями нацбезпеки, нас намагаються приспати розмовами про низьку вартість ресурсу з країни-агресора. Але ця демпінгова неринкова ціна російської та білоруської електроенергії витісняє нашу генерацію. Недарма через російський імпорт в «Укренерго» почали відключати українські електростанції. У результаті ми платимо двічі: за росімпорт і за те, що на ринок не беруть українську електроенергію», - додав Олексій Кучеренко.

«Потрібно із залученням наших європейських партнерів на платформі нацрегулятора провести дискусії й прибрати перекоси. Безумовно, на законодавчому рівні потрібно заборонити імпорт російської електроенергії. Але без визначення моделі подальшої роботи ринку, в якій має бути система державного регулювання й актуалізовано функції Антимонопольного комітету та НКРЕКП, рухатися далі не вийде.», - підсумував він.

<https://replyua.net/blog/177302-nikto-snizheniya-ne-zametil-ekspert-otreagiroval-na-optimistichnoe-zayavlenie-gerusa.html>

From-UA, NovostiUA.org, 10.11.2019

"Формула Геруса" не работает: Ляшко слил сенсационный инсайд

Народный депутат восьмого созыва от "РПЛ" **Олег Ляшко** сообщил, что Украина прекратит закупку электроэнергии из России по так называемой "формуле Геруса".

"Наша команда первой привлекла внимание общества к позорному факту государственной измены – принятию парламентом 18 сентября "формулы Геруса", которой был разрешен импорт электроэнергии из России, фактически энергетическую агрессию против нашей страны. За прошедшие почти два месяца российской экспансии на наш энергорынок Украина потеряла несколько миллиардов гривен. Наши деньги пошли в том числе и на финансирование российской армии", – возмутился Ляшко.

УРА-информ, Главное, 11.11.2019

Die Welt: «Энергетический мост» – новое испытание Европы на прочность

"Газовый спор с Россией был лишь началом. Теперь вокруг привязки Украины к европейской электросети складывается новый геополитический

детектив. И стратегический компонент является не единственным риском", - пишет журналист немецкого издания Die Welt **Даниэль Ветцель**.

Согласно заключенному в 2017 году соглашению с ЕС, украинские электросети должны быть интегрированы в европейскую энергосистему. Однако состоится ли запланированное объединение электросетей, оказалось под вопросом, так как у этого намерения появляются противники. "Этот проект, - говорит **Клаус-Дитер Борхардт**, заместитель руководителя Генерального директората Еврокомиссии по вопросам энергетики, - является достаточно напряженным в геополитическом смысле".

"Западные политики сферы безопасности, особенно американские, настаивают на том, чтобы Киев активно реализовывал объединение электросетей с Западом. Помимо независимости от России это дает и другие преимущества: эксплуатация электросети в связке с западноевропейской системой была бы более стабильной, - указывает издание. - К тому же это открыло бы для Украины прибыльные возможности экспорта электричества на Запад".

Однако даже технически подключение Украины к европейской сети представляет собой сложную задачу. Электросеть должна оставаться стабильной. "Если она выйдет из-под контроля, могут возникнуть так называемые колебания мощности, которые могут через соединительные линии перейти на западноевропейскую сеть. "Теоретически может возникнуть и временное отключение электроснабжения", - говорит один из экспертов европейской сети системных операторов передачи электроэнергии ENTSO-E. Чтобы избежать этого, необходимо укрепить линии электропередачи в направлении Венгрии, Словакии и Польши, дополнительно оснастить стабилизаторами электростанции и сеть на Украине".

Условия для так называемой синхронизации Украины с сетью ENTSO-E можно создать за несколько лет, но прежде грозит разгореться щекотливый спор на политическом уровне, отмечает издание.

"Ведь сначала украинская сеть должна доказать свою "динамическую стабильность" - и по возможности один раз летом и один раз зимой примерно в течение недели проработать в автономном режиме, то есть изолированно как от России, так и от Европы. Так как после тестовой фазы Украине сначала снова придется вернуться к российской сети, все зависит от готовности Москвы к сотрудничеству. А она не гарантирована", - говорится в статье.

"Спор вокруг так называемого Бурштынского энергоострова показывает, что на Западе у идеи энергетической привязки Украины есть не только сторонники. Речь идет о регионе в Ивано-Франковской области недалеко от Львова, где крупная электростанция уже в 2002 году была переведена на западноевропейскую частоту в 50 герц. Этот плацдарм европейской сети планируется расширить в кратчайшие сроки - и в будущем подключить к нему и блок Хмельницкой АЭС".

Расширение Бурштынского энергоострова - технически щекотливый вопрос, ведь граница между западноевропейской и российской энергосистемой будет пролегать именно по территории Хмельницкой АЭС, указывает издание.

У проекта есть и политические препятствия. "Установившаяся в стране электрическая олигополия опасается конкуренции из центральноевропейских государств. Перспектива импорта европейских норм в электроснабжении вплоть до участия в системе сертификатов на выбросы CO₂ мало вдохновляет олигархов

химической и угольной промышленности. (...) Критически смотрят на такие планы и в Варшаве. Хотя привязка Украины и могла бы сократить импорт угля и выбросы CO₂ в Польшу и повысить надежность энергоснабжения, (...) опасения того, что в страну может устремиться дешевое электричество из Украины и сделать польские угольные электростанции нерентабельными, пока стоит у сомневающих в Варшаве на первом плане. Кажется, европейским представителям энергетической дипломатии придется повозиться со строительством "моста" в Киев", - резюмирует Die Welt.

Ссылка на оригинал статьи: <https://www.welt.de/wirtschaft/article203243798/Ukraine-Unsicherer-Stromverbund-mit-dem-Westen.html?wtrid=onsite.onsitesearch>

Энергореформа, 11.11.2019

Законопроекты об изменениях в закон о рынке э/э нарушают Соглашение об ассоциации Украина-ЕС – Климпуш-Цинцадзе

Глава комитета по вопросам интеграции с Европейским союзом **Иванна Климпуш-Цинцадзе** (фракция "Европейская солидарность") предлагает снять с рассмотрения законопроекты об изменениях в закон о рынке электроэнергии как нарушающие Соглашение об ассоциации между Украиной и Евросоюзом.

"Хочу обратиться с настойчивой просьбой - снять с рассмотрения законопроекты № 2233 и альтернативный. Из-за чего? Эти законопроекты № 2233 и № 2233-2 нарушают наше участие в договоре о создании энергетического общества, нарушают Соглашение об ассоциации, отдельные директивы Европейского Союза", – сказала Климпуш-Цинцадзе на согласительном совете руководителей фракций и группы в понедельник в Киеве.

По её словам, законопроекты, которые вносят изменения в законы о рынке электрической энергии, в ратифицированное Верховной Радой решение необходимо выносить на рассмотрение только после консультаций украинского правительства с Европейской комиссией.

Как сообщает сайт парламента, законопроекты №2233 и 2233-2 о внесении изменений в закон о рынке электроэнергии запланированы к рассмотрению в первом чтении на 12 ноября. Они уже должны были рассматриваться на предыдущих заседаниях парламента, но депутаты не успели их рассмотреть.

<http://reform.energy/news/zakonoproekty-ob-izmeneniyakh-v-zakon-o-rynke-ee-narushayut-soglashenie-ob-assotsiatsii-ukraina-es-klimpush-tsintsadze-12924>

Українська Енергетика, 11.11.2019

Уряд має врегулювати борги "Енергоринку" до 2020 року — президент

Кабінет міністрів України має до 31 грудня 2019 року врегулювати заборгованість, яка утворилася на Оптовому ринку електричної енергії України до 1 липня 2019 року. Відповідне розпорядження містить указ президента **Володимира Зеленського**.

З липня 2019 року в Україні працює новий ринок електроенергії.

За час роботи "Енергоринку" накопичив значну кредиторську та дебіторську заборгованість. З держпідприємством погано розраховувались шахти, водоканали та обленерго, натомість підприємство заборгувало значні кошти виробникам

електроенергії. Ситуацію погіршила війна та нерозрахунки за електроенергію споживачів з окремих районів Луганської та Донецької областей (ОРДЛО).

Перед впровадженням нового ринку уряд мав врегулювати заборгованість на ринку електроенергії (значна частина боржників — державні підприємства) та підготував відповідний законопроект. В проекті, який підготувало Міненерговугілля, пропонувалось врегулювати борги через взаємозалік, списання та фінансування з державного бюджету. Зокрема, борги державних підприємств перед приватними міністерство пропонувало виплатити з дерджбюджету, а борги держпідприємств перед іншими держпідприємствами — списати. Зокрема, списання чекало на борги "Енергоринку" перед НАЕК "Енергоатом".

Законопроект не отримав підтримки Міністерства фінансів і так не пройшов парламент.

Наразі, позови до "Енергоринку" подала низка компаній, серед яких є і державні. Наприклад, "Енергоатом" вимагає від "Енергоринку" 19 млрд грн заборгованості (9,8 млрд грн — основний борг та 9,2 млрд грн — інфляційні втрати), НЕК "Укренерго" вимагає 1,67 млрд грн.

Натомість "Енергоатом" судиться зі своїми боржниками. Наприклад, вимагає примусового стягнення 2,35 млрд грн з АТ "ДТЕК Донецькі електромережі".

<https://ua-energy.org/uk/posts/uriad-maie-vrehuliuvaty-borhy-enerhorynku-do-2020-roku-prezydent>

ExPro, Энергореформа, Мінекоенерго, Українська Енергетика, 12.11.2019

Рада в першому читанні прийняла законопроект про право НКРЕКП встановлювати тарифи ТЕЦ та price cap

Верховна Рада в першому читанні прийняла законопроект №2233 про внесення змін до Закону України «Про ринок електричної енергії».

Даний законопроект дає право НКРЕКП до 1 квітня 2020р встановлювати тарифи теплоелектроцентралям (ТЕЦ), що є необхідною умовою для прийняття Кабінетом Міністрів постанови про покладання спеціальних обов'язків для компенсації вартості виробленої ними електроенергії.

Крім цього, до 1 липня 2023р, НКРЕКП має право встановлювати граничні ціни (price cap) на ринку «на добу наперед» (РДН), внутрішньодобовому ринку та балансуєчому ринку для кожної торгової зони, а також приймати рішення про обов'язковість подання виробниками пропозицій на продаж електроенергії (РДН).

Також, законопроект дозволяє ДП «Гарантованому покупцю» направляти прибуток на виконання спеціальних обов'язків.

«Законопроект спрямований на вирішення кількох критичних питань на ринку електроенергії...Ми робимо важливий крок для врегулювання тарифів та забезпечення спокійного осінньо-зимового періоду», - заявив один із ініціаторів законопроекту народний депутат Юрій Камельчук («Слуга народу»).

Даний законопроект був підтриманий комітетом з питань енергетики та ЖКП і Кабінетом Міністрів.

«Я зі сторони уряду також хочу попросити підтримати даний законопроект. Дійсно законопроект, який вже потрібен. Законопроект, який дає можливість встановити тарифи для ТЕЦ, які вже опалюють і вже несуть збитки. Законопроект,

який дає можливість виключити дефіцити на ринку електроенергії», - заявив міністр енергетики та захисту довкілля **Олексій Оржель**.

В свою чергу, народний депутат **Вікторія Гриб** (позафракційна) заявила про необхідність погодження даного законопроекту з Європейським Союзом.

«Цей законопроект не вирішує тих проблем, про які він (Камельчук – ред.) говорить. Навпаки, робить дуже багато проблем для України безпосередньо з ЄС. Тому що, Україна має обов'язки всі закони в енергетичній сфері погоджувати з Європейським Союзом», - заявила Гриб.

Крім цього, в ході виступу інший народний депутат **Олексій Кучеренко** («Батьківщина») заявив, що «це законопроект про скасування ринку електроенергії».

<https://expro.com.ua/novini/rada-v-pershomu-chitann-priynyala-zakonoproekt-pro-pravonkrekp-vstanovlyuvati-tarifi-tec-ta-price-cap>

Економічна правда, 12.11.2019

Ціни на електроенергію для промисловості знизились на 10% — бізнес-асоціація

Після запуску ринку електричної енергії ціни на неї в багатьох областях країни знизилися на 10-12%. Про це йдеться у заяві Комітету з розвитку промисловості та інфраструктури Співки українських підприємців.

"В Україні завжди були проблеми з монополізацією в енергетичній галузі. Це створювало і створює проблеми з конкурентоспроможністю промислових підприємств, які працюють в Україні", — йдеться в повідомленні.

"СУП уважно спостерігає за ситуацією і з радістю повідомляє, що за останні місяці ціни на електроенергію в багатьох областях України знизилися приблизно на 10-12%", — повідомили в бізнес-асоціації.

Там зазначили, що зниження цін на електроенергію є "першим кроком" у боротьбі за "конкуренцію за інвестиції". У СУП також наголосили на важливості покращення умов підключення до електроенергії.

<https://www.epravda.com.ua/news/2019/11/12/653602/>

Энергореформа, 13.11.2019

Изменения в энергетическое законодательство не блокируют интеграцию Украины в рынок ЕС – Кулеба

Вице-премьер-министр по вопросам европейской и евроатлантической интеграции Украины **Дмитрий Кулеба** пока не видит, чтобы какой-то из принятых законопроектов блокировал интеграцию Украины в энергетический рынок Европейского Союза.

"Мы в диалоге с Евросоюзом в этом вопросе. Я пока не вижу, чтобы один закон блокировал нашу интеграцию в энергетический рынок Европейского Союза. Интеграция в энергетике остается топ-приоритетом", - сказал Кулеба, отвечая на вопрос, не нарушает ли Соглашение об ассоциации Украина-ЕС принятый в первом чтении законопроект № 2233 о внесении изменений в рынок электроэнергетики.

Вице-премьер отметил, что если по каким-либо отдельным законопроектам будут проблемы, правительство будет проводить консультации и искать пути их решения.

Как сообщалось, 12 ноября Верховная Рада приняла в первом чтении за основу законопроект № 2233 "О внесении изменений в закон "О рынке электрической энергии".

Отмечается, что проект закона № 2233 предлагает урегулировать вопрос выполнения специальных обязательств по покупке электрической энергии по "зеленому" тарифу, предусматривает недопущение неконтролируемого роста цены э/э, а также право обязать производителей электроэнергии подавать заявки на продажу э/э на рынке "на сутки вперед" по ценам, которые не превышают предельные, для того, чтобы сделать невозможным создание искусственных дефицитов, которое имело место в сентябре.

<http://reform.energy/news/izmeneniya-v-energeticheskoe-zakonodatelstvo-ne-blokiruyut-integratsiyu-ukrainy-v-rynok-es-kuleba-12951>

ExPro, 13.11.2019

Мінекоенерго прогнозує зменшення виробництва е/е на 0,3% в 2020р, імпорт на рівні 4,1 млрд кВт-год

Міністерство енергетики та захисту довкілля прогнозує зменшення виробництва електроенергії в Україні в 2020р на 0,3% з 157,2 до 156,748 млрд кВт-год, а також імпорт в дві торгові зони на рівні 4,14 млрд кВт-год. Про це йдеться в прогнозному балансі електроенергії на 2020р від 4 листопада 2019р.

За прогнозами міністерства, в 2020р найбільше, в порівнянні з прогнозним балансом на 2019р від 5 вересня 2019р, збільшиться виробництво е/е з відновлюваних джерел енергії (ВДЕ) – на 54,4% до 8,83 млрд кВт-год, ГЕС – на 23% до 8,53 млрд кВт-год (в тому числі і ті, що працюють за «зеленим» тарифом).

Крім цього, збільшиться генерація АЕС – на 1,45% до 83,342 млрд кВт-год та експорт з двох торгових зон - на 4,1% до 6,071 млрд кВт-год.

В свою чергу, зменшиться виробництво е/е в 2020р ТЕС – на 11,5% до 42,313 млрд кВт-год, ТЕЦ – на 6,3% до 10,84 млрд кВт-год, ГАЕС – на 5,8% до 1,3 млрд кВт-год.

Загальне споживання електроенергії (брутто) збільшиться на 1,33% до 153 млрд кВт-год.

<https://expro.com.ua/novini/mnekoenergo-prognozu-zmenschennya-virobnictva-ee-na-03-v-2020r-mpport-na-rvn-41-mlrd-kvt-god>

Энергореформа, 14.11.2019

Украина в 2020 году прогнозирует почти трехкратный рост импорта э/э при небольшом снижении ее производства

Министерство энергетики и охраны окружающей среды Украины заложило в прогнозный баланс электроэнергии объединенной электроэнергетической системы (ОЭС) Украины на 2020 год рост импорта электроэнергии в 2,8 раза – до 4,14 млрд кВт-ч против ожидаемых в текущем году 1,488 млрд кВт-ч.

Согласно обнародованному на сайте министерства балансу, также ожидается рост экспорта электроэнергии с 5,832 млрд кВт-ч в 2019-м до 6,071 млрд кВт-ч в 2020 году.

В то же время внутренне производство электроэнергии страной на следующий год закладывается в объеме 156,748 млрд кВт-ч, что на 0,3% меньше прогноза на 2019-й (157,202 млрд кВт-ч)...

... министерство прогнозирует, доля АЭС в общей структуре производства в ОЭС Украины составит 53,17% (в 2019 – 52,26%), ГК ТЭС – 27% (30,4%), ТЭЦ и когенерация – 6,91% (7,35%), ГЭС – 5,44% (4,41%), ГАЭС – 0,83% (0,88%), блок-станций – 1,02% (1,06%). СЭС – 3,14% (1,9%), ВЭС – 2,19% (1,47%), других ВИЭ – 0,31% (0,27%).

Электропотребление в стране в 2020 году ожидается на уровне 153 млрд кВт-ч против 150,987 млрд кВт-ч в 2019-м, что соответствует росту на 1,3%.

Потребление электроэнергии ГАЭС в насосном режиме прогнозируется в объеме 1,817 млрд кВт-ч (в 2019 – 1,887 млрд кВт-ч).

<http://reform.energy/news/ukraina-v-2020-godu-prognoziruuet-pochti-trekhkratnyy-rost-importa-ee-pri-nebolshom-snizhenii-ee-proizvodstva-12958>

ExPro, 14.11.2019

НКРЕКП планує збільшити тариф «Укренерго» на передачу е/е з січня 2020р на 36% до 158,28 грн/МВт-год

Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг планує на своєму засіданні 19 листопада схвалити тариф на передачу електроенергії НЕК «Укренерго» на 2020р на рівні 158,28 грн/МВт-год, що на 36% більший, в порівнянні з діючим.

Текст відповідної постанови оприлюднений на сайті регулятора.

В обґрунтуванні до тарифу зазначено, що обсяг передачі е/е в 2020р становитиме 150,273 млн МВт-год, а загальна сума витрат – 23,785 млрд грн. Зокрема, на виконання спеціальних обов'язків із забезпечення збільшення частки в-ва е/е з альтернативних джерел – 14,187 млрд грн...

<https://expro.com.ua/novini/nkrekp-planu-zblshiti-tarif-ukrenergo-na-peredachu-ee-z-schnya-2020r-na-36-do-15828-grnmvt-god>

Деловая столица, Главком, Факты, 14.11.2019

Возвращение «Энергоатома» на рынок позволит снизить оптовую цену на электроэнергию – эксперт

Программный менеджер украинского центра стратегий DiXi Group **Роман Ницович** напомнил, что на сегодняшний день компания "Энергоатом" фактически выведена с рынка из-за возложения на нее государством спецобязательств продавать 90% произведенной электроэнергии населению. Возвращение ее на рынок, по его мнению, будет способствовать повышению конкуренции и снижению цен на ток.

"Речь идет о том, что если будет больше конкуренции со стороны дешевой генерации, то оптовая цена на электроэнергию может снизиться. Но в розницу, очевидно, для населения необходимо готовиться к пересмотру регулируемой цены", - сказал эксперт.

<http://www.dsnews.ua/economics/vozvrashchenie-energoatoma-na-rynok-pozvolit-snizit-optovuyu-14112019111500>

Энергореформа, 08.11.2019

Глава Минэкоэнерго рассчитывает на достижение компромисса по "зеленой" энергетике

Министр энергетики и защиты окружающей среды **Алексей Оржель** рассчитывает, что правительство, инвесторы в возобновляемые источники энергии (ВИЭ) и другие участники рынка смогут достичь компромисса в вопросе финансирования альтернативных источников.

"Я думаю, что мы найдем компромисс по "зеленому" тарифу. У нас сейчас этим вопросом занимается рабочая группа, на которой мы четко и ясно представляем все цифры и модели", – сказал он в ходе Киевского международного экономического форума.

<http://reform.energy/news/glava-minekoenergo-rasschityvaet-na-dostizhenie-kompromissa-po-zelenoy-energetike-12921>

БизнесЦензор, Энергореформа, 13.11.2019 «Гарантированный покупатель» подписал договоры на увеличение «зеленых» мощностей на 76%

Госпредприятие "Гарантированный покупатель" по состоянию на 12 ноября подписало 159 договоров с компаниями, которые планируют производить электроэнергию по "зеленому" тарифу (предварительные договора, pre-PPA).

Как сообщает пресс-служба госпредприятия, общая мощность объектов, планируемых к вводу в эксплуатацию по уже подписанным pre-PPA, составляет 3,5 ГВт.

Сейчас "Гарантированный покупатель" взаимодействует с контрагентами, производящими электроэнергию по "зеленому" тарифу, на основании 488 договоров о купле-продаже (PPA).

По итогам третьего квартала госпредприятие выплатило возобновляемой генерации за приобретенную электроэнергию по "зеленому" тарифу 9,5 млрд грн.

При этом мощность введенных в эксплуатацию в июле-сентябре 2019 года объектов, генерирующих электрическую энергию из возобновляемых источников (ВИЭ), составила 956 МВт, что в шесть раз превышает объем за аналогичный период 2018 года.

По оценке Министерства энергетики и защиты окружающей среды, дефицит бюджета госпредприятия "Гарантированный покупатель" для расчетов с производителями электроэнергии по "зеленому тарифу" в 2020 году может составить от 10,4 млрд грн (по первому варианту) до 13,5 млрд грн (по второму варианту).

По данным Минэкоэнерго, установленная мощность ВИЭ по итогам 2019 года составит 5,74 ГВт, 2020 года – 7,59 ГВт (по данным профильных ассоциаций, предоставленных исходя из подписанных pre-PPA).

Прогнозируемое производство "зеленой" электроэнергии в этом году будет равно 6 млрд кВт-ч, а сумма выплат за данный объем – 28 млрд грн (здесь и далее без НДС). В следующем же году, объем средств для выплат объектам ВИЭ, по некоторым оценкам, может достигать 45 млрд грн.

https://biz.censor.net.ua/news/3159414/garantirovannyi_pokupatel_podpisal_dogovory_na_uvlichenie_zelenyh_moschnosteyi_na_76

«Гарантований покупець» витратив на «зелений» тариф на 2 млрд грн більше, ніж на ПСО

«Гарантований покупець» звітує, що у I кварталі купив 13,25 млрд кВт-год електроенергії, виробленої на атомних та гідроелектростанціях в рамках виконання спеціальних обов'язків для забезпечення загальносуспільних інтересів (ПСО) для населення на загальну суму 7,5 млрд грн. При цьому, на виплати відновлювальній генерації за придбану електроенергію компанія витратила 9,5 млрд грн.

Частину коштів для компенсації "зеленого" тарифу "Гарантований покупець" отримує від НЕК "Укренерго" за послугу із забезпечення збільшення частки виробництва електричної енергії з альтернативних джерел енергії (станом на 12 листопада від "Укренерго" отримано 6,4 млрд грн, а з ринку - 5 млрд грн).

На організованих сегментах ринку (переважно на ринку "на добу наперед") підприємство реалізувало 4,7 млрд кВт-год електроенергії. За двосторонніми договорами постачальникам універсальних послуг, операторам системи розподілу та оператору системи передачі "Гарантований покупець" продав 8,97 млрд кВт-год електроенергії.

Відповідно до звіту компанії, ще 439,922 млн кВт-год електроенергії компанія купила на організованих сегментах ринку для Бурштинського енергетичного острова.

<https://ua-energy.org/uk/posts/harantovanyi-pokupets-vytratyv-na-zelenyi-taryf-na-2-mlrd-bilshe-nizh-na-pso>

Энергореформа, 14.11.2019

"Укрэнерго" и немецкое агентство DENA разработают рекомендации для интеграции ВИЭ в ОЭС Украины

НЭК "Укрэнерго" и немецкое энергетическое агентство DENA проведут анализ технических и нормативных проблем, связанных с интеграцией быстрорастущих мощностей возобновляемых источников энергии (ВИЭ), и разработают необходимые рекомендации.

Согласно пресс-релизу НЭК, основными инструментами для эффективной интеграции являются системы точного прогнозирования генерации из ВИЭ, развитый рынок вспомогательных услуг и интерконнекторы.

В "Укрэнерго" напоминают, что в настоящее время объединенная энергосистема (ОЭС) Украины может принять без негативных последствий стабильной работе 4,75 ГВт мощностей ВИЭ, тогда как до конца 2019 года эта цифра составит 3,965 ГВт.

"Дальнейший рост доли генерации из ВИЭ без срочного законодательного урегулирования вопроса их работы в энергетическом рынке и их контролируемого строительства создают риски разбалансировки системы. И прежде всего, проблема лежит в отсутствии ответственности "зеленой" генерации за небалансы, что, в свою очередь, не стимулирует производителей к точному прогнозированию производства", - отмечают в НЭК.

Проект "Трансформация энергосистемы для оптимизации процесса интеграции ВИЭ в Украине" финансируется за счет гранта Федерального министерства экономики и энергетики Германии и продлится до марта 2020 года.

<http://reform.energy/news/ukrenergo-i-nemetskoe-agentstvo-dena-razrabotayut-rekomendatsii-dlya-integratsii-vie-v-oes-ukrainy-12961>

«ДЗЕРАЛО ТИЖНЯ». Україна, 11.11.2019

Енергоринок: дитячі хвороби чи спроби повернути ручне керування?

Алла Єрмоєнко

У 2017 р. Україна підписала Угоду про умови приєднання енергосистем України та Молдови до енергомережі континентальної Європи — ENTSO-E.

Тим самим вона заявила про своє прагнення від'єднатися від енергосистеми РФ.

Голова "Укренерго" **Всеволод Ковальчук** зазначив, що Україна зобов'язалася імплементувати норми європейського законодавства, які сприяють розвитку конкуренції та забезпечують рівний для всіх доступ до ринку електроенергії. Це саме стосується й імпорту електроенергії. Крім того, за його словами, у нас виробництво електроенергії монополізоване окремими компаніями. І це створює проблеми.

Міністр енергетики та екології **О.Оржель** підкреслив: "Для нас пріоритетом є синхронізація української та європейської енергосистем. Великі ринки додають більше конкуренції".

Як зазначає Всеволод Ковальчук, Україна як член Енергетичного співтовариства зобов'язана дотримуватись європейського законодавства у відносинах з іншими членами ЄС. Ні Росія, ні Білорусь не є членами Євросоюзу. Наші відносини з цими двома країнами регулюються національним законодавством, але за однаковими принципами.

"Синхронізація дозволить зменшити наші певні технічні ризики, підвищити нашу незалежність від РФ, безпековий компонент. Насправді ця залежність не менш критична, ніж газова. Тому що частоту і баланс потужності у нас підтримує Росія. І у нас були прецеденти кілька років тому, коли Росія не виконувала своїх зобов'язань.

Безпековий компонент вирішується технологічною синхронізацією. Але головний ефект дасть об'єднання ринків. Це наступний крок, який реалізується після синхронного об'єднання... Але головне, наш ринок має відповідати повністю європейській моделі. Коли Україна декларує свою євроінтеграцію, то всі наші процедури мають відповідати європейським директивам", — додав В.Ковальчук.

Якщо якийсь орган влади в оперативному режимі прийматиме рішення щодо можливості імпорту електроенергії з якоїсь певної країни, це суперечитиме європейському законодавству про рівний доступ на ринку для всіх.

Початок імпорту електроенергії з Росії збігся в часі з кількома важливими

"Цієї осені в енергосистемі ми вперше відчули значний вплив генерації ВЕС і СЕС. У моменти максимальної генерації великі відновлювані джерела енергії мали до 2,5 тис. МВт одномоментної віддачі потужності в мережу. Це еквівалентно потужності двох великих і одного маленького блоків АЕС. При цьому ВДЕ у нас погано прогнозовані і водночас не несуть відповідальності за небаланси. Тому у них немає стимулів для точного прогнозування свого виробництва", — пояснив В.Ковальчук.

"В Україні є різні власники електростанцій — держава і приватні власники теплових електростанцій. Але всі термінові обмеження енергоблоків ТЕС, які були зроблені для балансування енергосистеми, були пропорційними встановленій

потужності того чи іншого об'єкта генерації, наскільки це було можливо в той чи інший день".

5 листопада був критичний день, коли в "Укренерго" вперше запровадили короткочасні обмеження видачі потужності ВЕС...

І відразу оператор отримав певні звинувачення через ЗМІ, що 5 листопада було обмежено ВЕС, щоб зберегти для імпортерів можливість імпортувати електроенергію і скомпрометувати в такий спосіб виробників на ВЕС.

"З країнами ЄС ми можемо скоригувати графіки імпорту/експорту за один день до фактичної поставки, а з РФ — за два дні. Тому 5 листопада "Укренерго" терміново прийняло рішення скоригувати графіки поставок з Білорусі на 6 листопада, і з РФ — на 7 листопада, щоб не порушувати умов наших договорів і не отримати можливих фінансових наслідків.

Після цього ми отримали зворотне звинувачення — що "Укренерго" обмежує імпорт, захищаючи великих виробників з ВДЕ в Україні, зменшуючи потенційну конкуренцію...

Але якщо системний оператор буде перебувати під постійним політичним тиском, тиском преси, ми не зможемо приймати необхідні рішення. У нас існує багато суб'єктів, серед яких є впливові економічно і політично особи, і вони не хочуть відмовлятися від своїх можливостей впливати, а ми їм відмовляємо", — зауважив голова "Укренерго". **Усі мають усвідомити, що системний оператор повинен бути незалежним.**

"Приборкування незговірливого"

"Кожен раз, коли ми стикаємося з тиском у публічній площині, виходить велика кількість замовних матеріалів. Останні місяці це був безпрецедентний тиск. Це почалося 22 червня. Напередодні, 15 червня, я отримав пропозицію піти у виконавчу владу і реалізовувати політику побудови незалежної енергетики.

22 червня вперше отримав повідомлення від шантажистів по телефону та у телеграм-каналах. Потім... на телеканалі блогера **Анатолія Шарія** вийшло два відеороліки, в яких демонструвалися ті самі матеріали, якими мене шантажували", — розповів В.Ковальчук.

Насправді ж опубліковані документи — це матеріали перевірки "Укренерго" Міністерством енергетики та вугільної промисловості, проведеної у 2016 р. Через три місяці після цієї перевірки в "Укренерго" пройшла перевірка за той же період Держаудитслужби, яка не підтвердила жодного з порушень, які наведені в перевірці міністерства.

"Тому я написав клопотання про проведення слідчих дій, надав правоохоронним органам усі матеріали, які надсилалися з метою шантажу", — підсумував голова "Укренерго".

Кого будуть "виштовхувати" ВДЕ? Як це вплине на гнучкість енергосистеми і синхронізацію?

Наша енергосистема, будучи негнучкою, практично не має нових інвестицій, окрім як у ВДЕ, бо тут потужні стимули — найвищий у Європі тариф! Ми вже цієї осені отримали більшу частку ВДЕ у загальному виробництві електроенергії, ніж наша енергосистема може самостійно збалансувати. У травні наступного року це вже призведе до можливих зупинок або атомних електростанцій, або ВДЕ (перш за все великих вітрових електростанцій).

Обидва сценарії негативні, оскільки призводять до зростання оптової ціни на електроенергію. Якщо обмежимо атомні електростанції, то в балансі буде більша частка дорогої енергії ВДЕ і менше дешевої атомної. Якщо "Укренерго" буде змушене приймати рішення щодо обмеження таких суб'єктів генерації, то це залежатиме від того, на який період це робитиметься...

То чи готуватися нам до частих відключень електроенергії, і чи винний у цьому ринок? Голова "Укренерго" відповідає однозначно: "Ні, цього ніхто не очікує саме через запровадження ринку. Справа в тому, що якщо механізми саморегулювання відкритого ринку в якійсь ситуації не спрацюють, то відбудеться автоматичний "сброс настроек" і повернення до базових попередніх. Та й узагалі відкритий ринок — це перш за все про фінансові потоки і планування енергопоставок, а не про генератори та рубильники. Тож не варто переживати, для вимкнення електроенергії в системі були і залишаються інші причини, які ми намагаємось усунути".

https://dt.ua/energy_market/energoringok-dityachi-hvorobi-chi-sprobi-povernuti-ruchne-keruvannya-329213_.html

♦ *Атомна енергетика*

Українська Енергетика, 08.11.2019

Приватна компанія погоджує розробку Михайлівського уранового родовища

ТОВ "Атомні енергетичні системи України" (АЕСУ) подало заявку на проведення оцінки впливу на довкілля (ОВД) до Міністерства енергетики та захисту довкілля.

АЕСУ планує видобувати уранову руду на Михайлівському родовищі (Казанківський район Миколаївської області). Підприємство хоче видобувати уранову руду способом свердловинного підземного вилуговування з використати вже наявну інфраструктуру переробного комплексу прилеглому Сафонівського родовища..

"Видобування урану буде проводитись на створюваному новому видобувному комплексі. Після відпрацювання родовища буде проведена рекультивация земель та реабілітація надр", — обіцяють на підприємстві.

Компанія вважає, що альтернативні способи видобутку (кар'єрний та шахтний) небезпечніші, шкідливіші та менш дохідні.

Зокрема, АЕСУ вважає, що будівництво шахти на існуючу глибину залягання корисної копалини невиправдане "ні з геологічної, ні з технічної точок зору". Такий видобуток — сумнівний у плані рентабельності, небезпечний для персоналу, складніший з точки зору реабілітації надр та земель та дорожче обійдеться.

Кар'єрний спосіб в компанії вважають ще небезпечнішим для людей та довкілля. А також відзначають потребу більших матеріальних витрат, технічних та земельних ресурсів, і відповідно — на подальшу рекультивацию порушень.

АЕСУ — перша приватна компанія в Україні, яка отримала спецдозвіл на видобуток уранової руди на Сафонівському родовищі, Михайлівській ділянці

(Миколаївська обл.), Сурській і Новогуровській площах (Дніпропетровська обл.).
Відповідний дозвіл Держгеонадр надали в 2017 році на п'ять років.

АЕСУ планує переробляти сировину на місці...

<https://ua-energy.org/uk/posts/pryvatna-kompaniia-pochala-pohodzhennia-rozrobky-uranovoho-rodovyshcha>

Energodar NEWS, 09.11.2019

Президентським указом дано старт корпоратизації Енергоатому

8 листопада за результатами наради тихенько вийшов Указ Президента №837/2019 "Про невідкладні заходи з проведення реформ та зміцнення держави".

Президентським Указом доручено:

"Кабінету Міністрів України вжити заходів до 31 грудня 2020 року - стосовно:

здійснення підготовки та проведення корпоратизації державного підприємства "Національна атомна енергогенеруюча компанія "Енергоатом", у тому числі розробити та внести на розгляд Верховної Ради України відповідний законопроект;

створення дієвої системи протидії загрозам вчинення за допомогою безпілотних авіаційних комплексів (безпілотних літальних апаратів) диверсій або терористичних актів на атомних електростанціях, що охороняються військовими частинами або підрозділами Національної гвардії України;

розроблення з урахуванням поточного стану співробітництва пропозицій для перегляду виконання Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони, ратифікованої Законом України від 16 вересня 2014 року № 1678-VII;

забезпечення підтримки Європейським Союзом та його державами-членами подальшої секторальної інтеграції України з ЄС, зокрема у сферах енергетики, цифрової економіки, з питань митної справи, розвитку співробітництва у сфері юстиції, свободи та безпеки".

<https://www.en-news.com.ua/2019/11/09/prezidentskim-ukazom-dano-start-korporatizatsiyi-energoatomu/>

Додаткова інформація на цю тему – Українська Енергетика, 11.11.2019 "Зеленський дає рік на корпоратизацію "Енергоатома".

Україна взяла на себе такі зобов'язання ще в 2013 році.

Корпоратизацію НАЕК "Енергоатом" потрібно провести до 31 грудня 2020 року. Відповідне доручення уряду дав президент **Володимир Зеленський**.

Він наказав розробити та подати на розгляд парламенту законопроект про корпоратизацію держпідприємства.

Нагадаємо, корпоратизації "Енергоатому" передбачена гарантійною угодою між Україною та Європейським банком реконструкції та розвитку (ЄБРР).

Для корпоратизації потрібен спеціальний закон, оскільки майно, яке використовує підприємство, не підлягає приватизації та використовується на основі господарського відання. Якщо провести корпоратизацію за чинним законодавством, у підприємства може сформуватись від'ємний статутний капітал.

Україна взяла на себе зобов'язання провести корпоратизацію "Енергоатому", коли підписала гарантійну угоду з ЄБРР про кредит на 300 млн євро для підвищення рівня безпеки енергоблоків атомних електростанцій.

EnergyLand.info, 11.11.2019

«Украина делает ставку на малые модульные реакторы»

Атомная энергетика не нуждается в государственной помощи, как этот термин определен законом, ведь атомная генерация сама предоставляет государству постоянную помощь, но поддержка и взаимодействие являются чрезвычайно актуальными для отрасли.

Так анонсировал президент НАЭК «Энергоатом» **Юрий Недашковский** стратегическую панельную дискуссию «Государство и атомная энергетика: векторы взаимодействия роста экономики и высоких социальных стандартов», которая стала частью Дня атомной энергетике «Атомная энергетика в период трансформации». Мероприятие было организовано в рамках XVIII Международного форума «Топливо-энергетический комплекс Украины: настоящее и будущее».

Предоставляя слово председателю Государственной инспекции по ядерному регулированию Украины **Григорию Плачкову**, Юрий Недашковский отметил: «Энергетической стратегией Украины перед нами поставлена задача по выбору реакторных технологий, будут внедряться в Украине для замещения действующих энергоблоков АЭС после их вывода из эксплуатации. Поэтому видение этих процессов и наработки Госатомрегулирования являются определяющими для будущего отрасли».

Председатель Госатомрегулирования Григорий Плачков отметил, что правительство, Госатомрегулирования и Энергоатом должны сосредоточиться на совместной работе по внедрению в Украине новых реакторных технологий.

В своем выступлении начальник отдела лицензирования новых ядерных установок - государственный инспектор Госатомрегулирования **Андрей Шепитчак** подчеркнул, что одним из наиболее перспективных направлений внедрения новых реакторных технологий являются малые модульные реакторы (ММР).

Представитель ГИЯРУ подчеркнул, что содействие внедрению на атомных электростанциях современных технологий ММР с высокой степенью надежности и безопасности и обеспечения производства на отечественных предприятиях соответствующего оборудования, предусмотрено указом президента Украины от 4 апреля 2019 №104.

Говоря о перспективах внедрения на Украине малых модульных реакторов, Андрей Шепитчак подчеркнул, что эта технология не только имеет потенциал для увеличения запасов безопасности АЭС за счет внутренних свойств и применения пассивных систем безопасности, но и позволит улучшить инвестиционную привлекательность ядерной энергетике за счет уменьшения капитальных вложений и более быстрой окупаемости строительства энергоблоков с ММР.

<http://www.energyland.info/news-show-tek-atom-193146>

ДП «НАЕК «Енергоатом», 11.11.2019

Збереження та розвиток атомної генерації

забезпечить макроекономічну стабільність України

Збереження та подальший розвиток атомної генерації України у період до 2035 року забезпечить макроекономічну стабільність та енергетичну безпеку країни. Таку думку висловив директор ВП «Науково-технічний центр» (НТЦ) НАЕК «Енергоатом» **Микола Власенко**, виступаючи з доповіддю на тему «Стратегія розвитку атомної енергетики: перспективи для виробників та економіки України» у ході другої стратегічної панелі «Атомна енергетика та бізнес. У пошуку точок росту», яка відбувалась на Дні атомної енергетики «Атомна енергетика у період трансформації». Захід було організовано у рамках *XVII Міжнародного форуму «Паливно-енергетичний комплекс України: сьогодні та майбутнє»*.

Микола Власенко нагадав, що Енергетична стратегія України на період до 2035 року передбачає подальший розвиток ядерного енергетичного сектору, виходячи з того, що атомна енергетика розглядається як одне з найбільш економічно ефективних низьковуглецевих джерел енергії. Водночас він зазначив, що наразі варто розглядати декілька варіантів розвитку ядерно-енергетичної галузі. «Перший варіант – інерційний, за якого відбуватиметься продовження експлуатації енергоблоків відповідно до результатів оцінки їх технічного стану та безпеки, буде завершено будівництво енергоблоків № 3,4 Хмельницької АЕС, але заміщення атомних потужностей, які виводитимуться з експлуатації після 2030 року відбуватиметься іншими видами енергогенерацій. Відповідно обсяги виробництва електроенергії на АЕС скорочуватимуться», - пояснив керівник НТЦ.

Проте, Микола Власенко переконаний, що ані гідроенергетика, ані теплові електростанції та відновлювальні джерела електроенергії, не можуть розглядатись, як альтернатива атомній генерації.

Другий варіант розвитку атомної генерації, за прогнозом керівника НТЦ, — стабілізуючий. «За цим варіантом також відбуватиметься продовження строків експлуатації енергоблоків АЕС та добудова енергоблоків №3 і №4 Хмельницької АЕС, але заміщення потужностей АЕС, які виводитимуться з експлуатації відбуватиметься за рахунок будівництва нових атомних енергоблоків. Третій можливий варіант – екстенсивний. Він передбачає будівництво додаткових нових ядерних потужностей для забезпечення після 2035 року виробництва електроенергії на АЕС на рівні 50–60% від загального обсягу виробництва електроенергії в Україні з урахуванням перспектив розвитку економіки, росту ВВП і споживання електроенергії в державі, а також з урахуванням можливості експорту електроенергії», - уточнив Микола Власенко.

Представники компанії Holtec International – Ukraine виступили з презентацією «Малі модульні реактори в Україні: перспективи, шляхи залучення інвестицій». Зокрема, головний адміністратор Консорціуму «Український модуль» **Максим Пишний** звернув увагу, що Україна має не відставати від сучасного світу в розвитку ВДЕ, але існуючий стан енергосистеми України характеризується значним базовим навантаженням на АЕС.

Він нагадав, що 10 червня 2019 року НАЕК «Енергоатом», Holtec International та Державний науково-технічний центр з ядерної та радіаційної безпеки України підписали тристоронню угоду, яка передбачає створення міжнародного консорціуму, метою якого є сприяння діяльності щодо впровадження в Україні технології малих модульних реакторів SMR-160.

Головний інженер Консорціуму «Український модуль» **Костянтин Коба** підкреслив, що технологія SMR 160 одна з найперспективніших, адже має очевидні переваги: малі одиничні потужності, які можна розміщати у зонах де потрібні додаткові послуги на енергоринку; витрати на будівництво; періодичність обслуговування; час експлуатації; повний цикл робіт з паливом.

Підсумовуючи свою доповідь представники Holtec International – Ukraine наголосили, що найбільш реалістичним для реалізації проектів з будівництва нових ядерних об'єктів у сучасних законодавчих умовах вбачається механізм державно-приватного партнерства. За ним новостворені ядерні об'єкти можуть бути у приватній чи спільній власності, використовуючи державну підтримку у формі надання ядерного палива або експлуатації об'єктів.

Віце-президент канадської компанії Cameco Marketing **Девід Дорксен** виступив з доповіддю на тему «Перспективи уранового ринку». Він зазначив, що атомна генерація є надійним джерелом безвуглецевої електроенергії, і має усі передумови для того щоб і надалі здійснювати вагомий внесок у запобігання кліматичним змінам. «Українська атомна енергетика є одним з лідерів світової ядерно-енергетичної галузі, і я радий бути присутнім на заході, організованому НАЕК «Енергоатом», – наголосив Девід Дорксен.

За його прогнозом, у наступні 20 років на ринку уранової сировини виникне розрив між попитом та пропозицією, який сприятиме росту цін та виходу на ринок нових потужностей з виробництва уранового концентрату, і це є позитивним сигналом для ринку у довгостроковій перспективі.

З технічними рішеннями Інституту ядерних досліджень ÚJV Řež a. s. (Чехія), які дозволять кардинально підвищити безпеку нових реакторів типу ВВЕР-1000, учасників заходу ознайомив технічний директор міжнародних проектів Інституту ядерних досліджень ÚJV Řež, a. s. **Володимир Кргоунок**.

Він підкреслив, що розробки ÚJV Řež можуть бути застосовані на реакторах ВВЕР-1000 енергоблоків №3 та №4 Хмельницької АЕС, добудова яких є одним з пріоритетів НАЕК «Енергоатом».

Володимир Кргоунок повідомив, що інститутом ÚJV Řež виконано значний обсяг експериментальних досліджень та розрахунків з метою вдосконалення систем захисту енергоблоків типу ВВЕР-1000 третього покоління для пом'якшення наслідків позапроектних аварій.

Підбиваючи підсумки другої панелі, її модератор Микола Власенко зазначив, що у період з 2030 року по 2040 рік перед атомною енергетикою України стоятиме надважливе завдання – заміщення потужностей, які відпрацювали свій термін, новими атомними енергоблоками. «В наших планах заміщення найстаріших українських енергоблоків – блоків №1 та №2 типу ВВЕР-440 Рівненської АЕС шістьма малими модульними реакторами SMR 160. Майданчик для цього на РАЕС існує, потужність 6 реакторів SMR 160 співставна з двома енергоблоками ВВЕР-440. Таким чином буде відпрацьовано технологію виведення енергоблоків з експлуатації, а також відпрацьовано ланцюжок виготовлення та постачання обладнання для SMR 160 українськими підприємствами, виключенням буде лише корпус реактора, який постачатиметься закордонним партнером», - уточнив Микола Власенко. Водночас він наголосив що перед Енергоатомом стоїть завдання обрати не одну, а декілька технологій для заміщення існуючих ядерних потужностей.

http://www.energoatom.com.ua/ua/press_cent-19/novini_kompanii-20/vistavki_ta_konferencii-32/den_atomnoi_energetiki-220/den_atomnoi_energetiki_2019-233/p/zberazenna_ta_rozvitok_atomnoi_generacii_zabezpecit_makroekonomicnu_stabilnist_ukraini-45526

Укрінформ, Українська Енергетика, 14.11.2019

У проєкті бюджету передбачили 140 мільйонів на видобуток урану в Україні

На підтримку програми зі збільшення видобутку урану в Україні у проєкті держбюджету на 2020 рік передбачено 140 млн грн, повідомляє міністр енергетики та захисту довкілля **Олексій Оржель** у Facebook.

"Нова інвестиційна програма передбачає виділення 140 млн грн на збільшення видобутку вітчизняного урану", - сказав Оржель.

За його словами, вкладення коштів у видобуток урану допоможе зменшити енергетичну залежність України та створювати додаткову вартість.

"Ми одна з найбагатших країн за покладами урану, проте 60% потреб для атомної енергетики імпортуємо", - зазначив міністр.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-economy/2818131-u-proekti-budzetu-peredbacili-140-miljoniv-na-vidobutok-uranu-v-ukraini.html>

ExPro, 15.11.2019

«Енергоатом» за 4 дні системних обмежень недовиробив майже 19 млн кВт-год електроенергії

ДП «НАЕК «Енергоатом», до якого протягом 11-14 листопада застосовувалися системні обмеження, недовиробив 18,96 млн кВт-год. Таке значення є сумарним за чотири дні обмежень, інформація про які опублікована на сайті генеруючої компанії.

Згідно повідомлень прес-служби «Енергоатома», 11 листопада компанія недовиробила 1,68 млн кВт-год електроенергії, а з 12 по 14 листопада (включно) – 5,76 млн кВт-год щодня. Протягом 11-14 листопада «Енергоатом» виробив 1,021 млрд кВт-год, в цей період працювало 12 із 15 енергоблоків. Обсяг недовиробленої електроенергії у порівнянні з відпуском становив 1,85%.

Інформація на цю тему – Obozrevatel, Українські новини, Апостроф, 14.11.2019 «Недоотримання доходів компаніями державної генерації відбувається через необґрунтовані тарифи для населення – Ніщович». Українські новини, Сьогодні, Зеркало недели, Факты, 14.11.2019 «Імпорт електроенергії з Росії завдає збитки українським енергокомпаніям, - ЗМІ».

<https://expro.com.ua/novini/energoatom-za-4-dn-sistemnih-obmejen-nedovirobiv-mayje-19-mln-kvt-god-elektroenerg>

♦ Кадрова політика

ExPro, 04.11.2019

Кабмін призначив Масліченка заступником міністра Мінекоенерго

Кабінет міністрів, на своєму засіданні 3 листопада призначив заступником міністра енергетики та захисту довкілля директора департаменту енергоефективності ЄБРР **Сергія Масліченка**, повідомляє прес-служба міністерства.

«Уряд призначив Масліченка Сергія Олександровича заступником Міністра енергетики та захисту довкілля», - зазначають в прес-службі Мінекоенерго.

Уряд оголосив конкурс на посаду державного секретаря Мінекоенерго.

29 вересня Кабмін призначив заступником голови Мінекоенерго **Ірину Ставчук**, а 9 жовтня - **Костянтина Чижика** (з питань євроінтеграції) і **Віталія Шубіна** (перший заступник). 12 жовтня були призначені заступниками профільного Міністра **Олексій Рябчин** та **Роман Абрамовський**. 16 жовтня Кабмін призначив заступником міністра Мінекоенерго **Станіслава Ковалевського**.

<https://expro.com.ua/novini/kabmn-priznachiv-pracvnika-br--maslchenka-zastupnikom-mnstra-mnekoenergo->

♦ *Різне. Цікаве*

AtomInfo.Ru, 31.10.2019

Framatome перенёс завод по производству оборудования для SPEC 200 из Китая в США

Компания "Framatome" открыла завод по производству оборудования для платформ "SPEC 200" в Линчбурге (штат Вирджиния, США).

Таким образом, отмечается в сообщении французской компании, завершён перенос завода из Китая в Соединённые Штаты. В сообщении уточняется, что торжественная церемония открытия прошла в сентябре 2019 года.

Платформа "SPEC 200" перешла под контроль "Framatome" в феврале 2018 года после завершения приобретения подразделения "Schneider Electric", занимающегося вопросами АСУ ТП для атомных станций.

Как отмечается в сообщении, новый завод "недавно" успешно прошёл процедуру аудита и получил рекомендацию об одобрении поставок "SPEC 200" без ограничений.

"SPEC 200" - аналоговая система управления. Исторически она устанавливается на вспомогательных системах безопасности (класс 1E) и на неядерном оборудовании (balance of plant).

AtomInfo.Ru, 31.10.2019

Парламент Киргизии принял закон о запрете добычи урана и тория на территории страны

Депутаты парламента Киргизии одобрили в четверг проект закона, который предусматривает запрет на добычу урана и тория на территории республики. Об этом ТАСС сообщили в пресс-службе законодательного органа.

"Депутаты сегодня в третьем чтении поддержали законопроект о запрете добычи в республике урана и тория", - заявил представитель пресс-службы. По его словам, за это решение парламентарии проголосовали практически единогласно.

"Против проголосовал лишь один из 111 принимающих участие в заседании депутатов", - заверил собеседник.

Новый закон официально вступит в силу после того, как его подпишет президент страны Сооронбай Жээнбеков.

Летом текущего года в Киргизии прошла волна протестов против разработки компанией "Юразия" уранового месторождения Кызыл-Омпол, которое находится на территории Иссык-Кульской и Нарынской областей.

По мнению участников протестных акций, освоение месторождения обязательно приведёт к ухудшению экологической ситуации в республике.

После проведённых акций протеста правительство Киргизии приняло решение приостановить все работы на месторождении Кызыл-Омпол.

Українська Енергетика, 05.11.2019

Уряд не створив стратегії з подолання енергетичної бідності у 2020 році — експерт DiXi Group

Уряд не пропонує українцям довгострокової стратегії з подолання енергетичної бідності, однак, за прикладами попередніх урядів, виділяє колосальні кошти на виплату субсидій з оплати ЖКП. Про це у коментарі розповів експерт DiXi Group **Сергій Балан**.

"Потреба у виділенні настільки значної суми коштів на субсидії (48 млрд грн) свідчить про те, що значна частина українського суспільства перебуває в умовах енергетичної бідності, яка проявляється в неспроможності оплатити необхідну для комфортного життя кількість енергетичних ресурсів... Подібними заявами представники уряду розписуються в своїй неспроможності запропонувати суспільству довгострокову стратегію подолання енергетичної бідності", - сказав експерт.

"При цьому на програми з підвищення енергоефективності та енергоощадності закладається лише 2 млрд грн - 4% від обсягу витрат на комунальні субсидії. Навряд чи є сенс заперечувати необхідність виплат субсидій незахищеним групам населення для розрахунків за спожиті енергетичні ресурси. Проте в ситуації, коли за рік субсидії в тому чи іншому обсязі отримує майже половина населення, повинні впроваджуватися рішення, які б дозволили в недалекій перспективі відмовитися від витрачання космічних сум на покриття комфортного рівня споживання ресурсів", - відзначив Балан.

Нагадаємо, під час презентації проекту бюджету на 2020 рік до другого читання міністр соціальної політики Юлія Соколовська заявила, що уряд не змінював критерії для призначення субсидій, а також не посилював перевірок доходів заявників. На субсидії у проекті бюджету на 2020 рік виділили 48 млрд грн.

<https://ua-energy.org/uk/posts/uriad-ne-stvoryv-stratehii-z-podolannia-enerhetychnoi-bidnosti-u-2020-rotsi-ekspert-dixi-group>

AtomInfo.Ru, 08.11.2019

МАГАТЭ обновило технический документ

по отказам топлива в реакторах с водным охлаждением

МАГАТЭ выпустило новую редакцию технического документа, посвящённого отказам топлива в реакторах с водным охлаждением в период 2006-2015 годов.

Документ содержит сводные данные по отказам топлива на блоках с реакторами PWR, BWR, ВВЭР, а также CANDU и другими тяжеловодниками.

Название документа - INTERNATIONAL ATOMIC ENERGY AGENCY, Review of Fuel Failures in Water Cooled Reactors (2006-2015), Nuclear Energy Series No. NF-T-2.5, IAEA, Vienna (2019).

Документ является новой редакцией документа "Nuclear Energy Series NF-T-2.1", содержит 65 страниц и 22 иллюстрации. Язык документа - английский.

Условия приобретения твёрдой копии документа доступны по этой ссылке. Текущая цена - 35 евро.

Hromadske, 11.11.2019

Японія інвестує \$2,75 млрд у центр «зеленої» енергетики на території, що постраждала від аварії на АЕС «Фукусіма-1»

Уряд Японії планує інвестувати близько 300 мільярдів японських єн (приблизно 2,75 мільярда доларів) у будівництво центру відновлювальної енергетики на територіях, які постраждали внаслідок аварії на атомній електростанції «Фукусіма-1» у 2011 році.

Наразі влада країни готує проектну документацію, повідомляє «Интерфакс». Загалом на територіях, які постраждали від радіаційного забруднення, планують побудувати 11 сонячних електростанцій та 10 вітропарків. Загальна потужність цих об'єктів відновлювальної енергетики сягне 600 мегаватів.

Будівництво електростанції планують розпочати вже у січні 2020 року, а завершити до березня 2024 року.

На реалізацію проекту японський уряд надасть субсидії приватним компаніям на загальну суму 30 мільярдів єн (257 мільйонів доларів). У Японії сподіваються, що такий проект допоможе «оживити» постраждалих від атомної катастрофи регіон.

Зазначимо, що аналогічний проект реалізують і в Україні на територіях, які постраждали від катастрофи на Чорнобильській АЕС.

AtomInfo.Ru, 12.11.2019

ЭО Швейцарии обязаны иметь запас ядерного топлива в размере годичной потребности для двух энергоблоков - СМИ

Эксплуатирующие организации Швейцарии обязаны обеспечивать запас ядерного топлива в размере годичной потребности для двух энергоблоков.

Об этом говорится в обзорном материале сайта thelocal.ch, посвящённом стратегическим запасам Швейцарии.

Напомним, что всего в Швейцарии эксплуатируется пять атомных энергоблоков. Страна взяла курс на постепенный отказ от атомной энергетики, однако не установила для этого конкретных сроков.

В обзорном материале перечисляются и другие товары, составляющие стратегические запасы Швейцарии...

Українська Енергетика, 12.11.2019

Радіоактивні відходи з Київської області переахоронять у Зоні відчуження

ДСП “Об’єднання “Радон” розпочало роботи з вилучення та перезахоронення радіоактивних відходів (РАВ) з пунктів захоронення відходів дезактивації (ПЗВД) поза межами Зони відчуження. Перший такий проект реалізується у пункті “Піски-1” у Київській області, повідомляє прес-служба Державного агентства з управління Зоною відчуження (ДАЗВ).

"Наступного тижня заплановано початок робіт з перевезення РАВ до пункту захоронення радіоактивних відходів “Буряківка”, що розташований в межах Зони відчуження", - розповів генеральний директор “Радону” Ігор Буксанчук.

Станом на 11 листопада у "Пісках-1" уже вилучили 63,508 тис. кг РАВ. Вилучені відходи характеризували та розподілили у 100 бочок для подальшого транспортування.

"Піски-1" обрали пілотним проектом як один дев'яти з найбільш потенційно небезпечних пунктів захоронення. Усього ДАЗВ проаналізувало 47 пунктів захоронення відходів дезактивації, які розміщені за межами зони відчуження у Чернігівській, Київській та Житомирській областях.

Проект реалізується за підтримки Європейського Союзу у рамках програми ІСЯБ і спрямовано на реабілітацію ділянок зберігання чорнобильських РАВ за межами зони відчуження.

Нагадаємо, раніше у рамках даного проекту технічної допомоги “Радон” отримав обладнання для детальної характеристики ПЗВД та вилучення з них РАВ: мобільне та портативне обладнання для радіологічних вимірювань, обладнання для вилучення і транспортування РАВ, а також засоби зв’язку та індивідуального захисту.

ПЗВД “Піски-1” функціонував у 1987-1989 рр., де захоронювалися відходи, утворені в результаті робіт з дезактивації в сусідніх селах (Піски, Карпілівка тощо). Загальна площа місця захоронення радіоактивних відходів оцінюється в 124 кв. м. Тут зберігаються відходи, які містять Cs-137, Sr-90, Am-241.

Роботи з реабілітації майданчика передбачають, зокрема, вилучення близько 300 куб. м РАВ і супутніх їм забруднених ґрунтів, а також вивезення їх до ПЗРВ “Буряківка”, розташованого в межах зони відчуження, з метою остаточного їх захоронення.

<https://ua-energy.org/uk/posts/radon-pochav-perezakhoronennia-vidkhodiv-dezaktyvatsii-rozmishchenykh-za-mezhamy-zony-vidchuzhennia>

Atomic-energy.ru, 13.11.2019

Американская компания Deep Isolation предлагает новый способ геологического захоронения ВАО и ОЯТ

Американская компания Deep Isolation, базирующаяся в городе Беркли (Калифорния) предложила новый вариант обращения с ОЯТ и высокоактивными РАО.

С целью продвижения этого решения Deep Isolation заключила соглашение с компанией NAC International, специализирующейся на технологиях «сухого» хранения ОЯТ. Соглашение предусматривает сотрудничество компаний в вопросах, касающихся технических и логистических аспектов подготовки ОЯТ, находящегося на пристанционных хранилищах АЭС, к захоронению указанным способом.

NAC является дочерней компанией Hitachi Zosen Corporation и занимается поставкой контейнеров для ОЯТ для большого количества объектов Минэнерго США (DoE), выводимых из эксплуатации.

Летом 2019 года Deep Isolation подписала аналогичное соглашение о сотрудничестве с Bechtel National Inc, предусматривающее использование технических, финансовых и организационных возможностей Bechtel для продвижения технологии Deep Isolation.

Эта технология предполагает размещение ОЯТ или РАО в коррозионностойких контейнерах собственной разработки размером 25-30 см в диаметре и около 4,5 м в длину, которые загружаются в пробуренные в геологических породах скважины глубиной от одного до нескольких километров.

После погружения контейнеров в скважину вход в неё герметизируется с помощью бентонита или других материалов, при этом при необходимости контейнеры могут быть извлечены. Данная технология гарантирует стабильность контейнеров на сроки до десятков миллионов лет. Преимуществом данной технологии является значительно меньший объём породы, который подлежит выемке. Deep Isolation уже продемонстрировала работоспособность своей технологии, загрузив и вынув обратно массогабаритный макет контейнера в скважину глубиной 600 м.

Підготовлено ГО «Науково-технічна
спілка енергетиків та електротехніків
України»

Віцепрезидент,
Голова Виконкому НТСЕУ О. Дупак

Адреса: 01001, Київ, аб.скр.142
01601, Хрещатик, 34, каб. 620
Телефакс (044) 278-43-07
ntseu@mev.gov.ua
<http://www.ntseu.net.ua>